

CRONICILE DIN NARNIA
C.S. LEWIS

Calul și băiatul

C.S. Lewis

**Cronicile din
NARNIA**

Calul și băiatul

CLIVE STAPLES LEWIS (1898–1963), critic, teolog, autor de science fiction și literatură pentru copii.

Născut la Belfast, a fost din anii copilăriei un cititor pasionat care s-a exersat de timpuriu în arta scrisului. Moartea mamei sale, când el avea doar zece ani, a însemnat sfârșitul unei copilării fericite și ocrotite și totodată întâlnirea cu o nouă lume, cea a școlilor și a internatelor de băieți. Adolescentul și-a găsit refugiul în mitologie și în muzică, și-a pierdut credința în Dumnezeu, dar a continuat să scrie. A reputat câteva succese școlare, iar mai târziu a publicat un volum de poezii și a început să studieze limbi clasice și filosofia la Oxford. În încheierea studiilor, s-a dedicat literaturii engleze, iar din 1925 a fost primit la Magdalen College, remarcându-se ca un excelent orator și dascăl. În această perioadă, casa lui a devenit locul de întâlnire al unui grup de scriitori, printre care se număra și J.R.R. Tolkien. În 1954 s-a mutat la Cambridge, unde a devenit primul titular al Catedrei de literatură engleză medie și renașcentistă.

Între 1929 și 1931, C.S. Lewis s-a reconvertit la creștinism, iar această importantă experiență a devenit o sursă și o constantă a întregii sale opere, începînd cu prelegerile și cu lucrările sale de specialitate și pînă la trilogia SF (*Out of the Silent Planet; Perelandre; That Hideous Strength*) sau ciclul de povestiri fantastice pentru copii **CRONICILE DIN NARNIA**.

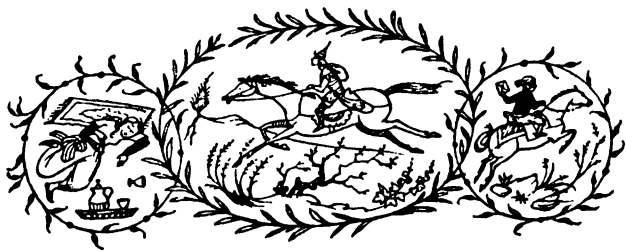
C.S. Lewis

**CRONICILE DIN
NARNIA®**

Calul și băiatul

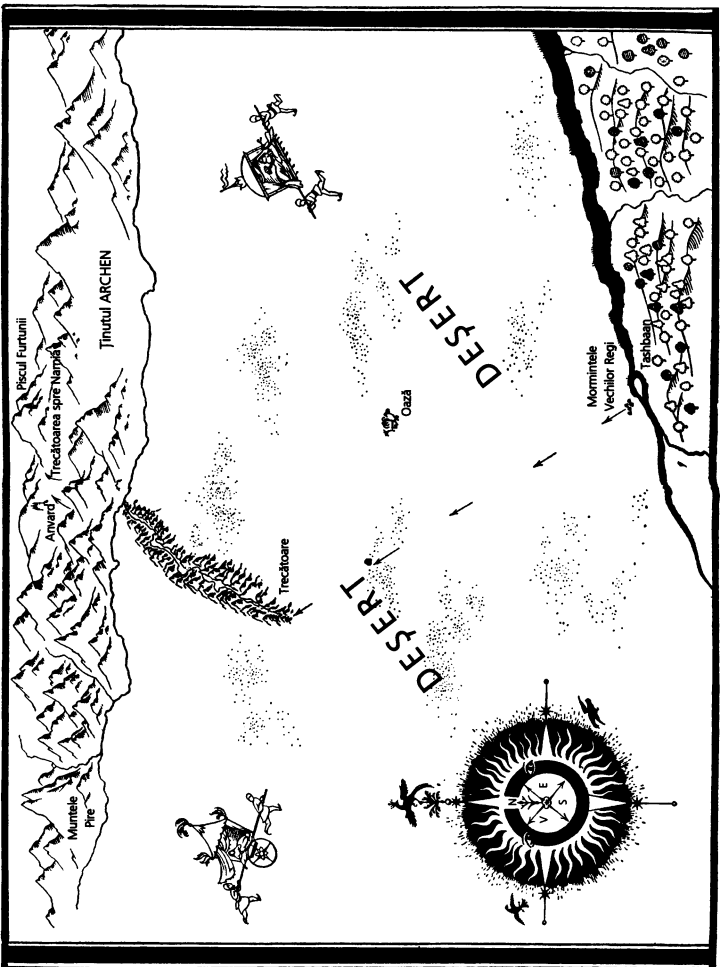

Pentru David și Douglas Gresham

Cuprins

1. Shasta pornește la drum / 11
2. O aventură la margine de drum / 27
3. La porțile cetății Tashbaan / 45
4. Prima întâlnire / 61
5. Prințul Corin / 79
6. Shasta printre morminte / 96
7. Aravis în Tashbaan / 109
8. În casa Tisrocului / 125
9. Străbătînd deșertul / 139
10. Pustnicul de la Hotarul de Sud / 156
11. Nedoritul tovarăș de drum / 172
12. Shasta în Narnia / 188
13. Bătălia de la Anvard / 204
14. Cum a devenit Bree un cal mai înțelept / 220
15. Rabadash cel Caraghios / 236

1

Shasta pornește la drum

Aici începe povestea unei aventuri care s-a petrecut în Narnia și Calormen și în ținuturile dintre ele, în Epoca numită de Aur, atunci când în Narnia domnea Marele Rege Peter, iar fratele și cele două surori ale lui erau Rege și Regine supuse lui.

În zilele acelea, departe, în sudul ținutului Calormen, pe o limbă de pământ la malul mării, trăia un pescar sărman, pe numele său Arsheesh. Împreună cu el locuia un băiat care-i spunea Tată. Numele băiatului era Shasta. Dimineața devreme, Arsheesh ieșea în larg la pescuit, iar după-amiaza își înhăma măgărușul

la căruța încărcată cu pește și pornea înspre satul aflat cam la o milă mai la sud. Dacă vînzarea era bună, pescarul se înapoia acasă binedispus și Shasta scăpa de bruftuială. Dar dacă vînzarea mersese prost, Arsheesh îi găsea mereu nod în papură și nu de puține ori Shasta mînca bătaie. Și nu era greu să-i găsească pricină, căci numeroase erau îndatoririle lui Shasta: de la reparatul și curățatul plaselor de pescuit și pînă la pregătirea cinei și dereticatul prin colibă.

Shasta nu găsea nimic care să-l atragă prin părțile ce se întindeau la sud de coliba lor. O dată sau de două ori îl însoțise pe Arsheesh în tîrg și nu văzuse nimic vrednic de interes. Bărbați asemenea tatălui lui, bărbați cu caftane lungi, soioase și saboți de lemn cu vîrfurile întoarse în sus, cu capul înfășurat în turbane și obrazul acoperit de barbă, care-și vorbeau unul altuia cu glas tărăgănat despre treburi plicticoase. Băiatul, în schimb, era foarte curios să știe ce se află în părțile dinspre nord, căci nimeni niciodată nu mergea într-acolo și nici el nu avea îngăduința de-a se duce. Și nu de puține ori, stînd afară singur, reparînd plasele pescarului, privirea i se îndrepta lung și cu nesăț înspre nord. Din locul unde se afla coliba, ochiul se oprea la un deal înverzit, cu coamă netedă, dincolo de care se înălța doar cerul, brăzdat de cîte o pasăre.

Uneori, dacă Arsheesh era acasă, Shasta îl întreba: „Spune-mi, Tată, ce se află dincolo de dealul acela?”

Și atunci, dacă pescarul era cu țifnă, îi trăgea o palmă și îi spunea să-și vadă de treabă. Dar dacă era binedispus, îi răspundea: „Nu-ți lăsa, Fiule, mintea să-ți le-nevească la lucruri de prisos. Căci, după cum spune poetul, «Hărnicia este izvorul limpede al bogăției, iar cel care cercetează lucruri ce nu-l privesc nu face decît să intre în apele tulburi ale sărăciei»“.

Și astfel, în mintea lui Shasta se formă gîndul că dincolo de deal se află ascunsă o mare taină pe care tatăl său nu voia să i-o dezvăluie. În realitate însă, pescarul vorbea așa pentru că nici el nu știa ce se întinde către nord. Și, de altfel, nici că-l interesa. Pescarul era o fire foarte practică.

Într-o zi, dinspre sud, sosi un om care era altfel decît toți oamenii pe care-i văzuse Shasta pînă atunci. Călărea un cal puternic, cu coama și coada despletite. Scările șei și căpăstrul erau încrustate cu argint. Străinul purta cămașă de zale și un turban de mătase din mijlocul căruia se înălța vîrfurile ascuțite al unui coif de metal. La șold îi atîrna un iatagan cu tăișul curbat, la spate avea un scut rotund cu ținte din alamă și în mîna dreaptă ținea o suliță. Pielea obrazului îi era întunecată, dar faptul acesta nu era lucru neobișnuit pentru Shasta, căci toți locuitorii din Calormen aveau pielea închisă la culoare; ceea ce-l surprinse însă fu barba străinului. Era o barbă vopsită în roșu-aprins, răsucită și unsă cu uleiuri parfumate. După aurul care

împodobeala brațul gol al străinului, Arsheesh știu imediat că acesta era un Tarkaan, un mare nobil, și se aruncă de îndată cu fața la pământ, zorindu-l și pe Shasta să îngenuncheze.

Străinul ceru găzduire pentru noapte, iar pescarul nu îndrăzni să-l refuze. Toate bucatele mai de preț din casă fură așezate înaintea Tarkaanului (și acesta nici măcar nu fu impresionat), iar Shasta, cum se întâmpla de obicei când pescarul avea oaspeți, primi un colț de pâine și fu trimis afară din colibă. În împrejurări ca acestea, băiatul își încropea un culcuș în micul grajd acoperit cu paie, alături de măgăruș. Dar acum era

mult prea devreme ca să meargă la culcare, și Shasta, căruia nimeni nu-i spusese vreodată că nu e frumos să ascuți pe la uși, se așază cu urechea lipită de o crăpătură din peretele de lemn al colibeii, să audă ce vorbeau între ei oamenii mari.

– Și acum, gazdă a mea, spuse Tarkaanul, am de gând să-ți cumpăr băiatul.

– O, stăpîne al meu, răspunse pescarul (și Shasta știu, după glasul mîeros cu care vorbea, că în ochii lui Arsheesh se aprinsese o lumină lacomă), oare ce preț l-ar putea îndemna pe servitorul tău, oricît ar fi el de sărman, să-și vîndă ca rob pe unicul lui fiu, trup din trupul lui? Căci, după cum spune poetul, „iubirea e mai hrănitoare decît supa, iar copiii mai prețioși decît cel mai de preț dintre nestemate“.

– Ai grăit bine, răspunse sec oaspetele. Dar tot poetul spune: „Cel ce încearcă să-l înșele pe cel înțelept își dezvelește singur spinarea pentru bici“. Nu-ți încărca buzele venerabile cu minciuni. E limpede ca lumina zilei că acest băiat nu este fiul tău. Obrazul tău este la fel de întunecat ca al meu, dar băiatul e bălai și cu pielea albă, asemenea blestemaților, dar frumoșilor barbari care locuiesc în ținuturile din nordul cel îndepărtat.

– Cît de adevărat ai grăit, zise atunci pescarul, scuturile pot sta pavază împotriva săbiilor, dar ochiul înțelepciunii străpunge orice apărare! Află deci

adevărul, binecuvîntat oaspete al meu. Află că din pricina grelei mele săracii nu m-am însurat niciodată și nu am nici un copil. Dar, în același an în care Tisrocul (fie ca în veci să trăiască) și-a început augusta și milostiva lui domnie, într-o noapte cu lună plină, a fost voința zeilor să nu-mi pot găsi somnul. Ci m-am ridicat din culcușul meu și mi-am îndreptat pașii către malul mării, să mă răcoresc privind la valuri și la lună și să respir aer proaspăt. Și, cum stăteam așa, nu trece mult și aud plescăit de vîsle venind înspre mine peste valuri, urmate, mi s-a părut, de sunetul unui scîncet slab de copil. Și iată că valurile aruncă pe mal o mică barcă, în care era un bărbat vlăguit de foame și de sete, care pesemne murise cu doar cîteva clipe înainte (căci nu se răcise încă), un burduf de apă gol și un copil, încă în viață. „Fără îndoială, mi-am zis eu atunci, acești nefericiți au scăpat dintr-un naufragiu, dar, prin voința minunată a zeilor, cel bătrîn s-a înfometat ca să țină copilul în viață și a murit cînd a văzut țărnul aproape.“ Și amintindu-mi că zeii nu uită niciodată pe cel care-i ocrotește pe nevoiași și fiind eu însumi cuprins de milă (căci umilul tău servitor este un om cu suflet milos)...

– Scutește-mă de aceste vorbe fără rost cu care te lauzi singur, îl întrerupse Tarkaanul. Îmi este de ajuns să știu că ai luat copilul – și e limpede că din munca lui cîștigi de zece ori cît face pîinea lui zilnică. Limbuția ta mă plictisește. Spune-mi cît vrei pe el.

– Chiar tu ai spus-o, preaînțeleptule, răspunse Arsheesh. Munca băiatului a fost pentru mine neprețuită. Trebuie să ținem seama de asta. Dacă-l vînd, va trebui firește ori să cumpăr, ori să tocmesc un altul care să-i ia locul.

– Îți dau cincisprezece arginți pe el, spuse nobilul.

– Cincisprezece! strigă Arsheesh cu un glas undeva între jeluire și țipăt. Cincisprezece! Pentru reazemul bătrîneților mele și bucuria ochilor mei! Nu-mi batjocori barba căruntă, chiar de ești tu Tarkaan! Prețul pe care-l cer e șaptezeci.

În momentul acesta, Shasta se ridică de la locul lui și se îndepărtă în vârful picioarelor. Auzise tot ce voise să audă, căci ascultase adesea tocmeala bărbaților în târg și știa cum se face. Nu se îndoia că, în cele din urmă, Arsheesh avea să-l vîndă pe un preț mult mai mare decît cincisprezece arginți, dar mult mai mic decît șaptezeci. Dar mai știa și că, neîndoielnic, celor doi le vor trebui cîteva ceasuri ca să ajungă la o înțelegere.

Nu trebuie să credeți că Shasta se simțea la fel cum ne-am simți noi dacă tocmai i-am fi auzit pe părinții noștri plănuid să ne vîndă ca sclavi. Oricum, Shasta trăia aproape ca un rob și, cine știe, poate că nobilul stăpîn care călărea un cal atît de falnic avea să se poarte mai bine cu el decît pescarul. Pe de altă parte, auzind cum fusese găsit într-o barcă, inima i se umpluse de emoție și de ușurare. Căci adesea se

simțise rușinat din pricină că niciodată, oricît de mult încercase, nu reușise să-l iubească pe pescar, așa cum știa că un fiu se cuvine să-și iubească părintele. Dar, din cîte auzise acum, se dovedea că nu era nici un fel de rudă cu Arsheesh. Simți că i se ia o mare piatră de pe inimă. „În felul ăsta, aș putea să fiu oricine! își zise el. Fiu de Tarkaan sau fiul Tisrocului (fie ca în veci să trăiască) – sau poate chiar fiul unui zeu!“

Se gîndea la toate acestea și stătea pe peticul de iarbă din fața colibeii. Însurarea se lăsa repede și pe cer răsăriseră primele stele. Dar, către soare-apune mai dăinuiau încă luminile apusului. Nu departe de unde stătea, păștea calul străinului, cu funia trecută prin ochiul unui inel de fier prins în peretele grajdului. Shasta se apropie de el și-l mîngîie pe grumaz. Calul continuă să pască, nepăsător.

Apoi, un alt gînd încolți în mintea băiatului.

– Mă întreb ce fel de om este nobilul Tarkaan, zise el cu voce tare. Ar fi minunat să fie un om bun. Unii din sclavii marilor nobili nu fac mai nimic toată ziua. În schimb, poartă veșminte frumoase și au carne în fiecare zi la masă. Poate o să mă ia cu el la război, îi salvez viața și mă eliberează, apoi mă adoptă ca fiu al lui și-mi dă un palat, un car și o armură. Dar tot atît de bine ar putea fi un om crud și rău, care m-ar trimite la munca cîmpului, legat în lanțuri. Ce n-aș da să pot

ști. Dar cum să aflu? Uite, calul acesta știe, sînt sigur, măcar de mi-ar putea spune.

Calul își ridicase capul din pămînt și-l privea.

– Cît mi-aș dori să *poți* vorbi, bătrîne, îi zise Shasta și-l mîngîie pe botul moale ca mătasea.

Apoi, preț de o clipă, i se păru că visează. Căci auzi Calul zicînd cu glas scăzut, dar limpede:

– Dar eu *pot* să vorbesc.

Shasta căscă niște ochi aproape la fel de mari ca ai calului.

– *Tu* știi să vorbești? întrebă el uluit.

– Șșșt! Nu vorbi atît de tare, zise Calul. De unde mă trag eu, aproape toate animalele vorbesc.

– Și unde e asta? întrebă Shasta.

– În Narnia, răspuse Calul. În fericitul ținut al Narniei – Narnia cea cu munți acoperiți de iarbă-neagră și dealuri înmiresmate de lămîiță, Narnia cea cu multe ape, cu văi mustind de umbră și răcoare, cu peșteri căptușite în mușchi și codri adînci care răsună de ciocanele Piticilor. O, aerul îmbalsămat al Narniei! Un ceas de viață în Narnia e mai bun decît o mie de ani în Calormen.

Vorbele i se terminară cu un mic nechezat care aducea mult cu un oftat.

– Și cum ai ajuns aici? întrebă Shasta.

– Răpit, răspuse Calul. Sau furat, sau prins – spune-i cum vrei. Pe atunci eram doar un mînz.

Mama m-a avertizat să nu mă îndrept spre munții din sud, din Archen și de mai departe, dar eu n-am ascultat-o. Și, pe Coama Leului, dacă n-am plătit scump pentru nebunia mea. În toți acești ani, am fost rob al oamenilor, ascunzându-mi adevărata natură și prefăcându-mă mut și nătîng, ca un cal obișnuit.

– Dar de ce n-ai spus nimănui cine ești?

– Atîta dram de minte am avut și eu. Dacă s-ar fi aflat că știu să vorbesc, aș fi fost tîrît prin iarmaroace și aș fi fost păzit mai strașnic ca oricînd. Mi s-ar fi spulberat orice șansă de evadare.

– Și de ce? începu Shasta, dar Calul îl întrerupse.

– Uite ce, zise el, hai să nu ne mai pierdem vremea cu întrebări fără rost. Vrei să știi cum este stăpînul meu, Tarkaanul Anradin. Ei bine, e un om tare rău. Nu atît cu mine, căci un cal de luptă e prea scump ca să nu-i porți bine de grijă. Dar tu, mai bine ai muri în noaptea asta decît să ajungi mîine rob în casa lui.

– Atunci mai bine fug, zise Shasta pälind.

– Da, mai bine, zise Calul. Dar de ce n-ai fugi împreună cu mine?

– Și tu vrei să fugi? întrebă Shasta.

– Da, dacă vii cu mine, răspunse Calul. E o șansă pentru amîndoi. Vezi tu, dacă eu fug fără călăreț, oricine mă vede o să-și spună: „Cal fără stăpîn“ și o să fie pe urmele mele cît ai zice pește. Cu un călăreț, aș putea trece neobservat. Aici mă poți ajuta tu.

Pe de altă parte, nici tu n-ai să poți ajunge prea departe pe picioarele alea caraghioase ale tale (ce picioare absurde au oamenii!) fără să fii prins. Dar, dacă mergi cu mine, n-o să te poată ajunge nici un alt cal din țara asta. Aici îți sînt eu de ajutor. Apropo, bănuiesc că știi să călărești.

– A, da, bineînțeles, spuse Shasta. Am călărit pe măgar.

– Ai călărit pe *ce*? pufni Calul cu un dispreț covârșitor. (Cam asta a vrut să spună, dar, de fapt, vorbele lui au sunat ca un fel de nechezat prelung; „Ai călărit pe ce-he-he-he“. Cînd sînt enervați, caii vorbitori capătă întotdeauna un accent mai apropiat de cel al cailor obișnuiți).

– În concluzie, reluă el, *nu* știi să călărești. Țsta e un dezavantaj. O să trebuiască să te învăț din mers. Dacă nu știi să călărești, știi măcar să cazi?

– Bănuiesc că oricine știe să cadă, zise Shasta.

– Vreau să spun, poți să cazi și să te ridici din nou, fără să plîngi, și iar să încaleci, și iar să cazi, și totuși să nu-ți fie teamă să cazi din nou?

– O – o să încerc, bîgui Shasta.

– Sărăcuțul de tine, spuse Calul pe un ton mai blînd. Am uitat că nu ești decît un mînz. Las' că, în timp, scoatem noi din tine un călăreț pe cinste. Oricum, n-o să putem porni la drum pînă nu se culcă cei doi din colibă. Între timp, haide să plănuiim ce

avem de făcut. Stăpînul se îndrepta către nord, spre marea cetate Tashbaan, la curtea Tisrocului.

– N-ar trebui să spui: „Fie ca în veci să trăiască!“? îl întrerupse Shasta puțin șocat.

– De ce? zise Calul. Eu m-am născut în ținutul liber al Narniei. De ce să folosesc graiul sclavilor și al nerozilor? Eu unul nu vreau ca Tisrocul să trăiască în veci, și apoi nici nu va trăi în veci, fie că vreau eu sau nu. Și, dacă mă uit bine la tine, văd că și tu te tragi din nordul cel liber. De acum înainte, între noi doi nu vreau să mai aud vorbe din astea de robi. Și acum să ne întoarcem la planurile noastre! După cum ți-am spus, stăpînul meu era în drum spre nord, spre Tashbaan.

– Asta înseamnă că noi trebuie s-o luăm spre sud?

– N-aș zice, răspunse Calul. Vezi tu, stăpînul mă crede neghiob, ca toți ceilalți cai ai lui. Dacă aș fi fost un cal obișnuit și m-aș fi trezit dezlegat, m-aș fi întors într-adevăr acasă, la grajdul meu și la pășunea mea, înapoi la palatul lui, care se află cale de două zile spre sud. Acolo o să mă caute, cu siguranță. Nici prin cap nu i-ar trece că m-aș putea îndrepta singur spre nord. Și apoi, va bănui probabil că cineva din satul vecin l-a văzut călare, l-a urmărit și m-a furat.

– Ura! exclamă Shasta. Atunci ne vom îndrepta spre nord. Dintotdeauna mi-am dorit să merg în nord.

– Nu-i de mirare, zise Calul. Chemarea sîngelui care-ți curge prin vine. Sînt sigur că te tragi din nord.

Dar să nu mai facem atîta gălăgie. Cred că se vor culca în curînd.

– Mă duc să văd, spuse Shasta.

– O idee foarte bună, fu de părere Calul. Dar ia aminte să nu fii văzut.

Se făcuse mult mai întuneric acum și mult mai liniște. Singurul zgomot era al valurilor care se spărgeau de țarm. Dar era un zgomot pe care Shasta nu-l mai lua în seamă, căci, de cînd se știa, îl auzise zi și noapte. Pe măsură ce se apropia, deslușea coliba care părea cufundată în întuneric. Își lipi urechea de ușa din față. Nu se auzea nimic. Se apropie de singurul geam al colibeii și, după cîteva clipe, auzi sforăitul subțire și atît de cunoscut al pescarului.

Dacă totul ieșea bine, nu avea să mai audă nicio dată acest sunet. Ținîndu-și respirația și simțindu-și inima puțin grea, dar nu atît de grea pe cît era de bucuroasă, Shasta se îndepărtă prin iarbă înspre grajdul măgărușului. Pipăi prin întuneric după locul unde se ținea de obicei cheia, descuie și găsi șaua și căpăstrul Calului, care fuseseră încuiate acolo pe timpul nopții. Se aplecă și sărută măgărușul pe nas.

– Îmi pare atît de rău că nu te putem lua *și pe tine*, zise el.

– În sfîrșit te-ai întors, spuse Calul cînd băiatul se înapoie. Începusem să mă întreb ce s-a întîmplat cu tine.

– Ți-am adus lucrurile din grajd, zise Shasta. Îmi spui cum să le pun?

Preț de câteva minute, Shasta fixă atent șaua, cu grijă, ca să nu zângăne bucățile de metal între ele, în timp ce Calul îi dădea instrucțiuni: „Strînge chinga aia mai tare“ sau: „Vezi că e o cataramă ceva mai jos“ sau: „O să trebuiască să scurtezi mult scările“. Și cînd totul fu gata, Calul zise :

– Trebuie să avem frîu doar așa, de ochii lumii, dar n-o să-l folosești. Leagă-l de oblîncul șeii: nu-l strînge prea tare, ca să-mi mișc capul în voie. Și ține minte: nu trebuie să-l atingi.

– Atunci, la ce slujește? întrebă Shasta.

– În mod normal, frîul se folosește ca să strunești și să conduci un cal, răspunse Bree. Dar cum în călătoria asta intenționez să fiu eu cel care va conduce, te-aș ruga să-ți ții mîinile pentru tine. Și mai e ceva. Nu accept să te ții de coama mea.

– Dar dacă nu mă țin nici de frîu, nici de coamă, atunci *de ce* o să mă țin? întrebă Shasta puțin speriat.

– Din genunchi, îi zise Calul. Țasta e secretul călăriei. Mă prinzi între genunchi și strîngi cît poți de tare; stai drept, bătos chiar, în șa, cu coatele pe lîngă corp. Și, apropo, ce-ai făcut cu pintenii?

– I-am pus pe călcîie, bineînțeles, zise Shasta. Atîta lucru știi și eu.

– Te poftesc să-i scoți și să-i pui în desagă. S-ar putea să-i vindem la Tashbaan. Ești gata? Acum încalecă!

– Uuu! Ești groaznic de înalt, icni Shasta după prima încercare nereușită.

– Sînt doar un cal și nimic mai mult, veni răspunsul. Dar, după cum încerci să te cațeri pe mine, ai zice că sînt mai degrabă o căpiță de fin! E, așa e mai bine. Acum *îndreaptă-ți spatele* și ține minte ce ți-am spus despre genunchi. Și cînd te gîndești că eu, care am condus șarje de cavalerie și am ieșit învingător la curse, am ajuns acum să duc în spate un sac de cartofi! Dar asta e! Și-acum, hai să pornim, încheie Calul chicotind, dar fără urmă de răutate.

Și astfel își începură cei doi drumul prin noapte.

Cu mare grijă, însă. Mai întii, Calul se îndreptă spre un mic pîrîiaș care se vărsa în mare puțin mai la sud de coliba pescarului. Acolo avu grijă să lase în malul moale urme clare de copite, care păreau să se îndrepte spre sud. Intrară apoi în apă, dar cînd ajunseră pe la mijlocul pîrîului, Calul se întoarse și o porni în susul apei. Merseră tot așa, îndepărtîndu-se de țărm, depășiră coliba și intrară mai adînc în interior. Căutară apoi o porțiune cu pietriș, în care nu se puteau lăsa urme, și ieșiră pe malul dinspre nord. Și, de acolo, o porniră tot înainte, spre nord, la pas, pînă ce singurele repere ale lumii lui Shasta de pînă atunci – coliba, pomul singuratic, grajdul măgarului și limba de pămînt – rămaseră mult în urmă, înghițite de noaptea lăptoasă de vară. Urcară dealul și ajunseră

pe coama netedă – aceeași coamă care fusese dintotdeauna hotarul universului lui Shasta. De partea cealaltă, pînă unde puteau zări prin umbrele nopții, se deschidea un ținut întins, de pămînt și iarbă; un ținut nesfîrșit: sălbatic, singuratic și liber.

– Ia te uită! exclamă Calul. Ce de loc! Numai bine pentru un galop. Ce zici, încercăm?

– O, nu, te rog, se rugă Shasta. Nu încă. Încă nu pot, te rog, Calule. Nici nu te-am întrebat cum te cheamă.

– Breehy-hinny-brinny-huuhy-hah, spuse Calul.

– E prea greu de pronunțat, zise Shasta. Pot să te strig doar Bree?

– Dacă mai bine nu se poate, bănuiesc că trebuie să accept, comentă Calul. Pe tine cum te cheamă?

– Mă cheamă Shasta.

– Hm, zise Bree. Iată un nume *cu adevărat* greu de pronunțat. Dar ce spuneai de ideea unui galop? Dacă ai ști... e mult mai plăcut decît să mergi la trap, pentru că nu mai trebuie să te salți și să cobori tot timpul în șa. Ține-te strîns cu genunchii și privește drept înainte printre urechile mele. Nu te uita în pămînt. Dacă simți că aluneci, strînge mai tare din genunchi și îndreaptă-te mai mult de spate. Ești gata? Și acum, la drum! Spre nord, spre Narnia!

2

O aventură la margine de drum

Era aproape de amiază a doua zi, cînd pe Shasta îl trezi ceva cald și moale care îl mîngîia pe obraz. Deschise ochii și se trezi privind fața prelungă a unui cal; nasul și buzele acestuia aproape că le atingeau pe ale sale. Dintr-odată își aminti de întîmplările palpitante ce avuseseră loc cu o seară înainte și dădu să se ridice în capul oaselor. Dar gemu adînc.

– Auu, Bree, icni el. Mă doare peste tot. Abia mă pot mișca.

– Bună dimineța, micuțule, zise Bree. Eram sigur c-o să fii puțin înțepenit. Dar nu din pricina căzăturilor. Păi, n-ai căzut decît de vreo douăsprezece ori și de fiecare dată pe iarbă proaspătă și moale, pe care e o plăcere să cazi. Una singură a fost mai rea, dar ai avut noroc cu tufa aceea de grozamă. Îți spun eu, nu căzăturile sînt de vină, ci călăritul – nu-i ușor de prima oară. Dar acum ce-ai zice de un mic dejun? Eu am și mîncat.

– Ce mic dejun?! De mic dejun îmi arde mie acum?! Îți spun că nu mă pot mișca.

Dar Calul îl îmboldi delicat cu nasul și cu copita pînă ce băiatul fu nevoit să se ridice. Și apoi se uită în jur, să vadă unde se aflau. În spatele lor era o pădurice. În față, se întindea un covor de iarbă, o pajiște largă, punctată cu flori albe, care cobora în pantă domoală pînă la buza unei faleze înalte și stîlcoase. Departe jos, la poalele falezei, se zărea marea, al cărei freamăt abia dacă răzbătea pînă la ei. Shasta nu mai văzuse niciodată marea de la asemenea înălțime sau pe o asemenea întindere și nici nu visase cîte culori putea avea apa. De pe buza falezei se zărea, la dreapta și la stînga, țarmul șerpuit. Se vedeau valurile repezindu-se în capetele promontoriilor, spuma albă care urca pe stînci, dar nu se auzea nimic, căci faleza era înaltă. Pe deasupra zburau pescăruși, iar din

pământ se ridicau valuri tremurînde de căldură; era o zi fierbinte. Dar ceea ce-i atrase imediat atenția băiatului fu aerul. Era ceva cu aerul, deși nu știa ce anume. Și dintr-odată își dădu seama. Aerul nu mirosea a pește. Căci bineînțeles, nici în colibă și nici printre plasele pescarului, Shasta nu scăpase niciodată de mirosul de pește. Aerul cel nou era atît de dulce, iar viața de dinainte a băiatului parcă atît de îndepărtată, încît, preț de cîteva clipe, Shasta uită și de vînătăi, și de durere și spuse :

– Bree, ziceai ceva de micul dejun?

– Ziceam într-adevăr, îi răspunse Bree. Cred că e ceva de mîncare într-una din cele două traiste. Sînt colo, agățate în copac, unde le-ai pus tu astă-noapte – sau mai bine zis azi-dimineață.

Căutară în traiste și rezultatul fu îmbucurător – un pateu cu carne, încă destul de proaspăt, o mînă de curmale uscate, o bucată de brînză tare, o butelcuță de vin și niște bani; aproape patruzeci de arginți, ceea ce era mai mult decît văzuse Shasta vreodată.

Băiatul se așeză pe jos – cu mare chin și grijă –, se sprijini de trunchiul unui copac și începu să ronțăie din pateu. Bree luă și el o gură de iarbă, ca să-i țină companie.

– Dar dacă folosim banii nu înseamnă că furăm? întrebă Shasta.

– Mmm, mormăi Calul ridicînd capul, cu gura plină de iarbă. Nu mi-am pus niciodată problema așa. Desigur, un cal liber și cuvîntător nu are voie să fure. Dar ceea ce facem noi nu cred că e furt. Amîndoi sîntem prizonieri și captivi într-o țară dușmană. Banii sînt pradă de război. Și apoi, dacă nu ne folosim de ei, n-avem cu ce să cumpărăm de mîncare pentru tine. Căci bănuiesc că nici tu, pentru că ești om, nu mănînci mîncare naturală, precum iarba și ovăzul.

– Nu pot.

– Ai încercat vreodată?

– Da, am încercat, dar nu-i chip să înghit. Nici tu n-ai putea dacă ai fi în locul meu.

– Ciudate ființe mai sînteți și voi, oamenii, zise Bree.

Shasta își termină micul dejun (care a fost de departe cel mai gustos pe care-l mîncase vreodată), și Bree îi zise:

– Înainte să pui șaua pe mine, dă-mi voie să mă tăvălesc un pic prin iarbă.

Ceea ce și începu să facă imediat.

– E bine. E grozav de bine, zise el, frecîndu-și spatele de iarba moale și scuturîndu-și toate cele patru picioare prin aer. Și tu ar trebui să faci la fel, Shasta. Te răcorește nemaipomenit.

Dar Shasta izbucni în rîs.

– Arăți caraghios așa, pe spate, cu picioarele în aer! zise el.

– Ba n-arăt deloc caraghios, replică Bree.

Dar în clipa următoare se lăsă să cadă într-o parte, înălță capul și privi lung înspre băiat, gîfîind ușor.

– Chiar crezi că arăt caraghios? întrebă el îngrijorat.

– Da, arăți, răspuse Shasta. Dar ce importanță are?

– Crezi că tăvălitul prin iarbă e un lucru pe care caii *cuvîntători* nu-l fac niciodată, un giumbușluc prostesc pe care l-am învățat de la caii obișnuiți? Ar fi îngrozitor să descopăr, cînd ajungem în Narnia, că am căpătat o mulțime de obiceiuri proaste, care nu se potrivesc cu condiția mea. Tu ce crezi, Shasta? Fii sincer cu mine și nu mă menaja. Crezi că adevărații cai liberi – caii cuvîntători – se tăvălesc prin iarbă?

– De unde să știu eu? răspuse Shasta. Dar în locul tău nu mi-aș face atîtea griji de pe-acum. Stai să ajungem mai întîi în Narnia. Cunoști drumul?

– Știu cum să ajungem la Tashbaan. De acolo, începe deșertul. N-avea grijă, ne descurcăm noi și cu traversatul deșertului. Păi, începînd de acolo, o să avem tot timpul în față munții din nord. Îți dai seama? Spre nord, spre Narnia! Nimic nu ne va mai putea opri. Totul e să trecem cu bine de Tashbaan. După aceea o să mă simt mult mai liniștit. E mai puțin primejdios dacă ne ținem departe de orașe.

– Nu putem să ocolim Tashbaanul?

– Nu putem decît dacă pătrundem mult în interiorul țării, și asta ne-ar scoate la cîmpuri cultivate și la drumuri principale; și apoi, nici nu cunosc locurile pe-acolo. Nu, va trebui să ne strecurăm numai și numai de-a lungul țărmului. Aici, pe dealurile de coastă, n-o să întîlnim decît oi, iepuri, pescăruși și cîteva păstori răzleți. Și, dacă tot veni vorba, mai stăm mult? Nu plecăm?

Shasta se strîmbă de durere cînd încălecă și se așeză din nou în șa. Dar Calul se purtă blînd cu el și merse în pas domol toată după-amiaza. Pe înserat coborîră în vale, pe o potecă abruptă, și ajunseră la un sat. Shasta descălecă și intră în sat pe jos, ca să cumpere o pîine, cîteva cepe și niște ridichi. Calul rătăci prin grădinile din jur și se întîlni cu Shasta la capătul celălalt al satului. Acesta deveni planul lor pentru fiecare a doua noapte.

Pentru Shasta, zilele se scurgeau minunat, fiecare zi mai plăcută decît cea dinainte, pe măsură ce mușchii i se întăreau și cădea tot mai puțin. Bree însă continua să-i spună că se ține în șa ca un sac de făină. „Și chiar de n-ar fi nici o primejdie, micuțule, tot mi-ar fi rușine să fiu văzut cu tine la drumul mare.“ Dar, în ciuda observațiilor lui puțin plăcute, Bree se dovedi a fi un profesor plin de răbdare. Nimeni nu te poate învăța mai bine să călărești decît un cal. Shasta învăța ce-nseamnă să mergi la trap, în galop mic, să sari

peste obstacole și mai învătă să se țină în șa chiar și când calul se oprea pe neașteptate sau făcea întoarceri bruște la dreapta sau la stînga – manevre care, îi explică Bree, puteai fi nevoit să le faci în orice clipă pe un câmp de luptă. Desigur că Shasta ardea de curiozitate să afle despre războaiele în care Bree îl purtase pe nobilul Tarkaan. Și atunci, Bree se lăsa înduplecat și-i povestea despre marșuri forțate și traversări de ape repezi, despre șarje și ciocniri crîncene între corpuri de cavalerie dușmane – înfruntări nemiloase în care caii luptau alături de cavaleri, fiind toți armăsari aprigi și neînfricați, instruiți să izbească cu copitele și să muște, să se ridice pe picioarele dinapoi la momentul potrivit, pentru ca greutatea calului împreună cu greutatea călărețului să se prăvale ca un trăsnet asupra dușmanului, în vuietul sabiei sau al securii. Dar Bree nu voia să vorbească despre bătălii atît de des pe cît ar fi vrut Shasta să audă.

– Nu mai vorbi de războaie, băiete, spunea el. Au fost războaiele Tisrocului și le-am luptat ca rob și animal necuvîntător. Dar să vezi tu războaiele Narniei cînd am să lupt ca un Cal liber printre ai mei! Acelea vor fi războaie care merită povestite. Și acum spre nord, spre Narnia! Bra-ha-ha! Bruu huu!

Shasta învătă repede că la auzul acestor cuvinte trebuie să se pregătească de un galop.

Călătoreau de mai multe săptămîni. Shasta pierduse socoteala golfurilor și a promontoriilor, a rîurilor și a satelor pe care le lăsaseră în urmă. Dar iată că sosi o noapte cu lună, cînd porniră la drum pe înserat, deoarece ziua și-o petrecuseră dormind. Lăsaseră în urmă dealurile de coastă și străbăteau acum o cîmpie largă, pe care, la vreo jumătate de milă spre stînga, se întindea o pădure. Marea, ascunsă vederii de dune joase de nisip, era cam la aceeași distanță, dar spre dreapta. Merseseră de vreun ceas, uneori la trap, alteori la pas, cînd dintr-odată Bree se opri brusc pe loc.

– Ce s-a întîmplat? întrebă Shasta.

– Ș-ș-șșt! zise Bree, încordîndu-și gîtul și ciulind urechile. Nu auzi nimic? Ascultă!

– Parcă ar fi un alt cal – undeva între noi și pădurea de colo, spuse Shasta după ce ascultă atent.

– Nu ar fi, ci este un alt cal, zise Bree. Asta nu-mi place.

– Poate-i doar un țaran care a întîrziat pe cîmp și se întoarce acasă, zise Shasta.

Și căscă.

– Nu-mi spune tu mie! fornăi Bree. Un țaran *nu* călărește așa. Și asta nu e pas de cal de țară. Nu auzi cum sună? Asta-i eleganță; cel care merge așa e un cal de rasă. Și are în șa un călăreț adevărat. Îți spun eu ce este, Shasta, băiatule. E un Tarkaan la liziera pădurii.

Și nu e pe calul lui de luptă – pasul e prea ușor ca să fie cal de luptă. E o iapă pursînge, asta e.

– Oricum, orice ar fi fost, s-a oprit acum, zise Shasta.

– Întocmai, spuse Bree. Și de ce s-ar opri atunci cînd ne oprim și noi? Shasta, băiatule, cred că cineva ne-a luat urma.

– Ce ne făcem? întrebă atunci Shasta în șoaptă. Crezi că ne și vede sau doar ne aude?

– În lumina asta nu ne poate vedea, atîta vreme cît stăm liniștiți, răspunse Bree.

– Dar uite! Se apropie un nor. Așteptăm pînă acoperă luna și apoi o luăm binișor la dreapta, în jos, spre malul mării. De-o fi mai rău și mai rău, ne pitim printre dune.

Așteptară cumiști pînă cînd luna dispăru în spatele norului, după care, mai întîi la pas și apoi în trap ușor, o cotiră înspre dune.

Norul era mai gros și mai întins decît păruse la început și în curînd nu se mai vedea nimic în jur. Shasta tocmai își spunea că mult nu mai puteau avea pînă la dune, cînd inima-i sări din piept de spaimă. Căci din întuneric țîșni deodată un sunet îngrozitor; un răget prelung, sfîșietor, melancolic și cu desăvîrșire sălbatic. Dintr-o mișcare, Bree făcu cale-ntoarsă și o rupse la goană înapoi, în direcția din care veniseră.

– Ce-i asta? întrebă Shasta.

– Lei! îi răspunse Bree într-un suflet, fără să-și domolească pasul și fără să privească în urmă.

Alergară întins, fără vorbe, pînă ajunseră la un fir de apă larg și puțin adînc. Îl traversară în fugă și Bree se opri pe malul opus. Shasta observă că tremura și era ud de sudoare.

– Cred că apa ne-a șters urma, gîfii Bree, cînd reuși să-și recapete oarecum suflul. Să mergem puțin la pas.

Și, în timp ce mergeau, Bree zise:

– Îmi este foarte rușine de mine, Shasta. Mă sperii ca un cal prost din Calormen. E-adevărat. Nu mă simt deloc Cal Cuvîntător. Nu-mi pasă de săbii, de sulițe sau săgeți, dar nu pot să sufăr creaturile astea. Hai s-o luăm la trap!

Dar aproape imediat trapul se transformă în galop, căci răgetul țîșni din nou din beznă, venind de data asta din stînga, dinspre pădure.

– Sînt doi, mugi Bree, rupînd-o la goană.

După alte cîteva minute de galop frenetic, cînd răgetele păreau a fi amuțit, Shasta zise:

– Ascultă! Celălalt cal aleargă pe lîngă noi. E aici, foarte aproape.

– Cu atît mai b-bine, gîfii Bree. E Tarkaan – are spadă –, care ne protejează astfel pe toți.

– Dar Bree! zise Shasta. Că ne omoară leii sau că sîntem prinși de Tarkaan e totuna. Pentru *mine* cel puțin, e totuna. O să mă spînzure că am furat un cal.

Leii îl înspăimîntau mai puțin decît Tarkaanul pentru că nu văzuse niciodată vreunul; însă Bree știa el ce știa.

Fornăi drept răspuns, dar o coti totuși puțin spre dreapta. În mod ciudat, celălalt cal se îndepărtă și el în partea opusă. În cîteva clipe, distanța dintre ei se mări considerabil. Dar nu trecu mult și răgetele spintecară din nou bezna, venind unul din dreapta și altul din stînga. Cei doi cai se apropiară din nou unul de celălalt. Leii, de asemenea. De fapt, cele două fiare păreau îngrozitor de aproape și țineau pasul cu galopul cailor. La un moment dat, norul se risipi, iar luna, surprinzător de strălucitoare, luminează totul cu putere, ca în plină zi. Cei doi cai alergau acum unul lîngă altul, ca la curse. De altfel, mai tîrziu Bree avea să spună că o mai frumoasă cursă nici că se văzuse vreodată în Calormen.

Shasta își pierduse orice speranță și începuse să se întrebe dacă leii te omoară repede sau dacă mai întîi se joacă cu tine, așa cum face pisica cu șoarecele, și cît de dureros va fi. În același timp (așa cum se întîmplă totdeauna în momentele cele mai cumplite) observa tot ce era în jur. Văzu astfel că celălalt călăreț era o persoană mică și slăbuță, îmbrăcată într-o

cămașă de zale (care lucea în bătaia lunii) și care călărea ca un adevărat cavaler. Barbă însă nu avea.

La un moment dat, zări ceva neted și întins care lucea în fața lor, nu foarte departe. Dar pînă să se dumirească ce e, se auzi ditamai pleoscăitul, și Shasta se trezi cu gura plină pe jumătate de apă sărată. Suprafața netedă și lucitoare se dovedi a fi un braț lunguiet al mării. Căii înotau, iar lui Shasta apă-i ajungea pînă la genunchi. În spatele lor se auzi un răget turbat și furios și, privind în urmă, Shasta zări conturul unei forme uriașe de animal, lăptos și înfrișător, culcat pe burtă la marginea apei; dar era unul singur. „Probabil că al doilea a renunțat“, își zise el.

Dar și leul acesta părea să-și fi pierdut cheful de a-i urmări; în orice caz, nu se arătă deloc grăbit să intre

în apă după ei. Caii continuau să înoate, umăr lângă umăr, și erau acum pe la mijlocul golfului. În față se și vedea malul opus. Tarkaanul nu scosese încă nici un cuvînt. „Dar va vorbi, sînt sigur, își zise Shasta. De îndată ce ieșim pe mal. Ce-am să-i zic? Trebuie să inventez ceva...”

Tocmai atunci lângă el se auziră două voci.

– Ah, *cît* sînt de obosită, spuse una.

– Ține-ți gura, Hwin, și nu fi proastă, spuse cealaltă.

„Visez, își zise Shasta în sinea lui. Puteam să jur că și celălalt cal vorbește.”

Malul se apropia. Caii călcau deja pe fundul apei. Și nu după mult, cu apa șiroindu-le de pe corp și de pe cozi și în scrișnetul pietrișului strivit sub patru perechi de copite, cei doi cai pășiră pe malul celălalt al golfului. Spre uimirea lui Shasta, Tarkaanul nu dădu nici un semn cum că ar vrea să-l iscodească. Dimpotrivă, nici măcar nu-i aruncă o privire, ci păru grăbit să-și vadă imediat de drum. Dar Bree făcu un salt înainte și bară calea celuiilalt cal.

– Bruu-huu-hah! fornăi el. Stați așa! Unde plecați? V-am *auzit*. Adevărat vă spun. N-are nici un rost să vă prefaceți, Doamnă. *Eu* v-am auzit. Sînteți un Cal Cuvîntător, un cal din Narnia, la fel ca mine.

– Și ce te privește pe tine? se repezi bătaios călărețul, ducînd-și mîna la mînerul spadei. Dar vocea îl trădă.

– *E doar* o fată! exclamă Shasta.

– Și ce dacă sînt *doar* o fată? i-o reteză străinul. Tu ce-oi fi? Doar un băiat, și încă unul de rînd și obraznic – un sclav probabil, care a furat calul stăpînului.

– Ce *știi* tu, replică Shasta.

– Nu, micuță Tarkheena, băiatul nu e hoț, interveni Bree. Dacă e cineva aici care a furat, acela sînt eu. Eu l-am furat pe *el*. Și pentru că mă întrebați de ce mă privește... doar nu credeți că aș putea să trec pe lîngă o doamnă din rasa mea în această țară străină fără să-i vorbesc? E un lucru cît se poate de firesc.

– Așa este, zise iapa.

– Mai bine ți-ai fi ținut gura, Hwin, spuse fata. Uite în ce bucluc am intrat.

– Nu știu despre ce bucluc vorbești, interveni Shasta. Puteți pleca oricînd doriți. Noi nu vă împiedicăm.

– Atîta v-ar trebui, replică fata.

– Ce ființe certărețe sînt oamenii, zise Bree, adresîndu-i-se lui Hwin. Sînt mai ceva decît catîrii. Nu vreți să încercăm să discutăm rezonabil? Presupun, Doamnă, că povestea dumneavoastră este asemănătoare cu a mea. Capturată în tinerețe – ani de sclavie printre locuitorii din Calormen, nu?

– Întocmai, Domnule, răspuse iapa cu un nechezat trist.

– Și acum probabil că – ați fugit, nu-i așa?

– Spune-i să-și vadă de-ale lui, Hwin, se băgă fata.

– Nu, n-am să-i spun, Aravis, răspunse Hwin prompt, dîndu-și urechile pe spate. Sîntem amîndouă amestecate în povestea asta. Și sînt convinsă că un nobil cal de luptă, cum este Domnul, nu ne va trăda. Încercăm să fugim, da, să ajungem în Narnia.

– În Narnia! Și noi tot acolo mergem, spuse Bree. Nici nu era greu de bănuit, îmi închipui. Un băiețel în zdrențe călărind (sau încercînd să călărească) un cal de luptă în toiul nopții nu poate însemna decît că e fugar. Și, dacă-mi este permis, o, nobilă Tarkheena, călărind singură, noaptea – îmbrăcată în armura fratelui ei –, și foarte doritoare să fie lăsată-n pace de toată lumea nu poate decît să stîrnească bănuieli. Dacă n-am dreptate, să-mi spuneți ce vreți.

– Bine, bine, zise Aravis. Ai ghicit. Eu și Hwin am fugit de-acasă. Încercăm să ajungem în Narnia. Și ce-i cu asta?

– Păi, dacă-i așa, de ce n-am merge împreună? spuse Bree. Sper, Doamnă Hwin, că veți putea accepta modestul ajutor și protecția pe care aș putea să v-o ofer în timpul călătoriei?

– De ce insiști să vorbești cu calul meu și nu cu mine? întrebă fata.

– Să-mi fie cu iertare, Tarkheena, răspunse Bree (cu o ușoară aplecare pe spate a urechilor), dar felul acesta de a vedea lucrurile se potrivește numai celor din Calormen. Noi doi, eu și Hwin, ne tragem din

Narnia cea liberă. Și, dacă-mi este îngăduit, faptul că și nobila Tarkheena tot spre Narnia se îndreaptă, este un semn că și ea își dorește să cunoască această libertate. Dacă este așa, atunci de pe acum trebuie să știți că Hwin nu vă mai aparține. Tot atât de bine se poate spune că Înălțimea Voastră aparține ei.

Fata deschise gura să vorbească, dar se opri. Era limpede că nu-și pusese niciodată astfel problema.

– Și totuși, spuse ea după un moment de tăcere, nu văd de ce-am merge împreună. Riscăm să atragem și mai mult atenția asupra noastră.

– Dimpotrivă, mai puțin, spuse Bree.

– Are dreptate, Aravis, adăugă Hwin. E mai bine să mergem împreună. Așa, o să mă simt și eu mai în siguranță. Noi nici nu prea știm care e drumul cel bun. Fără îndoială că acest nobil cal de luptă știe mult mai multe decât noi.

Dar Shasta insistă să le lase să plece.

– Hai să ne vedem de drumul nostru, Bree, spuse el, și lasă-le pe ele să-și vadă de-al lor! Nu vezi că nu ne vor?

– Ba vă vrem, zise Hwin.

– Uite ce e, spuse fata. Nu mă deranjează să merg cu tine, Domnule Cal-de-Luptă, dar cu băiatul ăsta ce e? De unde știu eu că nu e un spion?

– De ce nu spui mai degrabă că nu mă consideri vrednic de nasul tău? replică Shasta.

– Nu vorbi așa, Shasta, spuse Bree. Întrebarea Tarkheenei este foarte rezonabilă. Mă pun eu chezaș pentru băiat, nobilă Tarkheena. A fost cinstit cu mine și e un bun prieten. Și apoi și el se trage cu siguranță ori din Narnia, ori din Ținutul Archen.

– Fie, atunci. Să mergem împreună, cedă Aravis. Dar lui Shasta nu-i mai aruncă nici măcar o privire. Era limpede că pe Bree îl voia alături de ea, nu pe el.

– Minunat! exclamă Bree. Și acum, că am pus acest braț de apă între noi și acele oribile animale, ce-ar fi dacă ne-ați scoate șeile ca să ne odihnim puțin și să ne ascultăm apoi poveștile, unii altora?

Zis și făcut. Caii se apucară de păscut, în timp ce, din desaga ei, Aravis scoase câteva bunătăți de mâncare. Dar Shasta se îmbufnă și spuse „Nu, mulțumesc, nu-mi este foame“. Și apoi se strădui să se poarte așa cum credea el că se poartă oamenii pe la casele mari. Coliba unui pescar însă nu este locul cel mai potrivit pentru a deprinde bunele maniere, iar rezultatul fu absolut dezastruos. Conștient că nu se pricepe, Shasta se bosumflă și mai tare și deveni și mai stîngaci. Caii însă păreau să se înțeleagă de minune. Își aduseră aminte de aceleași locuri din Narnia – „pajiștile de deasupra Stăvilarului Castorilor“ – și descoperiră că sînt veri de-al doilea. Ceea ce tensionată situația și mai mult între cei doi copii, pînă cînd lui Bree îi veni o idee.

– Și acum, nobilă Tarkheena, spune-ne povestea ta! Așa pe-ndelete și fără grabă. Mă simt mult mai bine acum.

Aravis nu se lăsă rugată de două ori și începu să povestească, stînd jos pe iarbă, într-o poziție destul de teapănă, și pe un ton mult diferit de cel obișnuit. Căci în Calormen, povestitul (indiferent dacă poveștile sînt sau nu adevărate) se învață, așa cum băieții și fetițele din Anglia învață să scrie compuneri. Diferența este că toți vor să audă poveștile, în timp ce nu am auzit pe nimeni care să vrea să citească compunerile.

3

La porțile cetății Tashbaan

— **N**umele meu, începuse fata de îndată, este Aravis Tarkheena, fiică a lui Kidrash Tarkaan, fiul lui Rishti Tarkaan, fiul lui Kidrash Tarkaan, fiul lui Ilsombreh Tisroc, fiul lui Ardeeb Tisroc, coborîtor din însăși seminția zeului Tash. Tatăl meu este stăpîn peste provincia Calavar și unul dintre puținii care se bucură de îngăduința de a sta încălțat și în picioare în fața Tisrocului însuși (fie ca în veci să trăiască!). Cînd mama mea a murit (pacea zeilor fie cu ea), tatăl meu și-a luat o a doua soție. Primul dintre frații mei a căzut răpus în luptele cu rebelii de la hotarele de apus.

Al doilea frate e doar un copil. Nenorocirea a făcut ca eu să nu mă bucur de bunăvoința soției tatălui meu. Ba, mai mult, atît de mare i-a fost dușmănia față de mine, că liniștea nu-și putea găsi sălaș în sufletul ei cîtă vreme eu trăiam încă în casa tatălui meu. Și astfel, și-a pus în gînd să-l convingă pe tatăl meu să mă dea de soție lui Ahoshta Tarkaan. Acest Ahoshta nu este defel de neam, dar, în ultimii ani, prin lingușiri și viclenie, a izbutit să cîștige bunăvoința Tisrocului (fie ca în veci să trăiască!), iar acesta l-a făcut Tarkaan și stăpîn peste multe orașe. Se zvonește chiar că Ahoshta are să fie numit Mare Vizir cînd moartea va chema la ea pe cel care este acum Vizir. Și mai are Ahoshta peste șaizeci de ani, o spinare cocoșată și un obraz de maimuță. Dar toate acestea nu l-au împiedicat pe tatăl meu, îndemnat fiind de soția lui și ispitit de avuția și de puterea lui Ahoshta, să-i trimită acestuia soli și oferindu-mă în căsătorie. Ceea ce Ahoshta nu a refuzat, ba a trimis chiar vorbă că nunta se va face în anul acesta, la mijlocul verii.

Cînd am aflat această veste, cerul s-a întunecat deasupra mea și m-am lăsat pe patul meu și am plîns o zi întreagă. Dar a doua zi m-am ridicat, m-am spălat pe față, am poruncit să se pună șaua pe iapa mea, am luat cu mine un pumnal ascuțit care a fost al fratelui meu și am pornit călare, singură. Și cînd am fost îndeajuns de departe de casa tatălui meu, într-un

luminiș unde nu sînt case de oameni, am descălecat și am scos pumnalul. Apoi mi-am desfăcut veșmintele, dezgolind calea cea mai scurtă pînă la inimă și m-am rugat la toți zeii ca de îndată ce mor să-mi îngăduie să-l regăsesc pe fratele meu. Și apoi am închis ochii, am încleștat din dinți și am ridicat pumnalul să-l împlînt adînc în inimă. Dar înainte să pot duce la bun sfîrșit lucrul pentru care venisem, iapa mea a prins a vorbi cu glasul unei fiice a omului. Și iată ce mi-a spus: „O, stăpînă a mea, nu te pripî să mori. Atît cît ți-e dat să trăiești, norocul încă te mai poate găsi. Dar morții de morți nu se pot deosebi“.

– N-am vorbit nici pe departe atît de frumos, murmură Hwin.

– Șșșt, Doamnă, șșșt, spuse Bree, care asculta fascinat povestea. Tarkheena vorbește precum nobilii meșteri povestitori din Calormen. Nici cel mai de preț vorbitor de la curtea Tisrocului nu ar putea grăi mai bine. Spuneți mai departe, rogu-vă, Tarkheena.

– Cînd am auzit limba omului rostită de iapa mea, continuă Aravis, primul gînd a fost că teama de moarte mi-a tulburat simțurile pînă într-atît încît am început să am vedenii. Și faptul m-a umplut de două ori mai mult de rușine, căci nimeni din neamul meu nu trebuie să aibă frică de moarte mai mult decît de mușcătura unei gînganii. Și asta mai aprig m-a făcut să vreau să isprăvesc. Dar n-am putut, căci iapa mea

s-a pus cu botul în calea pumnalului. Și din nou a pornit să-mi vorbească, și numai adevăruri spunea, și mă dojenea precum o mamă își dojenește fiica. Uimirea mea era atât de mare, încît am uitat de toate, și de Ahoshta, și de ce mă aflam acolo, și am spus: „O, Hwin, cum de știi a grăi precum o fiică a omului?“ Și atunci Hwin mi-a povestit ceea ce cu toții știm, cei care ne aflăm aici în astă-seară, și anume că în Narnia viețuiesc animale cuvîntătoare. Și mi-a mai spus cum a ajuns ea, mînz răpit, să trăiască în ținuturile de aici. Și atât mi-a vorbit de codrii și de apele Narniei, de cetățile și de corăbiile sale, pînă cînd n-am mai putut și am strigat: „În numele marelui Tash, al lui Azaroth și al lui Zardeenah, Zeița Noptii, simt în mine o mare dorință de a cunoaște acest Tărîm al Narniei“.

– O, stăpîna mea, spuse atunci Hwin, dacă te-ai afla în Narnia, ai fi fericită, căci acolo nici o fecioară nu este ținută să lege căsătorie împotriva voinței ei.

– Și am stat așa multă vreme vorbind între noi, și inima mi s-a umplut din nou de nădejde, și m-am bucurat că nu mi-am luat viața. Și atunci am hotărît să fugim, ei și Hwin, și iată cum am făcut. Ne-am întors la casa tatălui meu, și eu mi-am îmbrăcat cele mai vesele veșminte și am cîntat și am dansat în fața tatălui meu și m-am prefăcut nespus de bucuroasă de alegerea pe care el o făcuse pentru mine. Și apoi i-am spus: „O, Tată preaiubit, dă-i fiicei tale îngăduința de

a lua cu ea pe una dintre însoțitoarele ei și de a intra în inima pădurii, timp de trei zile și trei nopți, ca să aducă jertfe lui Zardeenah, zeița Noptii și a Fecioarelor, așa cum se cuvine și cum fac fetele când se apropie vremea să-și ia rămas-bun de la Zardeenah și să se gătească de nuntă“. Iar tatăl meu mi-a spus: „O, Fiică a mea, lumina ochilor mei, îți dau îngăduință să faci precum dorești“.

Dar plecînd din fața tatălui meu, l-am căutat pe cel mai bătrîn dintre robii lui, acela care este scrib al tatălui meu și care mă știe de cînd eram prunc și mă sălta pe genunchii lui, îndrăgindu-mă mai mult decît aerul și lumina. Și, cînd l-am aflat, l-am pus să jure că-mi va păstra taina. Apoi l-am rugat să-mi scrie o scrisoare. Iar el a plîns și m-a rugat fierbinte să-mi schimb hotărîrea, dar în cele din urmă a zis: „Aud și mă supun“. Și a scris întocmai ce i-am spus eu. Apoi am pecetluit scrisoarea și am ascuns-o în sîn.

– Și ce spunea în scrisoare? întrebă Shasta.

– Taci, copile, zise Bree. Strici toată povestea. O să aflăm despre scrisoare la vremea potrivită. Spune mai departe, Tarkheena, te ascultăm.

– Am ales apoi o însoțitoare care să meargă cu mine în pădure, am chemat-o și i-am poruncit să mă scoale a doua zi, dis-de-dimineată. Și apoi m-am prefăcut veselă și i-am dat să bea vin; dar în cupă amestecasem prafuri care știam că o vor face să

doarmă timp de o noapte și o zi. Am așteptat pînă ce somnul i-a cuprins pe toți ai casei, apoi m-am ridicat din pat și am îmbrăcat armura fratelui meu, pe care o țineam în iatac, ca să-mi amintească de el. În chimir am ascuns bani și cîteva bijuterii, am luat de-ale gurii, cu mîna mea am pus șaua pe Hwin și am pornit la drum la a doua strajă a nopții. Dar nu m-am îndreptat spre pădurea unde credea tatăl meu că am să mă aflu, ci înspre nord, spre Tashbaan.

Timp de trei zile cel puțin, știam că tatăl meu nu mă va căuta, înșelat fiind de vorbele pe care i le spusese. În a patra zi, am ajuns la cetatea Azim Balda. Pentru cei care nu știu, cetatea se află la o mare întretăiere de drumuri și este locul de unde vin și pleacă curierii Tisrocului (fie ca în veci să trăiască), pe cai iuți, spre toate colțurile imperiului. A putea trimite mesaje prin acești curieri este o onoare dată numai celor mai de seamă dintre Tarkaani. M-am înfățișat deci în fața mai-marelui curierilor, în Casa Mesageriei Imperiale din Azim Balda, și iată ce i-am spus: „O, vrednice sol, iată aici o scrisoare de la unchiul meu Ahoshta Tarkaan către Kidrash Tarkaan, stăpînul Calavarului. Ia aici cinci galbeni și fă precum ți-am spus“. Și mai-marele curierilor a zis: „Aud și mă supun“.

Scrisoarea era scrisă ca venind din partea lui Ahoshta și iată ce spunea : „Ahoshta Tarkaan către

Kidrash Tarkaan, pace îți aduc și salutul meu. În numele lui Tash, cel atotputernic și neîndurător, îți fac cunoscut ție că, pe cînd mă îndreptam către casa ta pentru a pecetlui solia de nuntă între mine și fiica ta, Aravis Tarkheena, i-a fost plăcut norocului și zeilor să mi-o scoată în cale chiar pe ea, pe fiica ta, în pădurea unde adusese jertfe lui Zardeenah, după obiceiul fecioarelor. Și, cînd am aflat cine este, vrăjit fiind de frumusețea și de cuviința ei, m-am aprins de dragoste pentru ea. Și am simțit că n-aș mai fi putut deosebi ziua de noapte dacă nu o iau de soție chiar atunci, pe loc. Și așa, m-am grăbit să aduc jertfele cuvenite și am luat pe fiica ta de soție în același ceas în care am cunoscut-o. Și apoi am luat-o cu mine în casa mea. Și te rugăm amîndoi să binevoiești a veni aici degrabă, ca să ne bucurăm împreună; și tot așa, ia aminte să aduci cu tine zestrea soției mele, de care am mare nevoie, avînd mari cheltuieli de făcut. Și pentru că noi

doi sîntem frați, trag nădejde că nu te vei fi mîniat de graba cu care s-a făcut nunta, vinovată de aceasta fiind doar iubirea arzătoare pe care o am pentru fiica ta. Zeii să te aibă în pază!“

De îndată ce-am trimis scrisoarea, am părăsit cetatea Azim Balda în cea mai mare grabă, dar fără teamă de a fi urmărită. „Fără îndoială, mi-am spus eu, la primirea unei astfel de scrisori, tatăl meu se va îngriji să-i trimită mai întii răspuns lui Ahoshta sau se va duce chiar în casa lui“. Trăgeam nădejde ca, pînă să se afle fapta mea, eu să fiu departe de Tashbaan. Aceasta este povestea mea de la început și pînă în această noapte, cînd am fugit din calea leilor și v-am cunoscut după trecerea brațului cu apă sărată de mare.

– Și fata aceea ce-a pățit – cea căreia i-ai dat prafuri de dormit? o întrebă Shasta.

– A fost biciuită, fără îndoială, pentru că s-a trezit tîrziu, răspuse Aravis cu răceală. Dar o merita – era doar o iscoadă a soției tatălui meu. Mă bucură gîndul că a fost pedepsită.

– Nu mi se pare un lucru prea plăcut, zise Shasta.

– Nu am povestit toate astea ca să-ți fac *ție* plăcere, i-o reteză Aravis tăios.

– Și mai e ceva ce nu înțeleg în această poveste, insistă Shasta. Tu nu ești mare, vreau să spun nu cred că ești mai mare decât mine. Ba dimpotrivă, cred că *eu* sînt mai mare decât tine. Cum ai putea să te măriți la vîrsta asta?

Aravis nu spuse nimic, dar Bree interveni imediat:

– Shasta, nu arăta lumii cît ești de neștiutor. În marile familii, căsătoriile au loc întotdeauna la această vîrstă.

Shasta roși pînă în vîrful urechilor (deși lumina era slabă și nimeni nu observă) și se simți luat peste picior. Fu apoi rîndul lui Bree, la rugămintea lui Aravis, să povestească pățaniile prin care trecuseră. Ceea ce Bree făcu de îndată cu mare plăcere, deși lui Shasta i se păru că insistă mai mult decât ar fi fost nevoie pe numărul de căzături cu care se alesese el și cît de puțin știa despre călărie. Bree rîse cu poftă, dar Aravis nu zise nimic. Și cînd Bree termină de povestit, găsiră că era de cuviință să se culce.

A doua zi, porniră toți patru la drum. Lui Shasta călătoria îi plăcuse mai mult înainte, cînd nu erau decât el și cu Bree. Căci acum Calul discuta mai mult cu Aravis decât cu el. Bree trăise multă vreme în Calormen, printre Tarkaani și cai de nobili, și cunoștea o mulțime de oameni și de locuri pe care le știa și

Aravis. Și ea spunea: „Dar dacă ai luat parte la bătălia de la Zulindreh înseamnă că l-ai văzut și pe vărul meu, Alimash“. Iar Bree răspundea: „O, Alimash! Cum să nu! Era comandant peste carele de luptă. Din păcate, eu niciodată nu m-am împăcat cu ideea de car sau cu genul de cai care le trag. Adevărata cavalerie este cu totul altceva. Dar asta nu înseamnă că Alimash nu este un nobil cavaler. După victoria de la Teebeth, mi-a umplut desaga cu zahăr“. Sau alteori începea Bree: „În vara aceea am fost la lacul Mezreel,“, și Aravis îl completa: „Oh, la Mezreel! Am avut o prietenă acolo, pe Lasaraleen Tarkheena. Ce loc minunat! Toate grădinile acelea și Valea celor O Mie de Parfumuri!“ Bree nu voia să-l excludă într-adins pe Shasta din discuție, deși băiatul era cam de altă părere. Trebuie să înțelegeți însă că două persoane care au fost în aceleași locuri și care au cunoscut aceiași oameni nu se pot abține, când au prilejul, să nu vorbească la nesfârșit despre ceea ce știu. Nenorocirea este că, dacă te afli de față, te simți întotdeauna dat la o parte.

Cît despre Hwin, aceasta era oricum sfioasă din fire, iar acum, în prezența unui nobil cal de luptă cum era Bree, nu mai vorbea aproape deloc. Iar Aravis nu i se adresa niciodată lui Shasta decît dacă nu avea încotro.

În curînd însă mintea le fu ocupată de lucruri mult mai importante. Se apropiau de Tashbaan. Satele se

înmulțiseră, iar drumurile erau tot mai pline de oameni. Acum cei patru fugari călătoreau numai noaptea, iar ziua stăteau ascunși. Și la fiecare popas discutau și se contraziceau despre ce și cum aveau să facă odată ajunși la Tashbaan. Gîndul acesta îi speriasse pe toți și fiecare se străduise să-l alunge undeva în fundul minții. Dar de acum nu mai puteau să nu-l ia-n seamă. Și cu fiecare discuție, Aravis devenise puțin, doar puțin, mai prietenoasă cu Shasta; căci e curios ce bine te înțelegi cu cei din jur atunci cînd pui ceva la cale împreună cu ei, față de atunci cînd vorbești nimicuri.

Bree fu de părere că trebuia, înainte de toate, să-și stabilească un loc de întîlnire pentru cazul în care s-ar fi rătăcit unii de alții cînd traversau orașul. Și cel mai bun loc, zise el, era lîngă Mormintele Vechilor Regi, care se aflau de partea cealaltă a orașului, chiar de unde începea deșertul.

– Sînt ca niște viespare uriașe de piatră, le explică el. N-aveți cum să nu le vedeți. Și ce-i minunat e că nici un locuitor din Calormen nu se încumetă să treacă pe-acolo; locul, se spune, e bîntuit de strigoi, și oamenii se tem.

Aravis vru să știe dacă locul era într-adevăr bîntuit. Dar Bree răspunse că el, un cal liber din Narnia, nu credea în poveștile astea din Calormen. Și atunci Shasta zise că nici el nu se trage din Calormen

și deci nici lui nu-i pasă dacă locul e sau nu bîntuit. Ceea ce era o mare minciună, desigur, dar vorbele lui produsera o puternică impresie asupra lui Aravis (deși pe moment o scoaseră din sărite) și, ca urmare, se grăbi să adauge că nici pe ea n-o speriau strigoii, oricît ar fi fost de mulți. Rămase deci stabilit să se întîlnească la Morminte, de partea cealaltă a Tashbaanului, ceea ce-i făcu pe toți să se simtă foarte stăpîni pe situație. Dar sentimentul fu de scurtă durată, pînă ce Hwin zise, încet și sfios, că după părerea ei adevărata problemă nu era unde să se întîlnească după ce traversau orașul, ci *cum anume* îl vor traversa, fără a atrage atenția.

– Scumpă Doamnă, mîine o să lămurim toate aceste amănunte, o liniști Bree. Acum e vremea pentru un pui de somn.

Dar amănuntele se dovediră mai greu de lămurit decît crezuseră. Tashbaanul era construit pe o insulă în mijlocul unui rîu; Aravis veni cu ideea ca ei să traverseze rîul înot, pe timpul nopții. În felul acesta ocoleau cu totul orașul. Dar Bree nu fu de acord. În primul rînd, rîul era foarte lat, iar Hwin nu ar fi putut înota pe o asemenea distanță, mai ales cu un călăreț în spate. (Distanța era mare chiar și pentru el, dar Bree trecu repede peste acest aspect). În al doilea rînd, pe rîu aveau să fie cu siguranță o mulțime de bărci și

de corăbii de tot felul. Nu se putea să nu-i vadă cineva – doi cai traversînd râul înot, noaptea.

Shasta întrebă dacă nu puteau merge mai în susul râului și să-l traverseze pe unde albia era mai îngustă. Dar Bree îi spuse că pe ambele maluri ale râului, pînă departe în sus, se întindeau grădini și palate de vară. Locul ar fi fost plin de Tarkaani și Tarkheene, ieșiți să se destindă prin grădinile palatelor sau dînd petreceri pe apă. Era locul unde riscau cel mai mult să întîlnească persoane care ar fi recunoscut-o pe Aravis sau chiar pe el.

– Atunci trebuie să ne deghizăm, zise Shasta.

După părerea lui Hwin însă, cel mai puțin primejdios era să traverseze orașul de la un capăt la altul, de la o poartă la cealaltă. Asta le-ar fi dat posibilitatea să se ascundă în mulțimea de pe străzi. Dar îi plăcu și ideea lui Shasta cu deghizatul.

– Copiii trebuie să fie zdrențăroși și să arate ca niște săteni sau sclavi zise ea. Armura lui Aravis și ce mai avem le împachetăm și le ducem noi în spate. Copiii se vor preface că ne duc de dîrlogi, iar noi, că sîntem niște biete animale de povară.

– Scumpa mea! exclamă Aravis puțin zeflemitor. Cine crezi tu că ar putea să-l confunde pe Bree cu un animal de povară, indiferent cît de bine îl deghizăm?

– Asta cam așa e, zise Bree pufnind și plecîndu-și urechile ușor, ușor de tot pe spate.

– Știu că nu este un plan *foarte* bun, insistă Hwin. Dar cred că este singura noastră șansă. De mult n-am mai fost țeșălați și deci nu arătăm chiar cum ar trebui să arătăm (cel puțin eu știu că nu arăt). Eu zic că, dacă ne murdărim bine de noroi și mergem cu capetele plecate ca și cum am fi osteniți și leneși – tîrîndu-ne copitele pe jos –, avem toate șansele să trecem neobservați. Iar cozile ar trebui tăiate mai scurt: nu de tot, înțelegeți voi, ci doar așa cît să pară încîlcite.

– Vai, Doamnă! izbucni Bree. V-ați gîndit vreo clipă cît de îngrozitor ar fi să ajungem în Narnia într-o stare *atît* de jalnică?

– Eu zic, insistă Hwin (care era o iapă foarte cu capul pe umeri), că trebuie mai întîi să putem ajunge în Narnia.

Nimeni nu se arată foarte încîntat de ideea lui Hwin, dar era cea mai bună din tot ce găsiseră pînă atunci. Planul nu era foarte ușor de pus în practică, mai ales că necesita și ceva furtișaguri, cum spunea Shasta, sau „rechiziționare“, cum spunea Bree. Într-o noapte, dintr-o gospodărie dispărură cîțiva saci și din alta, niște funie. Dintr-un alt sat apropiat Shasta cumpără straie de băiat, zdrențăroase, pentru Aravis, și apăru cu ele triumfător cam pe la vremea cînd se lăsa seara. Ceilalți îl așteptau ascunși într-un pîlc de copaci, la poalele unui deal împădurit. Toți aveau

emoții, căci acesta era ultimul deal care-i despărțea de orașul Tashbaan, aflat în vale, de partea cealaltă.

– Cît mi-aș dori să-l fi traversat deja, murmură Shasta către Hwin.

– Și eu la fel, și eu la fel, îi răspunse Hwin neliniștită.

În noaptea aceea urcară coasta dealului, mergînd prin pădure, pe o potecă de pădurari. Și cînd ieșiră dintre copaci, pe coama dealului, zăriră deschizîndu-se la picioarele lor o vale sclipind de mii de luminițe. Shasta nu avea idee cum arată un mare oraș, și priveliștea îl sperie. Mîncară de seară, și copiii se culcară. Caii îi treziră însă foarte devreme a doua zi.

Stelele nu apuseseră încă, iar iarba era îngrozitor de rece și de umedă. Zorile abia mijeau undeva departe spre est, pe cerul de la hotarul mării. Aravis intră în pădure și se întoarse îmbrăcată în straiile cele ponosite în care arăta oarecum ciudat. Își împachetase lucrurile și le aducea în brațe. Acestea împreună cu armura, scutul, iataganul, cele două șei și celelate piese prețioase din harnașamentul cailor au fost apoi puse în saci. Bree și Hwin arătau cît puteau de murdari și de neîngrijiți. Mai rămînea doar să li se taie cozile. Singura unealtă cu care se putea face asta era iataganul lui Aravis, iar acesta fusese deja împachetat. Așa că au trebuit să desfacă din nou unul din saci ca să-l găsească. Tăiatul cozilor le luă ceva timp și fu destul de dureros pentru cai.

– Pe cuvîntul meu! exclamă Bree. Dacă n-aș fi fost un Cal Cuvîntător, primeai o copită în față de vedea stele verzi! Parcă era vorba să tai coada, nu s-o smulgi, așa cum simt că faci.

Dar, în ciuda luminii scăzute și a degetelor amorțite de frig ale copiilor, totul fu în cele din urmă gata. Sacii plini fură legați pe spinările celor doi cai, copii apucară de funii (pe care caii le purtau în loc de căpăstru și dîrlogi) și porniră la vale, înspre oraș.

– Și nu uitați, le spuse Bree. Încercăm să stăm împreună. Dar, dacă nu putem, ne întîlnim la Mormintele Vechilor Regi. Cine ajunge primul îi așteaptă pe ceilalți.

– Iar voi nu uitați unde vă aflați, le zise Shasta cailor. Orice s-ar întîmpla, nu care cumva să începeți să vorbiți.

4

Prima întâlnire

La început, Shasta nu vedea nimic în vale în afară de o pîclă groasă din care țîșneau ici și colo cîteva cupole și turla ascuțite; dar, pe măsură ce ziua creștea, iar ceața se risipea, începu să vadă din ce în ce mai mult. Valea era străbătută de un rîu lat care se despărțea în două brațe. Pe insula dintre cele două brațe se înălța orașul Tashbaan, una dintre minunile lumii. Orașul era înconjurat la bază de un zid masiv de piatră, mîngîiat în permanență de apele rîului și întărit cu atît de multe turnuri încît Shasta renunță în curînd la ideea de a le mai

număra. Iar dincolo de zid, insula creștea ca un deal uriaș, pe ale cărui coaste, de jos și pînă în vîrf, la palatul Tisrocului și, mai sus, la Templul lui Tash, se ivea un talmeș-balmeș de case și clădiri așezate în trepte – terasă peste terasă, stradă peste stradă, drumuri în zigzag, scări abrupte mărginite de portocali și lămîi, acoperișuri cu grădini, balcoane, arcade adînci, alei mărginite de coloane, foișoare înguste, creneluri, minarete, turle înalte și ascuțite. Și cînd soarele răsări din mare, razele sale scînteiară pe cupola de argint a tempului din vîrf. Shasta simți că ametește.

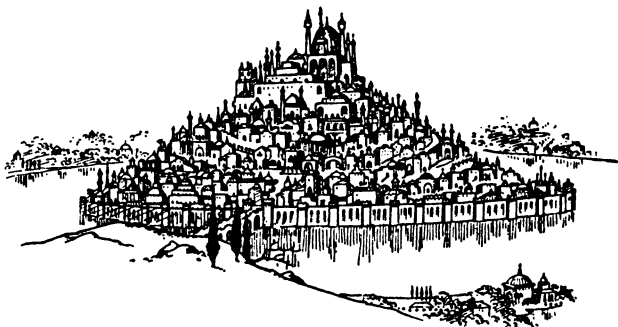
– Mergi, Shasta, nu te opri, îl îmboldi Bree.

Pe pereții văii, de o parte și de alta a rîului, se înghesuiau grădini atît de numeroase, încît de departe valea părea împădurită. Dar cînd te apropiiai, vedeai cum de sub ramurile pomilor te priveau pe furiș șiruri de ziduri, împrejmuid căsuțe albe. Shasta remarcă imediat parfumul delicios de fructe și flori care plutea în aer. Nu trecu mult și se aflau jos în vale, printre grădini. Mergeau încet pe un drumeag drept și domol, mărginit de-o parte și de alta de ziduri albe, peste care se aplecau coroanele pomilor.

– Ce loc minunat! exclamă Shasta uimit.

– Ai dreptate, zise Bree. Dar și mai bine m-aș simți dacă ne-am afla de partea cealaltă a orașului. Spre nord, spre Narnia!

În momentul acela, aerul răsună de un sunet grav și prelung, care spori și spori pînă ce valea întreagă fu cuprinsă de tremur. Era un sunet muzical, dar atît de puternic și de solemn încît era întru cîtva înfricoșător.

– Sînt cornurile care anunță deschiderea porților orașului, le spuse Bree. Mai avem puțin și ajungem. Aravis, te rog să mergi cu umerii căzuți și cu pasul mai greoi. Încearcă să arăți mai puțin a prințesă. Închipuie-ți, că de cînd te știi, ai fost lovită cu piciorul, că ți s-au dat palme și ți s-a vorbit urît.

– Dacă e pe-așa, zise Aravis, ce-ar fi să încerci și tu să mergi cu capul mai plecat, fără să-ți arcuiesti gîtul. Încearcă să arăți mai puțin a cal de luptă.

– Șșșt, zise Bree, am ajuns.

Ajunseseră într-adevăr pe malul râului, de unde drumul se continua peste un pod sprijinit pe un șir de piloni arcuiți. Apa dansa veselă în lumina dimineții; în dreapta lor, înspre gura de vărsare a râului se zăreau câteva catarge. Nu erau singuri pe drum. Pe pod se mai aflau alți drumeți, cei mai mulți săteni, cu coșuri pe cap sau trăgînd după ei măgari sau catîri împovărați de mărfuri. Copiii se alăturară mulțimii, ținînd caii strîns lîngă ei.

– S-a întîmplat ceva? îi șopti Shasta lui Aravis, pe al cărei chip apăruse o expresie ciudată.

– Ce știi *tu!* îi răspunse Aravis cam sălbatic. Ce-ți pasă *ție* de Tashbaan? Eu însă aș fi putut intra aici purtată pe o lectică precedată de soldați și urmată de sclavi, aș fi putut merge la un ospăț chiar în palatul Tisrocului (fie ca în veci să trăiască) – nu să intru așa, pe furiș, ca un hoț. Pentru tine e cu totul altceva.

Lui Shasta toate aceste gînduri i se păreau prostești.

La capătul celălalt al podului zidurile orașului se înălțau uriașe deasupra lor și porțile de bronz erau date în lături. Intrarea era largă, dar din pricina înălțimii părea îngustă. De o parte și de alta era străjuită de vreo șase soldați sprijiniți în sulite.

La vederea lor, Aravis nu se putu stăpîni să nu-și spună: „Dacă ar ști a cui fiică sînt, ar lua imediat poziție de drepți și mi-ar da onorul“. Ceilalți însă nu-și doreau decît să se poată strecura cît mai ușor pe lîngă soldați. Din fericire, aceștia nu-i opriră. Însă unul dintre ei apucă totuși un morcov din coșul unui țaran și azvîrli cu el în Shasta, rîzînd cu glas gros:

– Măi, argatule! strigă el. O s-o iei pe coajă dacă te prinde stăpînul că i-ai folosit calul de călărie ca animal de povară.

Shasta se sperie puțin, căci asta arăta că oricine se pricepea cît de cît la cai nu se putea înșela în privința lui Bree.

– Uite așa mi-a poruncit stăpînul! răspunse Shasta.

Dar mai bine și-ar fi ținut gura, căci soldatul îi trase o palmă care-l trînti aproape la pămînt.

– Na, neisprăvitule, zise soldatul. Ca să te înveți minte altă dată cum vorbești cu oamenii liberi. Dar acesta fu singurul incident. Reușiră să intre în oraș fără alte neazuri. Shasta vărsă doar puține lacrimi; bătaia nu era ceva neobișnuit pentru el.

De partea cealaltă a porților, orașul nu mai era atît de impresionant cum părea de la depărtare. Prima străduță pe care merseră era strîmtă și în zidurile care

o mărgineau de ambele părți abia dacă erau tăiate câteva ferestre. Străzile erau mult mai aglomerate decît se așteptase Shasta: săteni (în drum spre piață) care intraseră în oraș odată cu ei, dar și sacagii, vînzători de zaharicale, hamali, soldați, cerșetori, copii zdrențăroși, găini, cîini fără stăpîn și sclavi în picioarele goale. Ceea ce te izbea imediat erau mirosurile – mirosul de oameni nespălați și de cîini nespălați, amestecat cu miros de parfumuri, de usturoi, de ceapă și de mormane de gunoi care se înălțau peste tot.

Shasta mergea în fruntea grupului, dar Bree era cel care cunoștea drumul și îl ghida pe băiat prin mici smucituri ale nasului. În curînd o luară la stînga și începură să urce o coastă abruptă a dealului. Aici aerul era mult mai răcoros și mai respirabil, căci drumul era mărginit de pomi, iar casele se întindeau numai pe partea dreaptă; la stînga privirea le cobora peste acoperișurile caselor și ajungea pînă jos la rîu, ba chiar mai departe, în susul apei. Drumul se răsuci apoi în serpentină spre dreapta și continuă să urce. De fapt, începuseră să urce șerpuit, spre centrul orașului, care se afla în vîrful dealului. Nu după mult, ajunseră într-o zonă mai plăcută a orașului, unde drumurile

erau bune. Pe pedestaluri șlefuite erau așezate statui mărețe ale zeilor și eroilor calormeni – figuri mai degrabă impresionante decît plăcute privirii. Palmieri și alei mărginite de coloane aruncau umbră pe deasupra străzilor fierbinți. Și dincolo de porțile arcuite ale palatelor pe lingă care treceau, Shasta văzu ramuri verzi, fîntîni răcoroase și curți pavate cu iarbă. „Trebuie să fie foarte plăcut înăuntru“, își spuse el.

La fiecare cotitură a drumului Shasta spera să scape de mulțime, dar mulțimea se încapățîna să țină pasul cu ei. Înaintau greu și din cînd în cînd erau nevoiți să stea pe loc. Asta se întîmpla cînd peste forfota mulțimii răsuna cîte o voce puternică, strigînd: „Faceți loc! Loc! Loc! pentru Tarkaan sau pentru Tarkheena, sau pentru al cincisprezecelea Vizir, sau pentru Ambasador“. Atunci mulțimea toată se lipea de ziduri și peste capetele lor Shasta putea zări uneori pe nobilul sau pe nobila pentru care se producea toată acea învîlmășeală și care se legăna tolănit în cîte o lectică purtată pe umeri de patru sau uneori șase sclavi uriași. Căci în Tashbaan exista o singură regulă de circulație care spunea că oricine este mai mic în rang trebuie să se dea la o parte din calea celui mai

mare în rang, dacă nu voia să simtă mușcătura biciului sau lovitura unui mîner de spadă.

Însă cea mai groaznică dintre aceste opriri avu loc tocmai sus, pe ultima stradă din vârful dealului (mai sus de care se afla doar palatul Tisrocului).

– Loc! Loc! Loc! se auzi deodată o voce. Faceți loc pentru Regele Barbarilor Albi, oaspetele Tisrocului (fie ca în veci să trăiască)! Faceți loc pentru delegația de nobili din Narnia!

Shasta încercă să se tragă într-o parte și să-l facă și pe Bree să dea înapoi. Dar nici un cal, nici chiar un Cal Cuvîntător din Narnia, nu se poate da lesne îndărăt cu spatele. Și o femeie cu un coș foarte colțuros, aflată chiar în spatele lui Shasta, îi înfipse cu putere coșul între umeri, rățoindu-se:

– Ia vezi pe unde calci! Pe cine crezi tu că împingi așa?

Apoi altcineva îl înghionti dintr-o parte și, în zăpăcelala momentului, băiatul scăpă funia lui Bree. Și apoi întreaga mulțime din spatele lui deveni atît de compactă și de nemișcată, încît Shasta rămase înțepenit pe loc. Și uite așa se pomeni, fără voia lui, chiar în primul rînd, de unde putea vedea bine grupul care cobora strada.

Era un grup cu totul deosebit de tot ce văzuse în ziua aceea. Crainicul care mergea în față strigînd „Loc, loc!“ era singurul din Calormen. Și nu se vedea nici o lectică; întregul grup mergea pe jos. Era alcătuit cam din șase bărbați cum Shasta nu mai văzuse nicio dată pînă atunci. Toți aveau pielea albă ca el, și cei mai mulți erau blonzi. Veșmintele le erau cu totul deosebite de cele ale locuitorilor din Calormen. Cei mai mulți aveau picioarele dezgolite pînă la genunchi. Purtau tunici colorate, în nuanțe frumoase, luminoase și puternice – verde-adînc, galben-vesel sau albastru-curat. În loc de turbane, purtau pe cap coifuri din fier sau argint, unele încrustate cu nestemate, unul dintre ele avînd montate o pereche de aripioare de o parte și de alta. Cîțiva erau cu capul gol. Spadele care le atîrnau la șold erau drepte și lungi, nu curbate ca iataganele din Calormen. Și în loc să pară gravi și misterioși, precum cei mai mulți dintre calormeni, străinii înaintau în pas săltăreț, legănîndu-și brațele și umerii, discutînd și rîzînd între ei. Unul mergea fluierînd. Păreau gata să lege prietenie cu oricine se arăta prietenos și nici că le păsă de cei îmbufnați. Shasta își spuse că nu văzuse nimic mai frumos în viața lui.

Dar nu avu timp să se bucure prea mult, căci chiar atunci se întâmplă un lucru îngrozitor. Conducătorul grupului de bărbați blonzi arată dintr-odată înspre Shasta și strigă cu voce tare:

– Uite-l! Uite-l pe fugarul nostru!

Și îl apucă de umăr.

În clipa următoare, Shasta primi o palmă, dar nu una dureroasă, care să-ți umple ochii de lacrimi, ci doar usturătoare, destul ca să înțelegi că ai fost mus-trat pentru o prostie făcută. Și apoi străinul clătină din cap și adăugă:

– Rușine să vă fie, Domnul meu! Rușine! Regina Susan are ochii roșii de cât a plîns. Cum! Să lipsiți o noapte întreagă de acasă! Pe unde ați umblat?

Dacă ar fi putut, Shasta ar fi țîșnit sub burta lui Bree încercînd să se piardă în mulțime; dar bărbații cei blonzi îl înconjuraseră și îl țineau cu putere pe loc.

Primul lui impuls fu, bineînțeles, să spună că el nu era decît un biet fiu de pescar și că nobilul domn străin se înșela și îl lua drept altcineva. Apoi își dădu seama că ultimul lucru de care avea nevoie, cu toată acea mulțime împrejur, era să înceapă să explice cine este și pentru ce se află acolo. Dacă ar fi început, ar fi fost întrebat imediat de unde-și găsisese calul și cine era

Aravis – și atunci putea să-și ia adio de-a mai putea ieși din Tashbaan. Următorul lui impuls fu să se întoarcă spre Bree și să-i ceară ajutor din priviri. Dar Bree nu avea de gând să dezvăluie acelei mulțimi că era un Cal Cuvîntător și stătea acolo cu un aer prostănac. Cît despre Aravis, Shasta nici nu încercă să se întoarcă spre ea, de teamă să nu atragă atenția. Și nu mai era timp de gîndire, căci conducătorul grupului de narnieni zise imediat:

– Peridan, apucă respectuos pe tînăra noastră alteță de una din mîini, iar eu am să-l apuc de cealaltă. Și acum să ne continuăm drumul. Regina, sora noastră, se va liniști de îndată ce-o să-l vadă pe micul nostru fugar la adăpost în casa în care sîntem găzduiți.

Și astfel se năruiră toate planurile lor, înainte să fi apucat să ajungă măcar la jumătatea orașului. Shasta fu luat pe sus de un grup de necunoscuți, fără să-și poată lua rămas-bun de la ceilalți. N-avea nici cea mai mică idee ce i s-ar putea întîmpla mai departe. Regele Narniei – căci după cum i se adresau ceilalți era cu siguranță un rege – continuă să-l asalteze cu întrebări: unde fusese, cum ieșise din palat, ce făcuse cu hainele lui, și dacă nu-și dădea seama cît fusese de

neastîmpărat. Numai că regele îi spuse „făr’ de-astîmp” în loc de neastîmpărat.

Shasta nu răspunse nimic, deoarece nu știa ce putea spune care să nu fie periculos.

– Cum? Ați amuțit? continuă regele. Trebuie să vă spun din capul locului, Alteță, că această muțenie de câine bătut se cuvine încă și mai puțin unuia din neamul vostru decît chiar fapta înfăptuită. Să fugi o noapte de acasă poate trece drept o năzdrăvănie de băiețăș isteț. Dar fiul regelui din Archen trebuie să se mîndrească cu fapta lui, nu să meargă cu capul plecat ca un sclav din Calormen.

Toată această situație era foarte neplăcută, căci Shasta simțea că acest tînăr rege era cel mai draguț adult pe care-l cunoscuse vreodată și i-ar fi plăcut să-i facă o impresie bună.

Străinii îl conduseră – ținîndu-l strîns de ambele mîini – de-a lungul unei străzi înguste și în jos pe niște scări scunde, apoi în sus pe alte scări, pînă la o intrare mare, tăiată într-un zid alb și străjuită în ambele părți de doi chiparoși înalți, de un verde-închis. Dincolo de arcul intrării, Shasta se pomeni într-o curte-grădină. Un bazin de marmură, cu apă limpede, era alimentat de o mică fîntînă-țîșnitoare care creștea

din mijlocul său. În jurul bazinului, pe un covor de iarbă moale, creșteau portocali, iar pe zidurile care închideau grădina se întindeau trandafiri cățărători. Zgomotul, praful și mulțimea de pe străzi părură dintr-odată foarte îndepărtate. Traversară grădina și ajunseră la o intrare întunecoasă. Crainicul rămase afară. Străinii îl conduseră apoi pe un coridor lung, a cărui pardosea de piatră îi răcorea de minune tălpile înfierbântate, și urcară la etaj. Cîteva clipe mai tîrziu, Shasta se pomeni clipind în lumina unei încăperi mari și spațioase, cu ferestrele toate deschise înspre nord, ca să nu pătrundă soarele. Pardoseala era acoperită cu un covor cu cele mai frumoase culori pe care le văzuse Shasta vreodată, în care se afundă cu tălpile, ca și cum ar fi călcat pe un pat moale de mușchi. De-a lungul pereților erau înșirate divane joase, încărcate cu perne mari, și încăperea părea plină de oameni. „Oameni foarte ciudați, unii dintre ei“, își zise Shasta. Dar nu avu prea mult timp să se gîndească la asta, căci una dintre cele mai frumoase doamne pe care o văzuse vreodată se ridică în picioare și îl cuprinse în brațe, sărutîndu-l:

– Corin! Corin! Cum ai putut să-mi faci una ca asta? Mie, care ți-am fost cea mai apropiată prietenă,

după moartea mamei tale. Ce i-aș fi spus eu augustului tău părinte dacă mă înapoiam fără tine? Ar fi fost prilej de război între Archen și Narnia, ținuturi prietene din zorii timpurilor. A fost urît, prietene, foarte urît din partea ta să ne faci una ca asta.

„S-ar părea că sînt luat drept prințul acestui Archen, pe unde o mai fi și ăsta, își spuse Shasta în sinea lui. Iar oamenii ăștia trebuie să fie toți narnieni. Unde o fi adevăratul Corin?” Dar aceste gânduri nu-l ajutară cu nimic. Rămase mut ca mai înainte.

– Pe unde ai umblat, Corin? îl întrebă doamna, cu mâinile încă sprijinite pe umerii lui.

– N-Nu știu, se bîlbîi Shasta.

– Ce ți-am spus eu, Susan, zise atunci Regele. N-am izbutit să scot nimic de la el, adevăr sau minciună.

– Maiestățile Voastre! Regină Susan! Rege Edmund! se auzi dintr-odată o voce: și cînd Shasta se întoarse să vadă de unde vine, aproape că-i sări inima din piept de uimire. Căci vorbitorul era una dintre acele ființe stranii pe care le observase din colțul ochiului atunci cînd intrase prima oară în încăpere. Avea cam aceeași înălțime cu Shasta. De la mijloc în sus semăna a om, dar picioarele îi erau acoperite cu blană ca la țap, ba chiar aveau formă de picioare de țap.

Avea copite de țap și o coadă. Pielea îi era roșiatică, părul creț, avea o bărbuță scurtă și ascuțită și două cornițe. Personajul era de fapt un Faun, dar Shasta nu văzuse așa ceva nici măcar în desene și nu știa că există. Și dacă ați citit cumva o carte care se numește *Șifonierul, leul și vrăjitoarea*, veți vrea poate să aflați că acesta era același Faun Tumnus, pe care Lucy, sora Reginei Susan, îl cunoscuse chiar din prima zi când pătrunsese în Narnia. Dar acum Faunul era mai bătrîn, căci Peter, Susan, Edmund și Lucy domneau peste Narnia de mai mulți ani.

– Maiestățile Voastre, spuse el, Micul nostru Prinț are insolație. Uitați-vă la el! E amețit. Nu știe unde se află.

Și atunci toată lumea încetă să-l mai dojenească și să-l mai iscodească și începu să se agite în jurul lui, fu culcat pe un divan, cu multe perne sub cap, și i se dădu să bea șerbet glasat dintr-o cupă de aur și i se spuse să stea liniștit.

Așa ceva nu i se întâmplase lui Shasta în viața lui. Niciodată nu visase că va ajunge vreodată să stea întins pe ceva atît de comod cum era acel divan sau să bea ceva atît de delicios cum era acel șerbet. Încă se mai întreba ce s-o fi întîmplat cu Bree, Hwin și

Aravis și cum avea să reușească să scape de aici ca să-i întâlnească la Morminte, și ce se va întâmpla cu el când o să apară adevăratul Corin. Dar nici una dintre grijile astea nu mai păreau atît de chinuitoare acum, cînd se simțea atît de bine. Și poate, cine știe, mai tîrziu o să apară și ceva bucate!

Între timp, privea cu interes la ceilalți oameni din încăperea aerisită și răcoroasă. Pe lângă Faun mai erau doi pitici (o altă creatură pe care el n-o mai văzuse vreodată) și un Corb foarte mare. Restul erau toți adulți, dar tineri, și atît femeile, cît și bărbații aveau chipuri și glasuri mai plăcute decît majoritatea celor

din Calormen. Și nu după mult, Shasta începu să devină atent la ce se vorbea în jurul lui.

– Și-acum, Doamnă, o întrebă Regele pe Regina Susan (doamna care-l sărutase pe Shasta), ce spui? Stăm în acest oraș de aproape trei săptămîni încheiate. Te-ai hotărît dacă te vei căsători cu acest iubit al tău cu pielea măslinie, cu acest Prinț Rabadash sau nu?

Doamna clătină din cap.

– Nu, frate, spuse ea, nici pentru toate nestematele din Tashbaan.

(„Ia-auzi! își zise Shasta. Deși sînt Rege și Regină, sînt, de fapt, frate și soră, nu soț și soție.“)

– Ce veste îmbucurătoare, surioară, spuse Regele. Adevărat îți spun că te-aș fi iubit mai puțin dacă l-ai fi luat în căsătorie. De cînd au venit primii ambadori ai Tisrocului în Narnia pentru a discuta această căsătorie, și chiar mai tîrziu, cînd Prințul a fost oaspetele nostru la Cair Paravel, a fost un mister pentru mine că inima ta i-a arătat atîta bunăvoință.

– Au fost momente de nebunie, Edmund, răspuse Regina Susan, pentru care-ți cer iertare. Și, cu toate acestea, cînd a fost cu noi în Narnia, acest Prinț s-a arătat într-o altă lumină decît aici, la Tashbaan. Căci vă iau pe toți ca martori ai uimitoarelor fapte de

vitejie pe care le-a înfăptuit la marele turnir și la întrecerea pe care fratele nostru, Marele Rege, le-a organizat în cinstea lui și cât de blînd și curtenitor s-a purtat cu noi timp de șapte zile. Dar aici, în orașul lui, ne-a arătat o altă față.

– Ah! croncâni Corbul. Există un vechi proverb care spune: „Pe urs, de vrei să-l știi, în bîrlog vei iscodi“.

– Adevărat grăiești, Gheară-Palidă, spuse unul dintre Pitici. Și un alt proverb spune: „Vino, stai în casa mea, și atunci mă vei afla“.

– Da, zise Regele. L-am văzut pe Prinț așa cum este el de fapt: un tiran orgolios, sîngeros și crud, care iubește luxul și face numai ce-i place lui.

– Atunci, în numele lui Aslan, spuse Susan, să plecăm chiar astăzi din Tashbaan.

– Ei, aici e-aici, surioară, zise Edmund. Căci a venit vremea să-ți mărturisesc tot ceea ce mi-a stat pe suflet de mai multe zile. Peridan, dacă nu ți-e cu supărare, verifică la ușă, să nu fim ascultați. Nu-i nimeni? Bine, atunci. Trebuie să vorbim în mare taină.

Asistența deveni dintr-odată foarte serioasă. Regina Susan sări în picioare și se apropie de fratele ei.

– Edmund, exclamă ea. Ce se întîmplă? Îți citesc ceva îngrozitor pe chip.

5

Prințul Corin

— **S**cumpă mea soră și buna mea Doamnă, începă Regele Edmund, trebuie să dai dovadă de tărie. Căci, deschis îți spun, ne paște o mare primejdie.

— Ce s-a întâmplat, Edmund? întrebă Regina.

— Iată ce e, spuse Edmund. Nu cred că vom putea părăsi orașul atât de ușor. Câtă vreme Prințul a tras nădejde că-l vei accepta de soț, am fost tratați ca oaspeți de onoare. Dar pe Coama Leului, de-ndată ce va fi întâmpinat de refuzul tău categoric, nu vom mai fi decît niște prizonieri.

Unuia dintre Pitici îi scăpă un fluierat ascuțit.

– V-am avertizat, Maiestatele Voastre, v-am avertizat, spuse Gheară-Palidă, Corbul. Lesne de intrat, dar anevoie de ieșit, așa cum a spus racul despre oală!

– L-am văzut pe Prinț azi-dimineață, continuă Edmund. Nenorocirea face că nu e obișnuit să nu i se îndeplinească dorințele. Și e foarte deranjat de lungile tale amînări și de răspunsurile în coadă de pește. Azi-dimineață a insistat foarte mult să știe care este decizia ta. L-am amînat – încercînd în același timp să-i mai domolesc speranțele – cu cîteva glume ușurele despre firea schimbătoare a femeilor și i-am dat de înțeles că cererea lui ar putea fi refuzată. Atunci a devenit furios și periculos. În fiecare cuvînt pe care l-a rostit a picurat stropi de amenințare, deși purtarea lui a fost în continuare curtenitoare.

– Da, întări Faunul Tumnus. Același lucru l-am observat și eu cînd am luat cina cu Marele Vizir astă-noapte. M-a întrebat cum îmi place Tashbaanul. Iar eu (căci nu-i puteam spune că urăsc fiecare piatră de aici și nici nu voiam să-l mint) i-am răspuns că, de la sosirea verii, inima-mi tînjește după codrii umbroși și plaiurile ondulate și răcoroase ale Narniei. Atunci Vizirul m-a dăruiat cu un zîmbet strepezit și mi-a spus: „Nimic nu te va împiedica să dansezi din nou pe acele

plaiuri, picior de țap; cu condiția să ne lași în schimb o mireasă pentru prințul nostru“.

– Vrei să spui că dorește să mă ia de soție cu de-a sila? sări Susan.

– Mă tem că da, surioară, spuse Edmund. Soție sau sclavă, ceea ce ar fi și mai rău.

– Dar cum se poate? Crede el, Tisrocul, că fratele nostru, Marele Rege, ar suferi un asemenea afront?

– Sire, i se adresă Peridan Regelui, nu pot fi atât de nebuni. Ce cred ei, că în Narnia nu există spade și sulite?

– Din păcate, eu cred că Tisrocul se teme prea puțin de Narnia, zise Edmund. Noi sîntem un ținut mic. Și micile ținuturi de la hotarul marilor imperii stîrnesc întotdeauna dușmănia nobililor imperiului. Încolțește în ei pofta de a le distruge, de a le înghiți. Se prea poate ca atunci cînd Tisrocul a acceptat să-l trimită pe Prinț la Cair Paravel ca pețitor pentru tine, surioară, să nu fi fost decît un prilej de-a ne căuta gîlceavă. Cel mai probabil este că nutrește dorința de a ocupa Narnia și Ținutul Archen dintr-o singură mișcare.

– Să încerce numai, spuse cel de-al doilea Pitic. Pe mare sîntem tot atât de puternici ca el. Și, dacă ne atacă pe uscat, va avea de traversat mai întîi deșertul.

– E adevărat ce spui, prietene, zise Edmund. Dar este oare deșertul o adevărată piedică în calea lui? Ce spune Gheară-Palidă, sfetnicul nostru?

– Cîndva cunoșteam deșertul destul de bine, spuse Corbul. Deseori l-am străbătut în zbor cînd eram mai tînăr (Shasta deveni din ce în ce mai atent). Și un lucru e sigur: dacă Tisrocul alege drumul care trece prin oaza cea mare, nu va putea niciodată să ajungă cu o armată numeroasă pînă în Archen. Căci, deși ar putea înnopta în oază la sfîrșitul unei singure zile de marș, izvoarele de apă care există acolo ar fi neîndesulătoare pentru a stinge setea tuturor oștenilor și a cailor. Dar mai există un drum în afară de acela.

Shasta deveni dintr-odată foarte atent.

– Pentru a găsi acest drum, continuă Corbul, trebuie să pornești de lîngă Mormintele Vechilor Regi și să mergi în direcția nord-vest, în așa fel încît să nu pierzi din ochi piscul dublu al Muntelui Pire. După o zi și ceva de mers călare, se ajunge la gura unei văi pietroase, îngustă ca o crăpătură. Cine nu știe poate sta chiar pe buza ei și să nu-și dea seama ce ascunde. Poți chiar să privești în gura văii, dar nu vei vedea nici iarbă, nici apă – nimic îmbietor. Dar, dacă-ți strunești totuși calul în această vale, vei da pînă la

urmă de un rîu a cărui albie te scoate direct în inima Ținutului Archen.

– Și oare armata Tisrocului cunoaște acest drum? întrebă Regina.

– Prieteni, prieteni, spuse Edmund, ce rost au toate aceste vorbe de prisos? Întrebarea nu este cine va ieși învingător în cazul unui război între Narnia și Calormen, ci cum să salvăm onoarea Reginei noastre și să scăpăm cu viață din acest oraș drăcesc. Căci, chiar dacă fratele meu, Marele Rege Peter, îl va înfrînge pe Tisroc de mai multe ori la rînd, gîturile noastre vor fi fost de mult tăiate înainte să apucăm ziua aceea, iar grațioasa noastră Regină va fi devenit soția sau mai degrabă sclava acestui prinț.

– Dar sîntem înarmați, Sire, spuse primul Pitic. Iar această locuință pare destul de ușor de apărat.

– Nu mă îndoiesc că nici unul dintre cei prezenți nu ar ezita să-și dea viața apărînd intrarea în acest loc, iar dușmanii nu ar ajunge la Regină decît călcînd peste cadavrele noastre, spuse Regele. Dar nu am face decît să ne zbatem ca niște șobolani prinși în capcană.

– Foarte adevărat, croncăni Corbul. Aceste planuri de-a ne baricada și de-a lupta pînă la ultimul om sînt bune ca subiecte de poveste, dar ele nu au avut

niciodată sorti de izbîndă. După primele încercări nereușite, dușmanul pune întotdeauna foc la locuință.

– Din cauza mea se întîmplă toate astea, zise atunci Susan izbucnind în lacrimi. Ah, dacă n-aș fi plecat niciodată de la Cair Paravel! Ultima noastră zi fericită a fost înainte de sosirea acelor soli din Calormen. Cîrțițele tocmai ne plantau o nouă livadă... oh..., oh...

Și își îngropă fața în palme, plîngînd amar.

– Curaj, Su, curaj, o îmbărbătă Edmund. Adu-ți aminte – dar ce se întîmplă cu *tine*, domnule Tumnus? Căci Faunul se ținea cu ambele mîini de cornițe de parcă încerca să-și țină capul să nu fugă și se răsucea pe loc ca măcinat de o mare durere.

– Nu-mi vorbiți, nu-mi vorbiți, zise Tumnus. Încerc să gîndesc. Mă gîndesc așa de tare că abia mai pot să respir. Așteptați puțin, așteptați.

Urmă un moment de tăcere nelămurită după care Faunul își înălță capul, trase aer adînc în piept, își șterse fruntea și zise:

– Singura problemă este cum să ajungem jos la corabia noastră – cu niște provizii – fără să fim văzuți sau opriți.

– Da, observă sarcastic unul dintre Pitici. Tot așa cum singura problemă a cerșetorului care ar călări e că nu are cal.

– Stați puțin, stați puțin, zise agitat Domnul Tumnus. Nu avem nevoie decît de un pretext pentru a primi îngăduința să coborîm astăzi la corabie și să încărcăm cîteva provizii.

– Și? întrebă Regele Edmund nelămurit.

– Ei bine, continuă Faunul, ce-ați zice dacă Maiestățile Voastre l-ar invita pe Prinț la un mare ospăț, să zicem pentru mîine seară, la bordul corabiei noastre, *Splendour Hyaline*? Cuvintele invitației trebuie bine meșteșugite, să fie cît se poate de curtenitoare, dar fără să angajeze cu nimic onoarea Reginei: doar atît cît să-i dea Prințului speranța că Regina a început să se înduplece în hotărîrea ei.

– Iată un sfat cu adevărat înțelept, Sire, zise Corbul.

– Și apoi, se aprinse și mai tare Tumnus, nu va mai fi de mirare pentru nimeni să ne vadă urcînd și coborînd de pe vas, căci ar ști că ne pregătim de oaspeți. Cîteva dintre noi vor trebui să meargă prin bazar să cumpere fructe, zaharicale și vinuri, ca și cum chiar am pregăti un ospăț. Și mai trebuie să tocmim scamatori, jongleri, dansatoare și cîntăreți care să fie la bordul vasului mîine-noapte.

– Înțeleg, înțeleg, spuse Regele Edmund frecîndu-și palmele.

– Și apoi, continuă Tumnus, ne imbarcăm cu toții în seara asta. Și de îndată ce se lasă întunericul...

– Ridicăm pânzele și scoatem vîslele! exclamă Regele.

– Și ieșim în larg! strigă Tumnus, sărind în picioare și începînd să danseze.

– Înspre nord, zise primul Pitic.

– Fugim acasă! Ura pentru Narnia și pentru nord! exclamă celălalt pitic.

– Iar Prințul se va trezi a doua zi de dimineață și va găsi colivia goală! adăugă Peridan, bătînd din palme.

– O, Domnule Tumnus, dragă Domnule Tumnus, zise Regina prinzîndu-l de mîini și învîrtindu-se cu el în pas de dans. Ne-ai salvat pe toți.

– Prințul va porni după noi, observă un alt nobil, al cărui nume Shasta nu-l auzise.

– Nu mi-e teamă de asta, spuse Edmund. Am văzut toate corăbiile lor de pe rîu și printre ele nu se află nici un vas de război și nici vreo galeră rapidă. Chiar mi-aș dori să ne urmărească! Căci *Splendour Hyaline* poate scufunda orice vas care s-ar încumeta să-i ia urma – presupunînd că ne-ar putea ajunge.

– Sire, zise Corbul. Șapte zile dacă mai stăm să cugetăm, tot nu vom găsi alt plan mai bun decît al Faunului. Și, dacă ne-am hotărît, hai să ne îngrijim

mai înainte de cuiburi și apoi de ouă, așa cum spunem noi, păsările. Cu alte cuvinte, haideți să mâncăm și apoi să ne apucăm de treaba ce ne-așteaptă.

La auzul acestor vorbe, toată lumea se ridică în picioare, ușile se deschiseră, iar nobilii și celelalte ființe din încăperea se dădură în lături, lăsând loc pentru Rege și Regină. Shasta tocmai se întreba ce să facă, dar Domnul Tumnus îl liniști:

– Stați cuminte, Alteță. Vă aduc eu îndată ceva de mâncare. Nu e nevoie să vă mișcați pînă nu sîntem gata de îmbarcare.

Shasta își lăsă capul înapoi pe perne și în curînd rămase singur în încăperea.

„Ce mi se întîmplă e de-a dreptul îngrozitor“, își spuse el. Nu-i trecuse nici o clipă prin minte să le

spună acestor narnieni întregul adevăr și să le ceară ajutorul. Fiind crescut de un om aspru și zgîrcit cum fusese Arsheesh, își făcuse un obicei de a nu spune nimic, dacă se putea, oamenilor mari: era convins că adulții întotdeauna strică sau te împiedică să faci ceea ce vrei. Și se mai gîndea că Regele s-ar fi purtat frumos cu cei doi cai, deoarece erau animale cuvîntătoare din Narnia, dar nu și cu Aravis, căci era din Calormen, și ar fi putut s-o vîndă ca sclavă sau să o trimită înapoi la tatăl ei. „Nici în ruptul capului n-aș avea curajul să le spun că eu nu sînt adevăratul Prinț Corin, în orice caz nu *acum*, își zise Shasta. Le-am auzit toate planurile. Dacă ar afla că eu nu sînt unul de-al lor, n-aș mai ieși viu din casa asta. Le-ar fi teamă că i-aș trăda Tisrocului. M-ar ucide. Dar dacă apare totuși adevăratul Corin, o să iasă totul la iveală și atunci *mă vor ucide, cu siguranță*.” Shasta nu avea, vedeți voi, nici o idee de cum se poartă oamenii nobili și liberi.

„Ce mă fac? Ce mă fac? își repeta el întruna. Dar ia te uită – se înapoiază ființa cu picioare de țap.”

Faunul intră în cameră, pe jumătate dansînd, purtînd pe brațe o tavă care era aproape cît el de mare. O așeză pe o măsuță încrustată de lîngă divanul lui

Shasta și apoi își încrucișă picioarele de țap și se așeză direct pe covor.

– Acum, micul meu prinț, spuse el, mănîncă bine. O să fie ultima ta masă în Tashbaan.

Era un ospăț pe cinste, după obiceiul celor din Calormen. Nu știu dacă vouă v-ar fi plăcut sau nu, dar Shasta a fost încîntat. Se aflau pe tavă languste și salată, becață umplută cu migdale și trufe și un fel complicat făcut din ficăței de pasăre amestecat cu orez, stafide și nuci, apoi pepeni răcoroși, jeleu de agrișe și jeleu de duche și o mulțime de alte bunătăți pregătite cu gheață. Era, de asemenea, și o carafă mare cu vin, din acela care se numește „alb“, deși, de fapt, este galben.

Și cît timp Shasta mîncă, bunul Faun, care-l credea încă amețit de soare, îi vorbi despre clipele minunate care îi așteaptă atunci cînd vor ajunge înapoi acasă, despre bătrînul lui părinte, Regele Lune, care

domnea peste Ținutul Archen, și despre micuțul castel unde locuia pe versantul de sud al trecătorii.

– Și nu uita, zise Domnul Tumnus, că de ziua ta vei primi prima ta armură și primul cal de luptă. Și apoi Alteța Voastră va începe să învețe cum să mânuiască sulița și cum să se dueleze în turnir. Și, în câțiva ani, dacă totul merge bine, Regele Peter i-a promis părintelui vostru că el însuși vă va unge Cavaler la Cair Paravel. Dar pînă atunci o să tot fie un du-te-vino între Narnia și Archen, prin trecătoarea munților. Și nu uitați că mi-ai promis că vii să stai cu mine o săptămînă întregă, cît ține Festivalul Verii, cînd în inima pădurii se aprind focuri, iar Faunii și Driadele dansează pînă-n zori. Și apoi, cine știe? – poate o să-l vedem chiar pe Aslan!

După ce băiatul termină de mîncat, Faunul îl îndemnă pe Shasta să stea liniștit acolo unde era.

– Nu ți-ar strica un puiuț de somn, adăugă el. Te scol eu cînd vine timpul să ne imbarcăm. Și apoi, mergem Acasă. Spre nord, spre Narnia!

Lui Shasta atît de mult îi plăcuse masa și toate cîte i le povestise Tumnus, că, atunci cînd rămase singur, gîndurile lui luară o cu totul altă întorsătură. Își dorea acum ca adevăratul Prinț Corin să nu apară decît cînd era prea tîrziu și ca el, Shasta, să poată pleca pe corabie

spre Narnia. Mă tem că Shasta nu se gîdea deloc la ce-ar fi pățit adevăratul Corin dacă era lăsat în urmă în Tashbaan. Îl îngrijora puțin gîndul că Aravis și Bree îl vor aștepta la Morminte. Dar apoi, își zise: „Și ce pot face eu acum? Oricum, Aravis nu mă consideră de nasul ei, așa că poate foarte bine să meargă mai departe și singură“. Shasta nu se putu împiedica să nu-și spună că era mult mai plăcut să ajungă în Narnia pe mare decît să-și croiască drum greu prin deșert.

După ce-și spuse toate acestea, Shasta făcu ceea ce cred că ați fi făcut și voi dacă v-ați fi sculat foarte devreme dimineța, ați fi mers mult pe jos, ați fi trecut printr-o grămadă de emoții și apoi vi s-ar fi dat o masă bună și v-ați fi aflat lungiți pe un divan, într-o încăpere răcoroasă, unde nu se auzea nici un zgomot decît bîzîitul rătăcit al unei albine intrate pe fereastra deschisă. Shasta adormi.

Ceea ce-l trezi fu un zgomot neașteptat de obiect spart. Sări în picioare și privi în jur. Își dădu seama imediat, după cum se schimbaseră lumina și umbra din încăpere – că dormise cîteva ceasuri bune. Observă, de asemenea, și de unde venise zgomotul care-l trezise: un vas scump de porțelan care fusese pe pervazul uneia dintre ferestre era acum împrăștiat în cioburi pe jos. Dar nu *dădu* mare atenție acestui lucru.

Ceea ce-i atrase însă privirile fură niște degete agățate de pervazul ferestrei. Cineva atârnat de partea cealaltă se trăgea în sus, căci degetele erau crispate și albe la încheieturi. Apoi în cadrul ferestrei apăru un cap și o pereche de umeri și, citeva clipe mai târziu, un băiat de vîrsta lui Shasta stătea călare pe pervaz, cu un picior înăuntru și altul în afară.

Shasta nu-și văzuse niciodată chipul într-o oglindă. Dar, chiar dacă l-ar fi văzut, poate nu și-ar fi dat seama că celălalt băiat arăta (în împrejurări normale) exact ca el. Acum însă acest băiat nu mai semăna cu nimeni, căci avea un ochi complet vînat, un dinte lipsă, iar hainele (care fuseseră cu siguranță minunate cînd le îmbrăcase) erau rupte și murdare. Fața îi era mînjită cu noroi și sînge.

– Cine ești tu? întrebă în șoaptă băiatul.

– Tu ești Prințul Corin? întrebă Shasta.

– Bineînțeles, răspuse celălalt, dar *tu* cine ești?

– Eu nu sînt nimeni, adică vreau să spun, nimeni anume zise Shasta. Regele Edmund m-a prins pe stradă și m-a luat drept tine. Presupun că semănăm. Pot să ies pe unde ai intrat tu?

– Da, dacă te pricepi la cățărat, spuse Corin. Dar de ce te grăbești așa? Eu zic că putem să ne distrăm cu chestia asta de-a fi luați unul drept celălalt.

– Nu, nu, insistă Shasta. Trebuie să ne schimbăm rolurile imediat. Ar fi îngrozitor dacă Domnul Tumnus ar intra acum pe ușă și ne-ar găsi aici pe amîndoi. A trebuit să mă prefac că sînt tu. Iar voi urmează să plecați în noaptea asta – în mare secret. Și apoi unde ai întirziat atîta?

– Un băiat de pe stradă a făcut o remarcă necuviincioasă despre Regina Susan, zise Prințul Corin, așa că i-am dat un pumn și l-am trimis la pămînt. A fugit urlînd și a intrat într-o casă de unde a ieșit fratele lui mai mare. Așa că m-am bătut și cu fratele mai mare. Și atunci s-au luat după mine și am fugit pînă ne-am izbit de trei bărbați mai în vîrstă cu sulite care se numesc Straja. Așa că m-am bătut și cu Straja pînă ce m-au pus ei pe mine la pămînt. Între timp se făcuse

întuneric. Atunci Straja m-a luat să mă închidă undeva. Dar pe drum i-am întrebat dacă nu le-ar plăcea o carafă cu vin și ei mi-au spus că de ce nu. Atunci i-am dus la un negustor de vinuri și le-am cumpărat niște vin și s-au așezat cu toții și au băut pînă ce au adormit. Mi-am zis atunci că e vremea să mă fac nevăzut, așa că am ieșit tiptil afară unde l-am găsit iar pe primul băiat de la care pornise totul – și care se ținuse după noi. Așa că i-am tras un pumn de l-am trimis iar la pămînt. După asta m-am cățărat pe un burlan pînă pe acoperișul unei case, unde am stat cuminte pînă s-a luminat de ziuă. De atunci mi-am găsit drumul înapoi pînă aici. Ia zi, mai e ceva de băut?

– Nu, am băut eu tot, spuse Shasta, Și acum, arată-mi pe unde ai intrat! Nu e nici o clipă de pierdut. Ai face mai bine să te întinzi pe canapea și să te prefaci – dar nu se poate, cu toate vîntățile astea și cu ochiul înnegrit. Va trebui să le spui adevărul, de îndată ce eu mă fac nevăzut.

– Cum crezi că le-aș putea spune altceva decît adevărul? întrebă Prințul cam mînios. Și la o adică cine ești tu?

– Nu am timp să-ți explic, spuse Shasta într-o șoaptă disperată. Sînt un narnian, cred; cineva din nord, oricum. Dar toată viața am fost crescut în

Calormen. Iar acum vreau să evadez, să traversez deșertul, împreună cu un Cal Cuvîntător numit Bree. Hai, spune-mi repede, pe unde să ies?

– Uite, zise Corin. Sari de la fereastra asta pe acoperișul verandei. Dar trebuie să sari ușor, pe vîrfuri, că altfel se aude. Apoi o iei la stînga și te sui pe zidul de colo, dacă ești bun la cățărat. Mergi de-a lungul zidului pînă la colț. De acolo sari pe mormanul de gunoi care o să fie de partea cealaltă a zidului și ai scăpat.

– Mulțumesc, îi spuse Shasta, care era deja călare pe pervaz. Cei doi băieți se priviră unul pe celălalt și dintr-odată simțiră că sînt prieteni.

– La revedere, spuse Corin. Și mult *noroc*. Sper din tot sufletul să reușești să evadezi.

– La revedere, îi răspunse Shasta. Ai avut ceva peripeții, nu glumă.

– Nici pe departe ca ale tale, zise Prințul. Haide, sari; ușor, îți spun, adăugă el în timp ce Shasta își dăduse deja drumul. Sper să ne întîlnim din nou în Archen. Du-te la tatăl meu, Regele Lune, și spune-i că ești un prieten de-al meu! Ai grijă! Aud pași; vine cineva.

6

Shasta printre morminte

Shasta alergă în vârful picioarelor de-a lungul acoperișului. Acesta era încins și îi frigea tăpile. În câteva clipe se cățără pe zidul din capătul curții și, când ajunse la colț, se pomeni privind în jos spre o străduță îngustă și urât mirositoare. Lipit de zid era un morman de gunoi, exact așa cum îi spusese Corin. Înainte de a sări, Shasta privi în jur pentru a se orienta. Din câte își dădu seama, se afla acum de partea cealaltă a dealului-insulă pe care era construit orașul. Înaintea lui totul cobora în trepte, acoperiș după acoperiș, pînă jos, departe,

spre turnurile și crenelurile zidului de nord al orașului. Dincolo de ziduri se vedea râul și, pe malul celălalt, peretele văii acoperit cu grădini. Dar dincolo de grădini începea ceva ce el nu mai văzuse niciodată: o întindere gri-gălbuie, plată și nemișcată ca o mare, care mergea pînă unde vedeai cu ochii.

La orizont se zăreau niște înălțimi albăstrui, masive și colțuroase, unele dintre ele cu vîrfuri albe. „Deșertul! Munții!“ își spuse Shasta.

Sări jos pe mormanul de gunoi și o luă la vale cît putu de repede pe străduța cea strîmtă. Aceasta se vărsă într-o alta, mai lată, unde erau mai mulți oameni. Nimeni nu se obosi să întoarcă privirea după un băiețel zdrențaros care alerga pe stradă în picioarele goale. Cu toate acestea, Shasta se simțea neliniștit și frămîntat pînă cînd, dînd un colț, zări în față poarta orașului. Mulți erau cei care voiau să iasă, și Shasta se trezi înghiontit cînd într-o parte, cînd într-alta. Pe podul de dincolo de porți, mulțimea se preschimbă într-o procesiune înceată de oameni care înaintau în șir, unii după alții. Dar acolo, cu apa limpede curgînd la dreapta și la stînga podului, aerul era minunat de curat față de mirosurile, căldura și zgomotul din Tasbaan.

Odată ajunsă la capătul podului, lumea începea să se risipească; unii o luau la dreapta, alții la stînga, de-a lungul malului râului. Shasta o luă însă drept înainte,

pe un drumeag ce șerpuia printre grădini și care nu părea a fi prea bătut. Abia ce merse puțin, și se trezi singur pe drum. Cîțiva pași încă și ajunse în vârful peretelui înverzit al văii. Acolo se opri și privi în jur. Era ca și cum ar fi ajuns la capătul lumii, căci iarba se oprea brusc la cîțiva pași mai încolo și începea deșertul: o întindere cît vedea cu ochii de nisip neted, asemănător cu nisipul de la țărmul mării, numai că ceva mai aspru, căci aici nisipul nu era niciodată ud. La orizont se ridicau munții, care erau acum mai îndepărtați decît i se păruseră lui mai devreme. Spre ușurarea lui, Shasta văzu în stînga, la numai cinci minute de mers de unde stătea acum, ceea ce erau cu siguranță Mormintele. Erau exact așa cum le descriesese Bree: un grup de pietre înalte, roase de vreme, semănînd cu niște viespare, numai că puțin mai înguste. Arătau foarte negre și lugubre, căci soarele apunea chiar în spatele lor.

Shasta se întoarse spre vest și porni într-acolo. Nu se putea stăpîni să nu scotocească cu privirea după vreun semn al prezenței prietenilor lui, deși soarele îi bătea drept în față și îl orbea. „Oricum, își zise el, dacă sînt aici mă vor aștepta, firește, de partea cealaltă a Pietrei celei mai îndepărtate, nu de partea asta, unde ar putea fi văzuți din oraș.“

Erau cu totul vreo douăsprezece Morminte, fiecare cu cîte o intrare arcuită dincolo de care se deschidea

un hău întunecat. Nu erau aranjate în nici un fel de ordine, așa că Shasta le luă pe toate la rînd, dînd roată în jurul fiecăruia, ca să fie sigur că nu-i scapă nici un loc necercetat. Asta îi luă ceva timp. Dar nu găsi pe nimeni.

Aici, la marginea deșertului, liniștea era apăsătoare; iar soarele apusese cu adevărat.

Deodată, din spatele lui, răsună un sunet teribil. Inima îi sări din piept de spaimă și își mușcă limba ca să nu țipe. În clipa următoare însă, își dădu seama ce se auzea: era sunetul care anunța închiderea porților orașului. „Nu fi prost, lașule, se certă singur Shasta. E același sunet pe care l-ai auzit și azi-dimineață.“

Dar între un sunet auzit în cursul dimineții, în tovărășia prietenilor tăi și care îți îngăduie să pătrunzi

într-un oraș și același sunet auzit la căderea nopții, care te vestește că ai rămas pe-afară, singur, e o mare diferență. Și acum, că porțile orașului se închiseseră, Shasta își dădu seama că nu mai era nici o speranță să sosească și ceilalți la locul de întâlnire, în noaptea aceea. „Fie n-au putut ieși din oraș înainte de închiderea porților, își zise el, fie au plecat mai departe fără mine. De Aravis nu m-aș mira dacă ar face așa ceva. Bree însă m-ar fi așteptat. Sînt sigur că m-ar fi așteptat – Oare?”

În felul lui de-a o judeca pe Aravis, Shasta greșea din nou. Aravis era cu siguranță orgolioasă și fără ocolișuri în purtare, dar, cînd venea vorba de cuvîntul dat, era de neclintit. Pentru nimic în lume nu și-ar fi părăsit un tovarăș de drum, chiar dacă nu-l plăcea.

Acum Shasta realiză că va fi nevoit să-și petreacă noaptea singur (se făcea din ce în ce mai întuneric), și locul începu să-i displacă din ce în ce mai mult. Formele acelea mari și mute de piatră îi dădeau fiori. Shasta încercase din răspuțeri să nu se ducă cu gîndul la strigoi, dar găsea că îi era din ce în ce mai greu să nu o facă.

– Au! Au! Ajutor! țipă el deodată, căci chiar în momentul acela simți ceva atingîndu-i piciorul. Cine n-ar țipa dacă i-ar veni ceva pe la spate și l-ar atinge pe neașteptate; și mai ales într-un loc ca acela și la o oră atît de tîrzie, cînd inima-i este cît un purice. Shasta

era atît de îngrozit, că, în loc să o rupă la goană, înghețã pe loc. Orice era mai bine decît să fie fugãrit printre pietrele mormintelor de ceva la care nu îndrãznea să se uite. Nu, Shasta făcu lucrul cel mai cuminte cu putințã. Se întoarse și privi în spate. Și inima aproape că-i plesni de ușurare. Ceea ce-l atinsese nu era decît o pisică.

Lumina era prea slabã ca să o poată vedea bine. Observã însă că era o pisică foarte mare și foarte solemnã. Ai fi zis că trăise de mulți, mulți ani singurã printre Morminte. Ochii ei te lãsau să crezi că știe taine de nimeni altcineva știute.

– Pisi, pisi, începu Shasta. Bãnuiesc că tu nu ești o pisică *cuvîntătoare*.

Pisica îl privi și mai intens. Apoi se întoarse și se îndepãrtã. Shasta, bineînțeles, se luã dupã ea. Pisica îl conduse dincolo de Morminte, în locul de unde începea deșertul. Acolo se așezã cu spatele drept, cu coada rãsucitã în jurul picioarelor și cu fața îndreptatã spre adîncul pustiului de nisip, spre Narnia și spre nord. Și rămase așa nemișcatã, de parcã veghea la sosirea unui dușman. Shasta se întinse lîngã ea, cu spatele lipit de cel al pisicii și cu fața spre Morminte, cãci atunci cînd ți-e teamã de ceva, nimic nu-ți dã mai multã tãrie decît să privești primejdia din fațã și să ai ceva cald și solid în spate. Cu siguranțã că vouã nisipul nu vi s-ar fi părut foarte comod, dar de cîteva

săptămîni Shasta dormise direct pe pămînt și abia dacă luă aminte la cît era nisipul de tare. Foarte curînd adormi, deși chiar și în vis continuă să se întrebe ce s-o fi întîmplat cu Bree, Aravis și Hwin.

Fu trezit brusc de un sunet pe care nu-l mai auzise niciodată pînă atunci. „Poate a fost doar un coșmar“, își zise el. În același timp realizează că pisica dispăruse și își dorea ca ea să nu fi plecat. Dar rămase nemișcat, fără să deschidă ochii, căci era sigur că se va speria și mai tare dacă se ridică în picioare și privea la Morminte și la pustiu; exact așa cum tu sau eu ne-am ghemui nemișcați, cu păturile trase peste cap. Dar sunetul se auzi din nou – era un strigăt ascuțit, prelung, sfredelitor –, și venea din spatele lui, dinspre deșert. Shasta fu nevoit să deschidă ochii și să se ridice în capul oaselor.

Luna strălucea puternic. Mormintele – mult mai mari și mai aproape decît avusese el impresia – arătau gri în lumina lunii. De fapt, arătau oribil, ca niște oameni uriași, înfășurați din cap pînă-n picioare în veșminte lungi și gri care le ascundeau fața. Nu era o priveliște plăcută pentru unul care-și petrece noaptea singur, într-un loc necunoscut. Dar strigătul se auzise din partea opusă, dinspre deșert. Shasta fu nevoit să se întoarcă cu spatele la Morminte (ceea ce nu-i plăcu deloc) și să scruteze cu privirea adîncul pustiului întunecat. Urletul sălbatic răsună încă o dată.

„Sper că nu sînt tot lei“, își zise Shasta. Urletele însă nu prea semănau cu răgetele pe care le auzise în noaptea aceea cînd se întîlniseră cu Hwin și Aravis. Erau, de fapt, urlete de șacali, dar Shasta nu avea de unde să știe. Și, chiar de-ar fi știut, tot n-ar fi fost plăcută întîlnirea cu un șacal.

Urletele sfîșiau bezna iar și iar. „Orice ar fi, sînt mulți, își zise Shasta. Și se apropie.“

Poate dacă l-ar fi dus mintea, ar fi luat-o printre morminte, înapoi către rîu, unde se aflau case și unde era mai puțin probabil să se apropie animalele sălbatice. Dar mai era (sau credea el că este) și problema strigoilor. Dacă mergea acum printre Morminte însemna să treacă pe lîngă acele intrări tenebroase săpate în Pietre; și cine știe ce putea să iasă de acolo? Poate vi se pare caraghios, dar Shasta simți că mai degrabă riscă întîlnirea cu animalele sălbatice. Apoi, pe măsură ce urletele se apropiau tot mai mult, începu să se răzgîndească.

De fapt tocmai se pregătea s-o rupă la fugă, cînd, deodată, între el și pustiu, apăru un animal mare. Cum luna bătea din spate, nu distingea decît o formă mare și neagră. Shasta nu-și putu da seama ce animal este, decît că are un cap foarte mare și cu multă blană și merge pe patru picioare. Animalul nu părea să-l fi observat pe Shasta, căci se opri, își întoarse capul înspre deșert și dădu un răget al cărui ecou se lovi de

pietrele Mormintelor și păru să zgâlție nisipul de sub picioarele băiatului. Strigătele celorlalte creaturi amuțiră, și lui Shasta i se păru că aude zgomot de picioare care se îndepărtează în fugă, speriate. Și apoi fiara se întoarse și privi către Shasta.

„E un leu. Sînt sigur că e leu, își zise atunci Shasta. S-a sfîrșit cu mine. Mă întreb dacă doare tare. Ce bine ar fi dacă s-ar termina odată. Ce s-o fi întîmplînd cu oamenii după moarte. O-o-o-h! Iată-l că vine!“ Și băiatul închise ochii și strînse din dinți.

Dar în loc de colți și de gheare, Shasta simți doar ceva cald așezîndu-se la picioarele lui. Și cînd deschise ochii, exclamă:

– Dar nu e nici măcar atît de mare pe cît credeam! E numai pe jumătate... dar ce spun eu?! E doar un sfert din cît mi s-a părut! Zău dacă nu e chiar pisica!!! Probabil că am visat că era mare cît un cal.

Și într-adevăr, fie că visase sau nu, ceea ce ședea acum întins la picioarele lui și îl privea neliniștitor de fix, fără să clipească, cu niște ochi imenși și verzi, era pisica, deși era una dintre cele mai mari pisici pe care le văzuse Shasta vreodată.

– Oh, Pisi, răsufală băiatul ușurat. Dac-ai ști *cît* sînt de fericit că te-ai întors! Am avut niște vise oribile.

Și se lungi din nou pe jos, spate în spate cu pisica, așa cum fuseseră la începutul nopții. Căldura animalului îi pătrunse în tot corpul.

– Cît oi trăi, zău dacă am să mai fac vreun rău vreunei pisici, zise Shasta, vorbind pe jumătate cu el, pe jumătate cu pisica. Am făcut odată, știi. Am aruncat cu pietre după o amărită de mîță fără stăpîn, care era aproape moartă de foame. Hei! Lasă-mă!

Pisica se întorsese către el și îl zgîriase ușor cu laba.

– Lasă-mă acum, spuse Shasta. Ai zice că înțelegi tot ce spun.

Și cu asta adormi la loc.

A doua zi dimineață, cînd se trezi, pisica dispăruse, soarele se ridicase pe cer, iar nisipul era fierbinte. Shasta se simțea foarte însetat. Se ridică de jos și se frecă la ochi. Deșertul era de o albeață dureroasă și, deși răzbăteau pînă la el murmurale orașului, totul era neclintit acolo unde se afla el. Ca să scape de soarele orbitor, își întoarse privirea puțin către stînga și spre vest și zări munții din capătul îndepărtat al deșertului. Se vedeau atît de clar și de limpede că păreau doar la o aruncătură de băț. Shasta observă mai ales un vîrf foarte înalt care se despărțea în două piscuri și își zise că acela trebuie să fie Muntele Pire. „Dacă e să ne luăm după spusele Corbului, aceea e direcția în care trebuie să mergem, își zise el. Am să fac un semn, ca să nu mai pierdem vremea cînd sosesc și ceilalți.“ Shasta se apucă și săpă cu piciorul un șanț adînc și drept în direcția Muntelui Pire.

Următorul lucru, în mod evident, era să facă rost de mâncare și de apă. Shasta o porni înapoi printre Morminte – care acum i se păreau atât de familiare, încât băiatul se întrebă cum de se putuse speria de ele – înspre grădinile de pe malul râului. Ici și colo zări câțiva oameni prin jur, dar nu prea mulți, căci porțile orașului fuseseră deschise cu câteva ceasuri în urmă și mulțimea de dimineață era deja înăuntru. Așa încât nu-i fu greu să facă puțină „rechiziționare“ (cum îi spunea Bree). Asta a presupus să sară gardul unei grădini și să se întoarcă cu trei portocale, un pepene, câteva curmale și o rodie. După asta, coborî pe malul râului, ceva mai departe de pod, și își potoli setea. Apa era atât de plăcută încât Shasta își dezbracă hainele fierbinți și murdare și se scaldă; crescînd la malul mării, Shasta învățase să înoate de cînd învățase și să meargă. Cînd ieși din apă, se lungi pe iarbă și privi orașul – în toată splendoarea, puterea și măreția lui. Dar asta îi reaminti și de pericolele pe care le ascundea. Și imediat își dădu seama că poate ceilalți ajunseseră la Morminte cînt se scaldase el („și să vezi tu că au plecat fără mine“). Așa că se îmbracă degrabă și o rupse la fugă înapoi. Fugi atât de repede încât, atunci cînd ajunse la Morminte, îi era din nou cald și sete, de parcă nici nu băuse și nici nu se scaldase.

Așa cum se întîmplă totdeauna cînd ești singur și aștepți pe cineva, ziua aceea părea să dureze o

veșnicie. Avea multe la care să se gîndească, dar cînd stai și nu faci altceva decît să te gîndești, timpul trece foarte încet. Shasta se gîndi mult la narnienii pe care-i cunoscuse și în special la Corin. Se întrebă ce se întîmplase cînd descoperiseră că băiatul care stătuse pe divan ascultîndu-le toate planurile de evadare nu fusese adevăratul Corin. Nu-i făcea plăcere să se gîndească la faptul că toți acei oameni cumsecade îl considerau o iscoadă.

Dar, pe măsură ce soarele urcă încet-încet pe cer și apoi coborî spre apus, și nimeni nu sosi și nu se întîmplă nimic, Shasta începu să devină din ce în ce mai neliniștit. Își dădu seama că atunci cînd hotărîseră să se aștepte unul pe celălalt la Morminte nimeni nu spusese și pentru cît timp. El nu putea aștepta acolo la nesfîrșit! În curînd avea să se lase din nou întunericul, și urma o altă noapte, asemenea celei de ieri. Shasta începu să-și facă fel de fel de planuri, toate proaste, și în cele din urmă îl alese pe cel mai prost dintre ele. Se hotărî să aștepte pînă la căderea nopții și apoi să se strecoare înapoi spre rîu, să fure atîția pepeni cîți putea căra și să pornească singur înspre Muntele Pire, încrezîndu-se în direcția pe care o indica șanțul săpat azi-dimineață în nisip. Era o idee nebunească și, dacă Shasta ar fi citit tot atît de multe cărți ca voi despre călătoriile în deșert, și-ar fi dat

seama că planul lui era greșit din capul locului. Dar Shasta nu citise nici un fel de carte.

Înainte ca soarele să dispară cu totul de pe cer, ceva însă se întâmplă. Shasta stătea în umbra unuia dintre Morminte, când, ridicându-și privirea, văzu doi cai venind spre el. Și imediat inima-i săltă de bucurie, căci îi recunoscuse pe Bree și pe Hwin. Dar entuziasmul i se stinse aproape pe loc. Aravis nu era cu ei. Căii erau conduși de un necunoscut, un bărbat înarmat, îmbrăcat ca un sclav important dintr-o familie de nobili. Bree și Hwin nu mai arătau a cai de povară, ci aveau căpăstrul și șaua pusă. Ce însemnau toate astea? „E o cursă, își zise Shasta. Cineva a prins-o pe Aravis și probabil a torturat-o, iar ea a dat totul în vileag. Acum vor să mă facă să ies din ascunzătoare și să alerg în întâmpinarea lui Bree, ca să mă prindă și pe mine! Și totuși, dacă stau ascuns, aș putea să pierd și ultima șansă de a mă întâlni cu ei. Ah, de-aș ști ce s-a întâmplat!“ Și Shasta rămase amărît în ascunzătoare. Din când în când, mai arunca câte o privire pe după piatră, întrebându-se ce anume ar fi putut face care să nu fie primejdios.

7

Aravis în Tashbaan

Îată ce se întîmplase de fapt. Cînd Aravis l-a văzut pe Shasta luat pe sus de narnieni și s-a trezit singură cu doi cai, care (din fericire) nu scoteau o vorbă, nu și-a pierdut capul nici măcar o clipă. L-a apucat pe Bree de funie și a rămas pe loc ținînd ambii cai; și, deși inima-i bătea să-i spargă pieptul, nimeni nu observă nimic. De îndată ce s-a îndepărtat grupul de nobili narnieni, Aravis a încercat să meargă mai departe. Dar, înainte să poată face un pas, peste mulțime răsună vocea unui alt crainic

(„Fir-ar să fie... toți oamenii ăștia!“, bombăni Aravis în sinea ei).

– Loc! Loc! Faceți loc pentru Trakheena Lasaraleen! Imediat după el au apărut patru sclavi înarmați și apoi alți patru care duceau pe umeri o lectică ce se legăna în tremur de perdele de mătase și în clinchet de clopoței de argint, împrăștiind în jur miros de parfum și flori. Lectica era urmată de sclave îmbrăcate în straie frumoase, apoi de câțiva rîndași, mesageri, băieți de casă și alți asemenea. Și atunci Aravis a săvîrșit prima greșeală.

O cunoștea foarte bine pe Lasaraleen – așa cum, am putea spune, se cunosc două foste colege de școală – pentru că locuiseră adesea în aceeași casă și fuseseră la aceleași ospete. Și Aravis nu se putu împiedica să nu ridice ochii să vadă cum arată Lasaraleen, acum cînd era măritată și devenise o foarte mare doamnă.

Mare greșeală. Ochii celor două fete se întîlniră. Și imediat, Lasaraleen se ridică în capul oaselor și strigă cît putu de tare:

– Aravis! Ce cauți aici? Tatăl tău...

Nu era nici o clipă de pierdut. Fără să ezite, Aravis dădu drumul Cailor, se prinse de marginea lecticii și se săltă sus, lîngă Lasaraleen, șoptindu-i furioasă la ureche:

– Taci din gură! M-auzi? Taci din gură! Trebuie să mă ascunzi. Spune-le oamenilor tăi.

– Dar, draga mea... încep Lasaraleen fără să-și coboare glasul. (Nu-i displăcea cîtuși de puțin să atragă privirile; dimpotrivă, îi făcea chiar o mare plăcere.)

– Fă ce-ți spun sau nu mai vorbesc niciodată cu tine, îi șuieră Aravis. Te rog, te rog grăbește-te, Las! E foarte, foarte important. Spune-le oamenilor tăi să

prindă cei doi cai și să-i ia cu noi. Lasă-n jos perdelele lecticii și du-mă undeva unde să nu pot fi găsită. Și te implor, *grăbește-te!*

– Bine, bine, dragă, zise Lasaraleen cu glasul ei leneș. Poftim. Și adresându-se sclavilor, zise: Doi dintre voi să prindă caii Tarkheenei. Și duceți-mă acasă. Draga mea, chiar crezi că e bine să lăsăm perdelele pe o zi ca asta? Vreau să spun...

Dar Aravis le trăsese deja, închizându-se împreună cu Lasaraleen sub un cort împodobit, parfumat, dar cam fără aer.

– ... Nu trebuie să fiu văzută, spuse ea. Tatăl meu nu știe că sînt aici. Am fugit de acasă.

– Draga mea, dar ce palpitant, exclamă Lasaraleen. Abia aștept să-mi povestești. Nu te supăra, dragă, te-ai așezat pe rochia mea. Te deranjează dacă te tragi mai încolo? Așa. Știi, e nouă. Îți place? Am luat-o de la...

– ... O, Las, te rog fii serioasă, spuse Aravis. Unde este tatăl meu?

– Cum unde? Nu știi? E aici, bineînțeles. A sosit chiar ieri în oraș și întreabă de tine peste tot. Și cînd te gîndești că noi sîntem aici amîndouă și el nici că bănuiește! Totul e atît de amuzant!

Și se porni pe chicotit. Aravis își aminti că întotdeauna prietenei ei îi plăcuse să chicotească.

– Ba nu e deloc amuzant, spuse ea. E chiar îngrozitor de serios. Unde mă poți ascunde?

– Nici o problemă, draga mea, spuse Lasaraleen. Te duc acasă. Soțul meu e plecat și nimeni n-o să te vadă. Pfiu! Nu e deloc aer cu perdelele trase. Vreau să văd lumea de afară. Ce rost are să porți o rochie nouă dacă mergi ferecată în lectică.

– Sper că nu te-a auzit nimeni când m-ai strigat pe nume, spuse Aravis.

– Oh nu, dragă, bineînțeles că nu, spuse Lasaraleen cu gândul aiurea. Dar tot nu mi-ai spus ce crezi despre rochie.

– Și mai e ceva, continuă Aravis. Trebuie să le spui oamenilor tăi să se poarte foarte respectuos cu cei doi cai. Asta face parte din secret. Amîndoi sînt Cai Cuvîntători din Narnia!

– I-auzi! exclamă Lasaraleen. Ce interesant! Vai, draga mea, ai văzut-o pe regina barbarilor din Narnia? E oaspete la Tashbaan. Se spune că Prințul Rabadash e îndrăgostit nebunește de ea. De două săptămîni se organizează cele mai frumoase petreceri și vînători și altele de felul acesta. Dar mie nu mi se pare atît de frumoasă cum se spune. Dar unii dintre *bărbații*

narnieni sînt cu adevărat arătoși. Alaltăieri, am fost la un banchet, pe rîu, și purtam...

– Cum îi împiedicăm pe oamenii tăi să vorbească și să spună că ai în casă un oaspete îmbrăcat în haine de cerșetor? Vestea ar putea ajunge cu ușurință la tatăl meu.

– Hai, fii bună și nu-ți mai face atîtea griji, spuse Lasaraleen. O să-ți dăm imediat niște haine ca lumea. Iată că am și ajuns! .

Lectica se oprise și era coborîta de pe umerii sclavilor. Cînd perdelele fură date în lături, Aravis se trezi într-o curte-grădină foarte asemănătoare cu cea în care fusese dus Shasta cu cîteva minute mai devreme, deși într-o cu totul altă parte a orașului. Lasaraleen ar fi intrat direct în casă dacă Aravis nu i-ar fi șoptit agitată să dea poruncă sclavilor ca nu cumva să vorbească de ciudatul oaspete al stăpînei lor.

– A, da, iartă-mă, draga mea, mi-a ieșit complet din minte, spuse Lasaraleen. Ia veniți aici, cu toții. Și tu, străjerule. Nimeni n-are voie să plece din casă astăzi, ne-am înțeles? Și pe cine aud că a spus cuiva de această tînără doamnă va fi mai întîi bătut pînă la moarte, apoi ars de viu și apoi ținut pe pîine și apă timp de șase săptămîni. Am spus.

Deși Lasaraleen zisese că moare de nerăbdare să audă povestea lui Aravis, nu se arată deloc grăbită. Dintotdeauna îi plăcuse mai mult să vorbească decît să asculte. Înainte de-a o lăsa pe Aravis să-i povestească, insistă ca prietena ei să facă o baie lungă și luxoasă (băile din Calormen sînt renumite), după care o îmbracă în veșminte din cele mai bune. Tevatura pe care o făcu pînă să aleagă o rochie aproape că o scoase din minți pe Aravis. Așa fusese dintotdeauna Lasaraleen – preocupată mai ales de haine, petreceri și birfă. Pe Aravis, în schimb, o pasionau mai mult arcurile, săgețile, caii, cîini și

înotul. Vă închipuiți că fiecare considera preocupările celeilalte ca fiind caraghioase. Dar, după ce luară masa (alcătuită în special din feluri cu frișcă, jeleu, fructe și gheață), într-o minunată încăpere cu coloane (care i-ar fi plăcut mai mult lui Aravis dacă răsfățata maimuțică a lui Lasaraleen nu s-ar fi zbîntuit peste tot), se așezară la vorbă și, în sfârșit, Lasaraleen o întrebă pe Aravis de ce fugise de-acasă.

– Dar în fond, draga mea, *de ce* nu vrei să te măriți cu Ahoshta Tarkaan? întrebă Lasaraleen când Aravis termină de povestit. Toată lumea vorbește despre el. Soțul meu spune că Ahoshta va ajunge unul dintre cei mai puternici oameni din Calormen. Tocmai a fost făcut Mare Vizir, acum când moartea l-a chemat la ea pe Axartha. Nu știi?

– Nu-mi pasă. Nu pot să-l sufăr, spuse Aravis.

– Dar, dragă, gîndește-te numai! Trei palate, dintre care unul e acela splendid de pe lacul de la Ilkeen. Șiraguri peste șiraguri de perle. Băi în lapte de măgăriță. Și, în plus, *m-ai* putea vizita atît de des.

– Din partea mea, poate să-și păstreze perlele și palatele, zise Aravis.

– Întotdeauna *ai fost* o fată ciudată, Aravis, spuse Lasaraleen. Ce vrei *mai mult* decît atît?

În cele din urmă, Aravis reuși s-o facă pe Lasaraleen să înțeleagă că se află la strîmtoare. Ba chiar începură să facă tot felul de planuri. Căii puteau fi

scoși foarte ușor prin poarta de nord și duși la Morminte. Nimeni nu ar fi oprit un rîndaș bine îmbrăcat, care duce la apă un cal de luptă și o iapă elegantă. Iar Lasaraleen nu ducea lipsă de rîndași. Cu Aravis însă era mai dificil. Aceasta întrebă dacă nu putea fi dusă într-o lectică cu perdelele trase. Dar Lasaraleen îi spuse că lecticile erau folosite numai în oraș și că o lectică ieșind pe poarta orașului nu va putea trece neobservată.

După ce vorbiră vreme îndelungată – și asta pentru că lui Aravis îi era greu să-și facă prietena să nu se abată de la subiect –, Lasaraleen bătui dintr-odată din palme și exclamă:

– O, am o idee! Există o *cale* de a ieși din oraș, care nu duce prin poarta orașului. Grădina Tisrocului (fie ca în veci să trăiască!). Știi, coboară drept la rîu. Poarta de la capătul grădinii e folosită numai de oamenii palatului, bineînțeles – dar, vezi tu, draga mea (aici chicoti puțin din vârful buzelor), noi sîntem la fel *ca* oamenii palatului. Ai avut noroc că m-ai găsit tocmai pe *mine*. Dragul nostru Tisroc (fie ca în veci să trăiască!) este un om *atît* de bun. Sîntem invitați la palat aproape în fiecare zi și este pentru noi ca o a doua casă. Îmi sînt atît de dragi toți prinții și prințesele, iar pe Prințul Rabadash *pur și simplu* îl ador. Am intrare liberă la oricare dintre doamnele palatului, la orice oră din zi sau din noapte. Și mă

gîndesc de ce nu am merge amîndouă, după ce se lasă seara, și să te ajut să ieși prin poarta din fundul grădinii? Afară găsești întotdeauna cîteva bărcuțe. Și dacă sîntem văzute...

– Totul ar fi pierdut, zise Aravis.

– Draga mea, nu te pierde așa cu firea, spuse Lasaraleen. Voiam să spun că, dacă ne prinde cineva, lumea o să spună că e doar una dintre glumele mele nebune. Știi, mi-am făcut deja o oarecare faimă cu ele. Chiar acum două zile – trebuie să auzi asta, draga mea, e teribil de amuzant...

– Am vrut să spun că totul ar fi pierdut *pentru mine*, spuse Aravis, puțin sec.

– O, da, *acum* înțeleg ce vrei să spui, draga mea. Atunci ai tu un plan mai bun?

Aravis nu avea și deci zise:

– Nu. Va trebui să riscăm. Cînd putem pleca?

– O, în nici un caz în seara asta, spuse Lasaraleen. Nici să nu te gîndești. În seara asta e un mare ospăț (de altfel, în cîteva clipe va trebui să încep să-mi aranjez părul) și tot palatul va fi luminat ca ziua. Și va fi plin de oameni! Nu, nu putem merge decît mîine-seară.

Vestea n-o bucură prea mult pe Aravis, dar nu avea încotro; trebuia să se mulțumească și cu atît. După-amiaza se scurse foarte încet și Aravis se simți pe deplin ușurată cînd Lasaraleen plecă la palat, căci

se săturase de chicotelile ei și de discuțiile interminabile despre rochii și petreceri, despre nunți, logodne și scandaluri. Aravis se culcă devreme și se simți bine: era atât de plăcut să dormi din nou pe perne și între cearșafuri.

A doua zi s-a scurs la fel de greu. Lasaraleen voia să schimbe întreg planul și îi tot spunea lui Aravis că Narnia este o țară cu zăpadă și gheață veșnică, unde locuiesc demoni și vrăjitori și că Aravis era nebună că voia să meargă acolo.

– Unde mai pui că mai călătorești și împreună cu un fiu de țăran! zise Lasaraleen. Gîndește-te, draga mea, nu se cade!

Aravis se tot gîndise la asta, dar era atât de plictisită de sporovăiala prostească a lui Lasaraleen încît pentru prima oară își zise că drumul alături de Shasta era cu mult mai plăcut decît viața mondenă din Tashbaan. Așa că se mărgini să spună:

– Uîți că în Narnia nici eu și nici el nu vom mai fi cine sîntem aici. Și apoi, i-am făgăduit.

– Și cînd te gîndești, insistă Lasaraleen, aproape în lacrimi, că, dacă ai avea un pic de minte, ai putea fi soția Marelui Vizir!

Aravis se hotărî s-o lase în pace și se duse să schimbe o vorbă cu cei doi cai.

– Puțin înainte de apusul soarelui o să vă ducă un rîndaș jos, la Morminte, le zise ea. N-o să mai aveți

nimic în spate. O să fiți înșeuăți și cu căpăstrul pus. Dar va trebui să luăm ceva merinde în desaga lui Hwin, iar de șaua ta, Bree, o să legăm un burduf de apă. Băiatul are poruncă să vă lase să vă adăpați bine pe malul opus al râului, la piciorul podului.

– După care pornim spre nord, spre Narnia! șopti Bree. Ce ne facem însă dacă pe Shasta nu-l găsim la Morminte?

– Îl așteptăm, bineînțeles, spuse Aravis. Sper că au avut grijă de voi așa cum se cuvine.

– Niciodată n-am fost mai bine îngrijit, zise Bree. Dar dacă soțul acestei Tarkheene care ți-e prietenă și care chicotește tot timpul îl plătește pe grăjdarul-șef să cumpere cel mai bun ovăz, atunci cred că grăjdarul-șef îl înșală.

Aravis și Lasaraleen luară masa în încăperea cu coloane.

Două ore mai târziu, erau gata de plecare. Aravis era îmbrăcată ca o sclavă de soi dintr-o casă de nobili și purta un văl peste față. Dacă cineva le oprea și le întreba ce-i cu ele, se hotărâseră ca Lasaraleen să răspundă că Aravis este o sclavă pe care o duce în dar uneia dintre prințese.

Cele două fete plecară pe jos. În câteva minute erau la porțile palatului. Ofițerul străjerilor de la poartă o cunoștea destul de bine pe Lasaraleen și le porunci oștenilor să ia poziție de drepți și să dea

onorul. Cele două fete intrară imediat în Sala de Marmură Neagră. Aici dădură peste mai mulți curteni, sclavi și alte persoane, dar asta le ajută să treacă neobservate. Traversară apoi Sala Coloanelor și Sala Statuilor și intrară pe coridorul cu arcade, trecînd pe lîngă ușile mari, din cupru bătut, ale sălii tronului. Tot ce se putea vedea în lumina slabă era cu adevărat magnific.

În curînd ieșiră în grădina interioară care cobora în terase. Traversară grădina și ajunseră la Palatul Vechi. Se făcuse deja destul de întuneric și se treziră străbătînd un labirint de coridoare, luminate ici și colo de torțe prinse cu inele de ziduri. La un moment dat, Lasaraleen se opri. Ajunseseră la o întretăiere de coridoare.

– Nu te opri, te rog, nu te opri, îi șopti Aravis, a cărei inimă bătea de să-i spargă pieptul și care avea impresia că în orice clipă puteau da nas în nas cu tatăl ei.

– Ia să vedem... zise Lasaraleen. Nu sînt absolut sigură pe unde o luăm de aici. *Cred* că o luăm la stînga. Da, sigur e la stînga. Ce palpitant e totul!

O luară la stînga și intrară pe un alt coridor abia luminat și care se termina cu niște scări.

– E bine, spuse Lasaraleen. Sînt sigură că ne aflăm pe drumul cel bun. Mi-amintesc de treptele astea.

Dar în clipa următoare, din față, văzură apropiindu-se pîlpîitul unei lămpi. O clipă mai tîrziu, de

după un colț mai de departe, apărură umbrele a doi bărbați mergînd cu spatele și purtînd lumînări înalte. Și cine nu știe că numai înaintea regilor mergi cu spatele. Aravis o simți pe Lasaraleen apucînd-o de braț – sau, mai bine zis, ciupind-o de braț, cu gestul celui cuprins de o spaimă de moarte. Lui Aravis i se păru ciudată spaima lui Lasaraleen din moment ce Tisrocul era un prieten atît de apropiat, după cum îi spusese, dar nu mai avu timp să-și ducă gîndurile pînă la capăt. Lasaraleen se răsucise pe călcîie și o grăbea înapoi pe scări. Mergeau în vîrfurile picioarelor bîjbîind disperat de-a lungul zidului.

– Aici e o ușă, îi șopti ea. Repede.

Intrară, închiseră ușa foarte încet în urma lor și se treziră în cea mai adîncă beznă. După cum respira, Aravis își dădu seama că Lasaraleen era îngrozită.

– Tash să ne ocrotească! șopti Lasaraleen. Ce ne facem dacă intră aici? Unde ne ascundem?

Sub picioarele lor se simțea un covor moale. Bîjbîiră prin întuneric și se loviră de un divan.

– Să ne lungim în spatele lui, scînci Lasaraleen. Ah, *cît îmi doresc să nu fi venit!*

Abia de era destul loc între divan și peretele îmbrăcat în draperie. Cele două fete se ghemuiră cît putură de bine. Lasaraleen reuși să ocupe un loc mai bun și era complet ascunsă privirii. Dar fruntea lui Aravis se vedea din spatele divanului. Dacă intra

cineva cu o torță și privea înspre divan, ar fi văzut-o. Dar pentru că purta vâl, nu-ți dădeai imediat seama că ceea ce se vede este o frunte și o pereche de ochi. Aravis se împingea disperată, încercînd s-o facă pe Lasaraleen să-i lase mai mult loc. Aceasta însă, egoistă în panica ei, nu se clintea și o ciupea de picioare. În cele din urmă se potoliră și rămaseră nemișcate, răsufliînd greu. Propria respirație părea asurzitoare. Altfel, încăperea era cufundată într-o liniște adîncă.

– A trecut? întrebă Aravis într-o șoaptă abia auzită.

– C-c-cred că da, începu Lasaraleen. Dar bieții mei nervi... Chiar atunci însă se auzi cel mai înfricoșător zgomot ce-ar fi putut să se audă în clipa aceea: zgomotul ușii care se deschide. Și apoi apărură lumina. Și pentru că Aravis nu putea să-și tragă capul mai mult în spatele divanului, văzu cu ochii ei tot.

Mai întii intrară cei doi sclavi (muți și surzi, după cum bine ghici Aravis, și deci folosiți la sfaturile cele mai de taină), mergînd cu spatele și ducînd în mîini lumînările. Se postară în picioare unul la fiecare capăt al divanului. Asta era bine, căci în felul acesta Aravis era ascunsă privirii. Ea se uita acum printre călcîiele sclavului așezat în fața ei. Următorul care intră fu un bărbat în vîrstă, foarte gras, care purta o ciudată tichie înaltă și ascuțită, după care Aravis îl recunoscuse imediat ca fiind Tisrocul în persoană. Cea mai modestă bijuterie pe care o purta valora mai mult decît toate

veșmintele și armele nobililor narnieni luate împreună: dar era atât de gras și atât de împodobit cu volane și pliseuri, și zorzoane, și nasturi, și ciucuri, și talismane, încât Aravis nu se putu abține să nu-și spună că moda veșmintelor din Narnia (cel puțin pentru bărbați) arăta de mii de ori mai bine. În urma lui intră un tânăr înalt, cu turban împodobit cu pene și pietre prețioase, iar la șold cu un iatagan în teacă de fildeș. Părea foarte nervos, iar dinții îi luceau fioros în lumina lumînărilor. Ultimul care intră fu un bărbat scund, cocoșat și zbîrcit, în persoana căruia Aravis îl recunoscuse, cu un fior de silă, pe noul Mare Vizir, pe făgăduitul ei soț, Ahoșta Tarkaan.

De îndată ce intrară în încăpere, ușa se închise în urma lor. Tisrocul se așeză pe divan cu un oftat de ușurare, tânărul se postă în picioare în fața lui, iar Marele Vizir se ploconi la pământ, sprijinit în coate și genunchi și cu fața îngropată în covor.

8

În casa Tisrocului

— **O**tată al meu! O, lumină a ochilor mei! Începu tînărul, rostind cuvintele repede și cam fără convingere și nicidecum ca și cînd Tisrocul ar fi fost într-adevăr lumina ochilor lui. Îți doresc să trăiești în veci, dar tu pe mine m-ai distrus. Dacă mi-ai fi dat cea mai iute galeră atunci la răsăritul soarelui, cînd am băgat de seamă că vasul blestemaților de barbari a dispărut de unde era, aș fi putut poate să-i ajung din urmă. Dar tu ai insistat mai întîi să trimit să vadă dacă nu care cumva doar îl mutaseră în ape mai bune, de partea cealaltă a

capului. Și iată cum am pierdut o zi întreagă. Iar ei se află acum prea departe – mult prea departe – ca să mai trag nădejde că-i pot ajunge! Nestematul cel fals – și aici urmă un șir de vorbe de ocară adresate reginei Susan, care nu ar arăta frumos puse pe hîrtie.

Ați înțeles, fără îndoială, că tînărul nu era altul decît prințul Rabadash, iar nestematul cel fals era Susan a Narniei.

– Stăpînește-te, o, fiule, zise Tisrocul. Căci plecarea oaspeților lasă o rană care este repede vindecată în inima unei gazde înțelepte.

– Dar o *vreau*, strigă Prințul. Trebuie să o am. Mor dacă nu o am – înșelătoare, mîndră, inimă haină de fiică de cîine ce este! Somnul nu mi-l mai găsesc, mîncarea nu mai are gust, iar lumina ochilor mi s-a întunecat din pricina frumuseții ei. Regina barbarilor trebuie să fie a mea.

– Adevărat glăsuiește unul dintre poeți, se auzi atunci vocea Vizirului, care-și ridică fața cam prăfuită din covor, că multă apă trebuie scoasă din fîntîna rațiunii pentru a stinge arșița inimii tinere.

Prințul păru să-și iasă din minți.

– Cîine, strigă el, începînd să toarne la șuturi bine țintite către părțile posterioare ale Vizirului. Să nu îndrăznești să citezi din poeți în prezența mea. Toată ziua n-am auzit decît maxime și versuri, și sînt sătul.

Mă tem că Aravis nu simți nici un pic de milă pentru Vizir.

Tisrocul părea absent. Abia după o lungă tăcere, zise domol, ca și cum abia observase ce se întâmpla:

– Fiul meu, încetează de a mai lovi în venerabilul și luminatul nostru Vizir: căci, precum o nestemată rămîne nestemată chiar și în gunoi de-i îngropată, tot astfel vîrsta și înțelepciunea sînt trăsături ce trebuie respectate chiar și în josnicele persoane ale supușilor noștri. Încetează deci și spune-ne ce dorești și ce ne sfătuiești.

– Doresc și te sfătuiesc, o, tată al meu, zise Rabadash, să-ți aduni de-îndată oastea invincibilă și să cucerești ținutul Narniei cea de trei ori blestemată. Să o treci prin foc și sabie și să o alipești imperiului

tău fără margini, ucigându-l pe Marele Rege și pe toți cei din casa lui, cu excepția reginei Susan. Pentru că pe ea trebuie să o am eu de soție, deși mai întâi va primi o lecție de s-o țină minte.

– Înțelege dar, o, fiule, spuse Tisrocul, că nici o vorbă de a ta nu mă va împinge să pornesc război împotriva Narniei.

– Dacă nu ai fi fost tatăl meu, o, Tisroc nemuritor, spuse Prințul scrișnind din dinți, aș fi spus că ai vorbit cu vorbele unui laș.

– Iar dacă tu nu ai fi fost fiul meu, o, Rabadash cel iute la mînie, răspunse Tisrocul, viața ți-ar fi fost scurtă, iar moartea foarte lungă chiar din clipa în care ai fi rostit astfel de vorbe. (Tonul calm și imperturbabil cu care vorbise Tisrocul îi îngheță sîngele în vine lui Aravis.)

– Dar de ce, Tată al meu, zise Prințul – de data asta pe un ton mult mai respectuos –, de ce am șovăi să pedepsim Narnia mai mult decît am șovăi dacă ar fi să spînzurăm un sclav leneș sau să trimitem un cal bătrîn la tăiere? Narnia nu este nici cît a patra parte din cea mai mică provincie a imperiului. În nici cinci săptămîni, o mie de cavaleri ar putea să o supună. Narnia este pentru imperiul tău ca o pată necuviincioasă pe un veșmînt prețios.

– Fără îndoială, spuse Tisrocul. Aceste țărișoare barbare care își spun *libere* (ceea ce înseamnă puturoase, fără organizare și fără profit) sînt urîte în ochii zeilor și în cei ai oamenilor cu judecată.

– Atunci de ce am suferit atîta vreme ca o țărișoară ca Narnia să rămînă nesupusă?

– Află, o, Prinț Luminat, zise atunci Marele Vizir, că pînă în anul în care augustul vostru părinte și-a început binecuvîntata și veșnica sa domnie, ținutul Narniei era acoperit de gheață și zăpadă și peste el domnea o puternică vrăjitoare.

– Știi asta foarte bine, o, Prealimbutule Vizir, răspunse Prințul. Dar mai știi și că vrăjitoarea a murit. Iar gheața și zăpada au dispărut, așa încît Narnia este acum coaptă, zemoasă și bună de cules.

– Iar această schimbare, Preaînvățatule Prinț, a fost fără îndoială rodul puternicei magii a blestemăților care-și spun regii și reginele Narniei.

– Eu cred, zise Rabadash, că este mai degrabă o urmare a schimbării poziției stelelor și un rezultat al lucrărilor naturii.

– Toate acestea, îi întrerupse Tisrocul, sînt pentru cei învățați să hotărască. Eu însă n-am să pot crede niciodată că o așa de mare răsturnare și uciderea vrăjitoarei s-au putut înfăptui fără ajutorul magiei. Și faptul nu e de mirare într-un ținut în care locuiesc

demoni ce iau formă de animale cuvîntătoare ca omul și monștri pe jumătate oameni și pe jumătate animale. Și se știe că Marele Rege al Narniei (fie ca zeii să-l trăsnească!) este ajutat de un demon malefic cu aspect înfricoșător, ce apare cel mai adesea sub înfățișarea unui Leu. În atari condiții, atacarea Narniei îmi apare ca un fapt primejdios și nesocotit și nu voi să-mi întind brațul acolo unde nu știu de va fi retezat ori nu.

– Fericit este ținutul Calormen, zise Vizirul, ridicîndu-și din nou fața din covor, pe al cărui împărat zeii l-au binecuvîntat cu darul prudenței! Adevăr grăiește Tisrocul cel Preaînțelept și Învățat. Este mare păcat că nu putem culege o atît de mîndră floare cum este Narnia. Mare a fost harul poetului care a spus... dar în clipa aceea Ahoshta observă o zvîcnire nervoasă a piciorului Prințului și tăcu brusc.

– Da, mare păcat, zise Tisrocul cu glasul lui gros și imperturbabil. În fiecare dimineață soarele îmi pare stins și în fiecare noapte somnul îmi este tulburat, cînd îmi amintesc că Narnia este încă liberă.

– O, tată al meu, zise atunci Rabadash, și dacă ți-aș arăta o cale prin care să-ți poți întinde brațul asupra Narniei și totuși să-l poți retrage dacă încercarea dă greș?

– Dacă îmi arăți o asemenea cale, o, Rabadash, vei fi cel mai bun dintre fiii mei.

– Atunci ascultă-mă, Tată! În această noapte, chiar în acest ceas, voi aduna două sute de cavaleri și cu ei voi traversa deșertul. Și în ochii tuturor va fi ca și cum tu nu ai știință de faptele mele. Mîine-dimineată voi fi la porțile castelului Anvard din Archen. Ei sînt în pace cu noi și deci vor fi nepregătiți. Nici nu se vor trezi bine, și castelul va fi al meu. Apoi voi trece prin trecătoarea munților și nu mă voi opri decît în Narnia, la Cair Paravel. Marele Rege nu este acolo; cînd am plecat eu, el se pregătea de război cu uriașii de la hotarul de nord. Am să găsesc castelul cu porțile deschise și am să intru.

Voi fi stăpînit și curtenitor și voi vărsa cît se poate de puțin sînge narnian. Și nu-mi va mai rămîne decît să stau și să aștept sosirea corabiei *Splendour Hyaline*, care o aduce pe Regina Susan. Îmi prind pasărea fugară de cum pune piciorul pe uscat, o arunc în șa și nu mă mai opresc decît la Anvard.

– Se prea poate, Fiul meu, spuse Tisrocul, ca la răpirea femeii să-ți pierzi viața fie tu, fie regele Edmund.

– Ei sînt o mînă de oameni, zise Rabadash, iar eu voi porunci oștenilor mei să-l dezarmeze pe Regele Edmund și să-l lege. Astfel am să-mi stăpînesc dorința fierbinte de sînge, ca să nu existe pricină de război între tine și Marele Rege.

– Și dacă *Splendour Hyaline* ajunge înaintea ta la Cair Paravel?

– Nu cred. Vîntul e slab.

– Pînă acum, Fiule Preaîndrăzneț, zise Tisrocul, nu mi-ai spus decît cum vei face ca să răpești femeia barbară. Aștept să-mi arăți cum mă ajută pe mine planul tău ca să cuceresc Narnia.

– O, Tată, poate nu ai înțeles că, deși eu și călăreții mei vom intra și vom ieși din Narnia cu iuțea unei săgeți țîșnite din arc, castelul Anvard însă va rămîne pe veci în stăpînirea noastră. Și atunci cînd ai Anvardul, ești la porțile Narniei. Încetul cu încetul, numărul oștenilor din Anvard poate crește pînă se strînge o oaste cîtă frunză și iarbă.

– Gîndul tău bate departe și planul ți-e iscusit. Dar, dacă nu reușești, cum îmi mai retrag brațul?

– Vei spune că am făcut totul fără știrea ta. Că am acționat împotriva voinței tale și fără binecuvîntarea ta, împins fiind doar de violența iubirii mele și de nesăbuința tinereții.

– Și ce facem dacă Marele Rege ne cere să o înapoiem pe femeia străină, pe sora lui?

– Fii liniștit, Tată, nu o va cere. Căci, deși această căsătorie a fost stricată din toanele unei femei, Regele Peter este un om cu judecată și înțelept, care nu va voi să piardă onoarea și privilegiul de a se înrudi cu Casa

noastră și de a-și vedea nepotul și strănepotul stînd pe tronul imperiului Calormen.

– Asta nu se va întîmpla dacă eu trăiesc veșnic, așa cum, fără îndoială, îți dorești, zise Tisrocul cu glas încă și mai sec decît de obicei.

– Vom scrie, de asemenea, scrisori, o, Tată al Meu și Lumină a Ochilor Mei, continuă Prințul după o clipă de stînjenitoare tăcere, scrisori ca venind din partea Reginei, în care vom vorbi de iubirea ei pentru mine și de dorința ei de a rămîne în Calormen. Este bine știut că femeile sînt schimbătoare ca vîntul. Și chiar dacă ei nu vor crede întru totul în vorbele acestor scrisori, tot nu vor îndrăzni să se arate cu oaste la porțile Tashbaanului ca să o ia înapoi.

– O, luminate Vizir, spuse Tisrocul, împărtășește-ne din înțelepciunea ta privitor la această neobișnuită propunere a fiului nostru!

– O, nemuritor Tisroc, răspunse Ahoshta, puterea iubirii de părinte nu îmi este necunoscută și am auzit adesea spunîndu-se că fiii sînt, în ochii părinților lor, mai prețioși decît rubinele. Cum aș putea să vorbesc deschis despre un plan care poate primejdi viața acestui înflăcărat Prinț?

– Ba să poți, replică Tisrocul. Căci altfel repede vei descoperi că a nu vorbi e la fel de primejdios.

– Ascult și mă supun, gemu Vizirul. Află deci, Mult Preaînțeleptule Tisroc, că primejdia la care se expune Alteța Sa nu este atît de mare cît ar părea la prima vedere. Căci zeii nu au binevoit a le da barbarilor lumina dreptei cumpăniri. Iar poezia lor nu este ca a noastră, împodobită cu folositoare aforisme și pilde, ci vorbește doar despre iubire și război. Din această pricină, nimic nu le va apărea mai nobil și mai demn de admirație decît o întreprindere nebunească precum aceasta – au!

La auzul cuvîntului „nebunească“, Prințul îi dăduse din nou un șut.

– Stăpînește-te, Fiule, zise Tisrocul. Iar tu, venerabile Vizir, nu lua aminte la fiul meu și nu-ți lăsa firul elocinței să se destrame. Căci nimic nu se cuvine mai mult persoanelor alese și sobre decît să îndure micile neplăceri cu neclintită demnitate.

– Ascult și mă supun, zise atunci Vizirul, dar încet-încet se trase puțin mai într-o parte, ca să-și îndepărteze părțile posterioare de piciorul lui Rabadash.

– Spuneam că în ochii barbarilor nimic nu va apărea mai demn de iertare, dacă nu chiar de respect, decît o astfel de întreprindere – hm! – îndrăzneată, și mai ales dacă a fost stîrnită din dragostea pentru o femeie. Dacă, din nenorocire, Prințul cade în mîinile lor, sînt convins că nu-l vor ucide. Ba, dimpotrivă,

chiar dacă Alteța Sa nu va reuși să o răpească pe aleasa inimii lui, aceasta s-ar putea înmuia în refuzul ei, văzînd bărbăția și pasiunea de nestăvilit a Prințului.

– Că bine spui, flecar bătrîn, zise Rabadash. Foarte bine; mă întreb cum de ți-a trecut așa ceva prin scăfirlia aia urîtă.

– Lauda stăpînilor mei este aerul ce-l respir, zise Ahoshta. Și apoi, Slăvite Tisroc, a cărui domnie trebuie să fie și va fi veșnică, cu ajutorul zeilor, nu este imposibil ca Prințul să cucerească cetatea Anvard, precum a spus. Și atunci Narnia e a noastră.

În cameră se lăsă o tăcere prelungă și atît de adîncă încît cele două fete abia îndrăzneau să respire. În cele din urmă se auzi vocea Tisrocului.

– Du-te, Fiul meu, și fă precum ai spus, zise el. Dar de la mine să nu aștepti nici sprijin și nici încurajare. Dacă ești ucis, nu te voi răzbuna. Dacă ești azvîrlit în temniță, nu eu te voi scoate. Și mai e ceva: de ești învins ori învingător, ia aminte să nu verși o picătură de sînge nobil narnian mai mult decît trebuie, din care pricină să se iște război. Căci, de vei face așa, vei fi pe veci alungat din prezența mea și locul îți va fi luat de următorul tău frate. Acum du-te! Fii iute ca vîntul, nevăzut și neștiut, și norocul să meargă cu tine. Fie ca puterea lui Tash cel atotputernic și neîndurător să-ți călăuzească paloșul și lancea.

– Aud și mă supun, strigă Rabadash, și, după ce îngenunche și sărută mâinile tatălui lui, ieși din încăpere alergînd. Spre disperarea lui Aravis, care amortise în poziția în care stătea, Tisrocul și Vizirul rămaseră pe loc.

– O, Vizirule, spuse Tisrocul, ești sigur că nimeni în afară de noi nu știe de sfatul cel tainic pe care l-am ținut aici, în puterea nopții?

– O, stăpîne, zise Ahoshta, nimeni nu știe. Tocmai de aceea, eu am sfătuit, iar tu, în marea ta înțelepciune ai acceptat, să venim aici în Palatul Vechi, unde nu se ține niciodată sfat și unde nici unul dintre oamenii palatului nu are motiv să vină.

– Așa să fie, zise Tisrocul, căci cel ce ar avea știința ar muri în mai puțin de un ceas. Iar tu, cumpătatule Vizir, la fel să faci. Șterg din inima mea și din inima ta orice știință de planurile Prințului. A plecat fără știrea sau îngăduința mea și nu știu unde s-a dus. Și

totul doar din pricina înflăcărării, a neliniștii și a neascultării tinereții. Nimeni nu va fi mai uimit decît mine și decît tine cînd va fi să aflăm de cucerirea Anvardului.

– Ascult și mă supun, zise Ahoshta.

– Și nici măcar în străfundul inimii tale să nu îndrăznești să-ți spui că sînt cel mai nemilos tată care-și trimite cel dintîi născut într-o misiune ce-i va aduce aproape ca sigur moartea. Oricît de mult te-ar bucura un astfel de gînd pe tine, care nu-l iubești pe Prinț. Căci eu văd pînă în străfundul sufletului tău.

– O, Tisroc neprețuit, zise Vizirul. Nimic nu-mi este mai drag pe lumea asta decît îmi ești tu; nici Prințul, nici viața, nici pîinea, nici apa, nici măcar lumina soarelui.

– Simțămintele tale, zise Tisrocul, sînt drepte și îți fac cinste. Nici eu nu iubesc nimic mai mult decît

măreția și puterea tronului meu. Dacă prințul reușește, o să avem ținutul Archen și, poate, cine știe, mai târziu Narnia. Dacă nu izbutește – mai am optsprezece alți fii. Rabadash, cum e felul celor dintâi născuți, a început să devină primejdios. În Tashbaan mai mult de cinci Tisroci au murit înainte de vreme din pricină că primii lor născuți, toți prinți luminați, se săturaseră să-și aștepte rîndul la tron. Mai bine să-și răcorească sîngele printre străini decît să muște degeaba din zăbală aici. Și acum, venerabile Vizir, preaplinul de îngrijorare părintească mă îndeamnă la somn. Du-te și cheamă muzicienii în camera mea! Dar, înainte de-a te culca, întoarce cartea de iertăciune pe care am scris-o pentru cel de-al treilea bucătar. Simt în mine semnele unui început de indigestie.

– Ascult și mă supun, zise Marele Vizir. Și apoi, se tîri de-a-ndăratelea pe coate și genunchi pînă spre ușa, se ridică în picioare, făcu încă o plecăciune și ieși. Tisrocul însă nu se clinti de pe divan. Rămase acolo în tăcere o vreme atît de îndelungată încît Aravis crezu că a ațipit. Dar, în cele din urmă, cu un mare scîrțuit și un oftat adînc, își ridică trupul imens, le făcu semn sclavilor să o ia înaintea lui cu lumina și ieși. Ușa se închise în urma lui, încăperea se cufundă din nou în întuneric, iar cele două fete răsufară din nou ușurate.

9

Străbătînd deșertul

– **C**e îngrozitor! Ce *îngrozitor* de îngrozitor! –
scheună Lasaraleen. Draga mea, mi-este
atît de frică. Tremur toată. Uite, pune mîna pe mine.

– Haide să mergem, spuse Aravis, care tremura și
ea. S-au dus spre palatul cel nou. Odată ieșite din
încăperea asta, o să fim în afara pericolului. Dar am
pierdut o grămadă de timp. Du-mă cît poți de repede
la poarta din fundul grădinii.

– Dar, dragă, *cum* poți să-mi ceri una ca asta!
miorlăi Lasaraleen cu glas subțire. Nu mai sînt în
stare de nimic – în nici un caz nu acum. Sărmanii mei

nervi! Nu, nu și nu: stăm, ne liniștim puțin și apoi ne întoarcem.

– Cum adică ne întoarcem? întrebă Aravis.

– Nu înțelegi nimic. Nu ai nici un pic de milă, spuse Lasaraleen, începînd să plîngă.

Aravis hotărî că nu era momentul să se lase înduioșată.

– Uite ce e! zise ea apucînd-o pe Lasaraleen de brațe și scuturînd-o bine. Dacă mai scoți un cuvînt cum că să facem cale întoarsă și dacă nu mă duci chiar acum la poarta aceea – știi ce-am să fac? Am să ies pe coridor și am să încep să țip. Și o să ne prindă pe amîndouă.

– Dar o să ne o-o-omoare! se bîlbîi Lasaraleen. N-ai auzit ce-a spus Tisrocul? (fie ca în veci să trăiască!)

– Ba tocmai de aceea. Mai repede aș vrea să mor decît să fiu nevoită să mă mărit cu Ahoshta. Așa că haide, să plecăm *acum!*

– Cît *poți fi de rea*, spuse Lasaraleen. Și eu care uite în ce stare sînt!

În cele din urmă, Lasaraleen fu nevoită să cedeze insistențelor lui Aravis și cele două fete coborîră din nou treptele de la capătul coridorului, traversară un alt coridor și ieșiră, în cele din urmă, afară la aer. Se aflau

acum în grădina palatului care cobora în terase pînă jos la zidul ce împrejmuia orașul. Luna era sus pe cer și strălucea puternic. Și cum se întîmplă mereu cînd ești în plină aventură, nu ai niciodată răgaz să admiri locurile frumoase pe lîngă care treci. Ori ești prea încordat, ori ești prea grăbit; așa se face că Aravis, din tot ce era în jurul ei (deși mai tîrziu și le aminti), nu rămase decît cu o impresie nedeslușită în care se amestecau parcele cenușii de iarbă, fîntîni susurînd molcom și umbrele înalte a șirurilor de chiparoși.

Nu le luă mult și ajunseră în fundul grădinii, la poalele zidului care se ridica înalt și amenințător în fața lor. Lasaraleen tremura atît de tare încît nu reuși să descuie poarta. Aravis o deschise în locul ei. De partea cealaltă era în sfîrșit rîul, sclipind argintiu în bătaia lunii, un mic debarcader și cîteva bărcuțe.

– Rămîi cu bine, îi spuse Aravis prietenei ei, și îți mulțumesc. Iartă-mă dacă m-am purtat urît. Dar gîndește-te numai la situația în care mă aflu!

– O, Aravis, draga mea, zise Lasaraleen, nu vrei să te răzgîndești? Acum că ai văzut ce om mare este Ahoshta!

– Om mare! exclamă Aravis. Un nenorocit de rob plin de umilință care sărută pantoful ce-l lovește, dar ține totul în el și speră să se răzbune îndemnînd-l pe

oribilul acela de Tisroc să plănuiască moartea propriului fiu. Ptiu! Mai repede m-aș mărita cu spălătorul de vase din casa tatălui meu decît cu o asemenea creatură.

– O, Aravis, Aravis! Cum poți să vorbești așa; și tocmai despre cine, despre Tisrocul însuși (fie ca în veci să trăiască!). Planul nu poate fi decît bun dacă tocmai *el* s-a gîndit să facă așa!

– Rămii cu bine, spuse Aravis, și să știi că mi-au plăcut rochiile tale. Și casa ta. Sînt sigură că o să ai o viață minunată – dar eu nu sînt făcută pentru așa ceva. Hai, închide poarta încet după mine!

Se rupse din îmbrățișarea afectuoasă a prietenei ei, păși într-una din bărcuțe, o dezlegă de mal și o clipă mai tîrziu se afla în mijlocul rîului, avînd deasupra capului o lună adevărată, imensă și o a doua lună jos, reflectată adînc în apele rîului. Aerul era proaspăt și răcoros și în timp ce se apropia de malul opus auzi țipătul unei cucuvele. „A! Așa-i mai bine!“ își zise ea. Aravis trăise cea mai mare parte a vieții ei afară din orașe, la țară, și urîse fiecare clipă petrecută în Tashbaan.

Cînd păși pe mal, se trezi în beznă, căci luna era ascunsă vederii de copacii înalți care creșteau pe povîrnișul malului. Dar Aravis reuși să găsească

același drumeag pe care-l găsisese și Shasta, și ajunse, la fel ca el, în locul unde se termina iarba și începea nisipul. Privi apoi spre stînga (cum făcuse și Shasta) și văzu siluetele mari și negre ale Mormintelor. Și pe loc, inima lui Aravis, care altminteri era o fată curajoasă, se făcu cît un purice. Și dacă nu găsea pe nimeni?! Și dacă locul era bîntuit de strigoi?! Dar, cu toate temerile ei, Aravis își împinse bărbia înainte (și limba un pic în afară) și porni drept înspre Morminte.

Era încă departe cînd îi zări pe Bree, pe Hwin și pe rîndașul care-i adusese.

– Poți să te întorci la stăpîna ta acum, îi spuse Aravis (uitînd că băiatul nu avea cum să mai intre în oraș pînă a doua zi de dimineață, cînd se deschideau porțile). Ia aici niște bani pentru osteneala ta.

– Ascult și mă supun, zise rîndașul, și o rupse la fugă înspre oraș, cu o viteză uimitoare. Nu era nevoie să-i spui să se grăbească: gîndul la strigoi îl chinuise de cînd sosise.

Cîteva clipe, Aravis nu făcu decît să-i sărute și să-i mîngîie pe cei doi cai, pe bot și pe grumaz, la fel cum ar fi făcut cu niște cai obișnuiți.

– Iată-l și pe Shasta! Lăudat fie Leul! exclamă Bree.

Aravis se întoarce, și iată, chiar din spatele ei, venea Shasta, care ieșise din ascunzătoare în momentul în care-l văzuse pe rîndaș îndepărtîndu-se.

– Și acum, zise Aravis, nu mai avem nici un moment de pierdut. Și în cîteva cuvinte, le povesti despre planurile lui Rabadash.

– Cîini! Trădători! fornăi Bree scuturîndu-și coama și lovind pămîntul cu copita. Un atac la vreme de pace, fără provocare! Ei, las' că-i stricăm noi toate planurile. O să ajungem acolo înaintea lui.

– Chiar crezi că putem? întrebă Aravis, săltîndu-se în șaua lui Hwin. Shasta își dori să poată încăleca și el atît de sprinten.

– Bruuu-huu! fornăi Bree. Suie-te, Shasta! Mai întrebă dacă putem! Cu un asemenea avans!

– Rabadash zicea că pleacă imediat, zise Aravis.

– Așa spun totdeauna oamenii, zise Bree. Dar nu poți să pui pe picioare o oaste de două sute de călăreți cu cai cu tot – să iei apă, hrană, să pregătești armele și să pregătești caii de drum – într-un minut. Acum în ce direcție o luăm? Spre nord?

– Nu, zise Shasta. Știu eu în ce direcție. Am săpat un șanț. Vă explic eu mai tîrziu. O luăm puțin spre stînga. A, uite șanțul!

– Fiți atenți, le zise Bree. Tot ce se spune de mersul în galop o zi și o noapte, fără oprire, sînt basme. Nu se poate face. De aceea, noi o să mergem la trap și la pas: la trap mărunt, urmat de scurte plimbări la pas. Și, cînd mergem la pas, îi rog pe Aravis și pe Shasta să descalece și să meargă și ei pe jos. Ne-am înțeles? Ești gata Hwin? Și acum, la drum! Spre nord, spre Narnia!

La început totul a fost minunat. Trecuseră deja destule ceasuri din noapte pentru ca nisipul să se răcorească de căldura pe care o primise în timpul zilei. Aerul era curat, plăcut și proaspăt. În bătaia lunii, pustiul de nisip din jurul lor și pînă hăt departe lucea ca o apă netedă sau ca o uriașă tavă de argint. Nu se mai auzea nimic în afară de zgomotul pe care-l făceau copitele celor doi cai. Pe Shasta chiar îl prinsese somnul și mai-mai c-ar fi adormit dacă, din cînd în cînd, nu trebuia să descalece și să meargă pe jos.

Și meraseră așa vreme îndelungată. Sosi apoi un ceas cînd luna dispăru de pe cer, lăsîndu-i într-o beznă deasă de s-o tai cu cuțitul. Dar nu se opriră, ci meraseră mai departe și, după alte cîteva ceasuri, Shasta băgă de seamă că putea vedea din nou capul și gîtul lui Bree. Încet-încet, ținutul neted și plat dimprejurul lor deveni din nou vizibil. Totul părea nemișcat; întregul

ținut părea mort. Pe Shasta îl prinsese bine oboseala și începuse să i se facă frig, iar buzele-i erau uscate. Și în tot acest timp nu se auzea decît scîrțîitul pieii de la șa, zăngănitul bucăților de metal, zgomotul copitelor – dar nu *Clop-cataclop*, cum s-ar fi auzit pe pămînt tare, ci mai degrabă *Buf-budubuf* peste nisipul uscat.

În cele din urmă, după ceasuri nesfîrșite de mers, pe dunga orizontului, departe în dreapta, apăru o dîră lunguiață de cenușiu-palid urmată de o altă dîră roșiatică. Sosise în sfîrșit dimineața, dar era o dimineață mută, fără un ciripit de pasăre care să o întîmpine. Acum, Shasta era fericit cînd trebuia să meargă pe jos, căci îi era foarte, foarte frig.

Și apoi soarele răsări brusc și totul se preschimbă într-o clipă. Din cenușiu nisipul deveni galben și strălucitor, ca presărat cu mii de diamante. În stînga lor, peste nisip, se întindeau umbrele lor uriașe, care alergau lîngă ei. Piscul dublu al Muntelui Pire, care se zărea departe în față, străluci și el în bătaia primelor raze ale soarelui și Shasta băgă de seamă că deviaseră puțin din direcția cea bună. „Mai la stînga, mai la stînga“, strigă el. Însă cea mai îmbucurătoare priveliște era cea pe care o lăsau în urmă, unde, dacă te uital, zăreai Tashbaanul rămas deja mic și îndepărtat.

Mormintele abia se mai distingeau, înghițite de umbra acelei movile, cu coastele ca dinții de ferăstrău, pe care se afla orașul Tisrocului. Toată lumea se simți dintr-odată mai bine.

Dar nu pentru multă vreme. Căci, deși Tashbaanul, când îl văzuseră prima oară, părea departe, pe măsură ce ei înaintau, orașul refuza parcă să dispară. Shasta renunță să mai privească în urmă, căci avea senzația că stăteau pe loc. Cu cât crescuse ziua, lumina soarelui deveni o pacoste. Strălucirea nisipului îi rănea ochii: dar Shasta știa că nu trebuie să-i închidă. Trebuia să-i mijească și să nu-și dezlipească privirea de pe Muntele Pire, menținându-i pe ceilalți în direcția cea bună. După lumina strălucitoare, urmă arșița. Shasta o simți pentru prima oară când, descălecînd ca să meargă pe jos, fierbințeala nisipului îl izbi drept în față, ca țîșnită din gura unui cuptor aprins. A doua oară a fost și mai rău. Dar a treia oară, atingînd nisipul cu tălpile goale, Shasta scăpă un țipăt de durere și sări iute înapoi în șa.

– Îmi pare rău, Bree, zise el cu respirația tăiată. Nu pot să merg. Mă arde la picioare.

– Da, sigur, gîfii Bree. Ar fi trebuit să mă gîndesc la asta. Acum stai în șa. N-avem ce-i face.

– *Ție* ce-ți pasă, îi zise Shasta lui Aravis, care mergea pe jos, alături de Hwin. Tu ai pantofi în picioare.

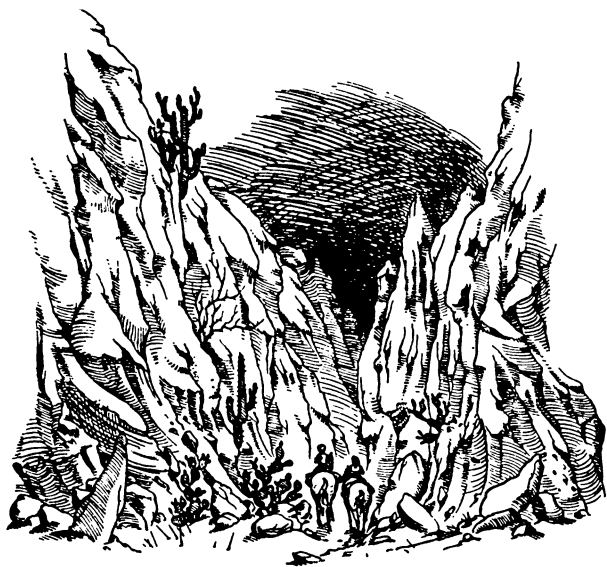
Aravis nu zise nimic, dar se uită la el cam de sus. Nu spun că a făcut-o într-adins, dar de uitat așa s-a uitat.

De oprit însă nu s-au oprit, ci și-au continuat mersul cînd la trap, cînd la pas, cînd iar la trap, și metalul clinc-clinc-clinc, și șaua scîrț-scîrț-scîrț, și miros de cal încins, și miros de corp încins, și arșiță orbitoare, și durere de cap. Și tot așa, ceas după ceas. Nici Tashbaanul nu se îndepărta, nici munții nu se apropiau. Nimic nu mai exista în afară de clinc-clinc-clinc și scîrț-scîrț-scîrț, miros de cal încins, miros de corp încins.

În atari condiții, încerci tot felul de șmecherii inutile ca să faci timpul să treacă mai repede. Și mai încerci foarte tare să nu te gîndești la nimic de băut – la un șerbet rece servit într-un palat din Tashbaan, la o apă limpede de izvor gîlgîind cu glas gros, ca de lut, ori la un lapte rece, bătut și potrivit de consistent. Firește însă, cu cît încerci mai mult să nu te gîndești, cu atît numai la asta te gîndești.

Și iată că, la un moment dat, dădură peste ceva diferit – un pinten de stîncă ce creștea din nisip, avînd

vreo patruzeci și cinci de metri lungime și vreo treizeci de picioare înălțime. Stînca făcea doar puțină umbră, căci soarele era chiar deasupra ei. Dar cei patru se înghesuiră pe micuțul petic de umbră, unde mîncară ceva și băură puțină apă. Nu e ușor să adapi un cal dintr-un burduf de apă, dar Bree și Hwin se pri-cepeau să-și folosească buzele. Dar nici caii și nici copiii nu-și putură potoli setea pe deplin. Nimeni nu scotea o vorbă. Caii erau înpumați și respirau cu zgomot. Copiii erau palizi.

După un scurt popas, porniră din nou la drum. Aceleași sunete, aceleași mirosuri, aceeași arșiță

orbitoare. La un moment dat, umbrele lor începură să cadă în dreapta și prinseră a se lungi tot mai mult peste nisip, pînă departe, înspre hotarul de răsărit al lumii. Soarele se apropia încet de apus. Și, slavă Domnului, cînd a dispărut în spatele orizontului, a luat cu el și lumina aceea nemiloasă, deși nisipul continua să dogorească cu aceeași putere. Patru perechi de ochi scrutau zarea după vreun semn al văii despre care vorbise Corbul Gheară-Palidă. Dar nu se vedea nimic, decît pustiul neted și întins. Ziua se prefăcuse în seară, pe cer răsăriseră stelele, dar caii încă galopau, în timp ce copiii continuau să salte în șa, vlăguiți de sete și de oboseală. Abia după răsăritul lunii, s-a auzit glasul hîriit și răgușit al lui Shasta, a cărui gură era complet uscată :

– Uite! Acolo e!

Și nu greșea. În față și puțin la dreapta începea în sfârșit un povîrniș: un coboriș îngust, străjuit de-o parte și de alta de movile stîncoase. Caii erau mult prea oboșiți ca să vorbească, ci doar cotiră spre dreapta și, cîteva clipe mai tîrziu, coborau în gura strîmtă a văii. Aici era mai neplăcut decît afară, în deșert. Valea era îngustă ca o crăpătură și lăsa să pătrundă doar puțin aer și lumină. Coborișul era abrupt și adînc, iar stîncile de pe margini se făcură tot mai înalte și mai semețe. Apoi dădură de primele urme de vegetație – plante cu țepi asemenea cactușilor și iarbă aspră, din cea care te înțeapă la degete dacă o atingi. În curînd copitele cailor începură să calce pe pietriș în loc de nisip. La fiecare cot al văii – și erau multe astfel de coturi – așteptau înfrigurați să dea de apă. Caii erau la capătul puterilor, iar Hwin, gîfîind și împleticindu-se, rămăsese în urma lui Bree. Începuse să-i cuprindă disperarea, cînd în sfârșit dădură de un pic de mîl și de un firicel de apă care șerpuia printre petice de iarbă mai bună și mai moale. Iar firicelul deveni un izvoraș, și izvorașul, un pîrîiaș mărginit de tufișuri, și pîrîiașul, un rîuleț și, în cele din urmă, sosi un moment (după mai multe clipe de deznădejde decît aș putea să descriu) cînd Shasta, care căzuse într-un fel de picoteală amețită, realiză că Bree se oprise, iar el aluneca din șa. În față lor era o mică cascadă ce cădea într-un bazin larg. Caii erau în apă, cu capetele

plecate, și beau cu nesaț. „O-o-o-h!“ exclamă Shasta și se lăsă să cadă din șa direct în apa care-i ajungea pînă la genunchi. Își vîrî capul sub cascadă. A fost probabil cea mai minunată clipă din viața sa.

Zece minute mai tîrziu, au ieșit cu toții din apă (cei doi copii fiind aproape uzi learcă) și au început să privească în jur. Luna era acum destul de sus pe cer pentru ca razele ei să se furișeze pînă jos în vale. Ambele maluri ale râului erau îmbrăcate în covor de iarbă moale și dincolo de iarbă se întindeau copaci și arbuști, mergînd pînă la poalele pereților de stîncă. Fără îndoială, toată vegetația aceea învăluită-n umbră ascundea tufe cu minunate flori mirositoare, căci întregul crîng mustea de răcoare și de îmbătătoare parfumuri. Și din ascunzișul frunzelor răsună un sunet pe care Shasta nu-l mai auzise niciodată – cîntecul unei privighetori.

Erau prea frînți de oboseală ca să vorbească sau să mînînce. Căii se lungiră pe jos, fără să mai aștepte să li se scoată șeile. Copiii la fel.

După vreo zece minute, Hwin cea grijulie zise:

– Nu trebuie să adormim. Nu trebuie să ne pierdem avansul față de Rabadash.

– Da, zise Bree încet. Nu trebuie să adormim. Doar ne odihnim puțin.

Shasta realizează (preț de o clipă) că vor adormi cu toții dacă el nu se ridică în picioare și nu face imediat

ceva ca să-i împiedice să ațipească. Trebuia cu orice preț să facă ceva. Shasta era decis să sară în picioare și să-i îndemne să pornească mai departe. Uite, chiar acum; o clipă doar mai zăbovea; o clipă doar...

Și foarte curînd, luna strălucea, iar privighetoarea cînta peste un grup de doi cai și doi copii care dormeau duși.

Prima care se trezi fu Aravis. Soarele era sus pe cer. Pierduseră orele răcoroase ale dimineții.

„E numai vina mea, se certă Aravis furioasă. Sări în picioare și începu să-i trezească pe ceilalți. Cine poate cere unei perechi de cai, *fie ei* și cuvîntători, să mai stea în picioare după o zi cum a fost cea de ieri?! Iar băiatului, nici atît; ce instruire are el? *Eu* însă ar fi trebuit să știu mai bine.“

Ceilalți se treziră amețiți și buimăciți de somnul adînc pe care-l dormiseră.

– Hopa sus, bruu-huu! exclamă Bree. Am adormit cu șaua pe mine? N-am să mai fac asta niciodată. E foarte incomod.

– Haide, haide, mișcați-vă, spuse Aravis. Am pierdut jumătate de dimineață. Nu mai putem pierde nici o clipă.

– Ca ziua să începă bine e necesară mai întîi o gură de iarbă, zise Bree.

– Mă tem că nu mai putem aștepta, insistă Aravis.

– Da' de ce atîta grabă? întrebă Bree. Doar am străbătut deșertul, nu?

– Da, dar n-am ajuns încă în Archen, spuse Aravis. Și trebuie să ajungem acolo înaintea lui Rabadash.

– O, cred că avem un avans considerabil, zise Bree. Doar am luat-o pe o scurtătură, nu? Shasta, n-a spus el Corbul acela că drumul e mai scurt pe-aici?

– N-a spus că drumul ar fi *mai scurt*, răspunse Shasta. A spus doar că e *mai bun*, pentru că te scoate la un rîu. Dacă oaza cealaltă se află la nord de Tashbaan, mă tem că drumul pe care am luat-o noi e chiar mai lung.

– Oricum, nu putem porni la drum pe stomacul gol, spuse Bree. Te rog, scoate-mi zăbala, Shasta.

– Bree, fii înțelegător t-te rog, zise atunci Hwin, sfioasă. Și eu simt că *nu mai pot*. Dar adu-ți aminte! Cînd ai în șa un călăreț (cu pinteni și alte alea), nu ești oare obligat să pornești la drum indiferent dacă te simți sau nu odihnit? Căii găsesc întotdeauna în ei puterea de-a merge mai departe. V-vreau s-să spun... acum că sîntem liberi, n-ar trebui să ne străduim mai mult? Căci tot ce facem acum pentru Narnia facem.

– Dacă-mi permiteți, Doamnă, i-o reteză Bree foarte de sus, cred că, dintre noi toți, eu sînt cel care se pricepe cel mai bine la expediții și marșuri și la cît și ce anume poate face un cal.

La asta Hwin nu mai zise nimic, fiind, ca mai toate iepele de rasă, o fire emotivă și blândă și nu prea bătaioasă. În realitate însă, ea avea perfectă dreptate, și dacă Bree ar fi fost călărit de un Tarkaan care să-l îmboldească la drum, ar fi găsit în el puterea de a mai galopa întins preț de câteva ceasuri bune. Dar când ai fost sclav și ai fost forțat să ascuți de poruncă, descoperi că îți pierzi puterea de a te forța singur dacă nu te mai obligă nimeni. Și asta nu e bine.

A trebuit deci să aștepte ca Bree să termine de mâncat și de băut apă. Neavînd încotro, Hwin și copiii se puseră și ei pe mâncat și băut. Se apropia de amiază cînd se urniră din loc. Și chiar și atunci Bree refuză să se grăbească, ci luă lucrurile mai puțin în serios decît cu o zi înainte. Cea care iuți pasul grupului fu de fapt Hwin, deși era mai slăbuță și mai ostenită decît Bree.

Valea, cu rîul ei cafeniu și răcoros, cu covorul ei de iarbă și mușchi, cu florile sălbatice și rododendronii ei, era un loc atît de plăcut încît te îmbia la pas domol.

10

Pustnicul de la Hotarul de Sud

După cîteva ceasuri de mers, valea se lărgi și cei patru drumeți putură vedea ce se întinde în fața lor. Rîul pe care-l urmaseră se vărsa într-un alt rîu, mult mai lat, mai mare și mai învolburat, care curgea de la stînga spre dreapta, îndreptîndu-se către est. Pe malul de dincolo se deschidea un ținut îmbietor, cu dealuri molcome și unduioase, care mergea chiar pînă la poalele Munților de Nord. La dreapta se vedeau piscuri ascuțite și stîlcoase, cu versanții acoperiți pe alocuri de zăpadă. La stînga, pînă unde vedeai cu ochii, se îngrămădeau povînișuri acoperite

de pini, coaste abrupte, chei înguste tăiate în munte și piscuri albastrui. Shasta nu mai știa care este Muntele Pire. În fața lor, între doi piteni de stîncă, se deschidea o șa împădurită. Aceasta era cu siguranță trecătoarea care unea Ținutul Archen de Narnia.

– Bruu-huu-huu! Iată nordul, Nordul cel veșnic verde! necheză Bree.

Și, fără îndoială, ținutul deluros de la poalele munților părea mai verde și mai proaspăt decît orice își putuseră închipui vreodată ochii crescuți în sud ai lui Aravis și Shasta. Toți se simțeau grozav de bine în timp ce-și croiau drum spre locul de întîlnire a celor două rîuri.

Rîul cel mare, care izvora dintre piscurile înalte de la capătul de apus al munților, era mult prea repede și prea involburat ca să poată fi trecut înot. Începură să-i cerceteze malurile, cînd în sus, cînd în jos, și găsiră în cele din urmă un vad, unde apele erau mai puțin adînci și pe unde se putea trece. Vuietul apei, vîrtejurile izbindu-se de gleznele cailor, vîjiitul aerului proaspăt și tare și puzderia de libelule care dansau deasupra apei îl umplură pe Shasta de un ciudat sentiment de emoție.

– Prieteni, sîntem în Archen! îi anunță Bree cu mîndrie, improșcînd solemn cu apă în timp ce pășea pe malul dinspre nord. Cred că rîul pe care tocmai l-am trecut se numește Săgeată Cotită.

– Sper că am ajuns la timp, murmură Hwin.

Începură apoi să urce, încet și în zigzag, căci dealurile erau înalte, iar coastele, abrupte. Înaintau ca printr-un imens parc, lipsit de case și de drumuri. Din loc în loc creșteau pîlcuri de copaci, prea rari ca să formeze crînguri. Shasta, care trăise pînă atunci într-un ținut ierbos unde copacii erau puțini, nu mai văzuse niciodată atît de mulți arbori și atît de feluriți. El nu știa să-i deosebească, dar voi, dacă ați fi fost acolo, ați fi recunoscut cu siguranță stejari, fagi, mesteceni albi, scoruși și castani dulci. De prin desișuri țîșneau iepuri care fugeau din calea lor, ba chiar văzură, la un moment dat, o întreagă turmă de cerbi lopătari dispărînd printre copaci.

– E o încîntare! exclamă Aravis.

Cînd ajunseră pe culmea primului deal, Shasta își întoarse capul și privi în spate. Nu se vedea nici urmă de Tashbaan; deșertul, cu excepția văii adînci și înguste pe unde veniseră ei, se întindea, neted și plat, pînă departe la orizont.

– Ia te uită! zise el deodată. Ce-o fi asta?

– Ce anume? întrebă Bree, întorcînd capul.

Hwin și Aravis făcură la fel.

– Acolo, uite! zise Shasta arătînd cu degetul. Pare fum. O fi vreun incendiu?

– Aș zice, mai degrabă, o furtună de nisip, spuse Bree.

– De unde furtună, că nu prea bate vîntul, observă Aravis.

– O, priviți! exclamă deodată Hwin. În mijlocul vârtejului strălucește ceva. Uite, uite! Sînt coifuri și armuri. Și se mișcă: vârtejul se mișcă înapoi.

– Pe Tash! exclamă Aravis. E oastea lui Rabadash!

– Întocmai, zise Hwin. Exact de ce mă temeam. Repede! Trebuie să ajungem la Anvard înaintea lor. Și, fără alt cuvînt, se întoarse și o rupse la fugă înspre nord. Bree porni în urma ei cu mare viteză.

– Haide, Bree, *haide*, îi strigă Aravis peste umăr.

Dar de ajuns nu păreau să ajungă nicăieri, căci dincolo de fiecare deal era încă o vale, și apoi încă o culme, și tot așa pînă unde vedeai cu ochii; și, deși știau că merg oarecum în direcția cea bună, n-aveau nici cea mai mică idee cît mai era de mers pînă la Anvard. Din vârful celui de-al doilea deal, Shasta privi din nou în urmă. Norul de praf dispăruse, în schimb observă pe malul îndepărtat al râului Săgeata Cotită o masă neagră, mișcătoare, ca o uriașă armată de furnici. Căutau fără îndoială un vad.

– Sînt la rîu! strigă el sălbatic.

– Repede! Repede! strigă la rîndul ei Aravis. Degeaba am venit dacă nu ajungem înaintea lor la Anvard. Haide, Bree, haide. Doar ești un cal de luptă!

Shasta se abținu cu greu să nu strige și el aceleași îndemnuri; dar se gîndi: „Bietul de el! Face și el ce

poate“, și își țin gura. Cei doi cai făceau, într-adevăr, tot ce credeau că le stă în putință. Dar una e ce crezi și alta e ce poți cu adevărat. Bree și Hwin galopau

acum umăr lângă umăr. Hwin era aproape la capătul puterilor.

În clipa aceea însă starea lor de spirit fu complet răscolită de un zgomot care țîșni pe neașteptate din spate. Nu, nu era zgomotul pe care se așteptau să-l audă – tropot de copite și zăngănit de arme, amestecat, poate, cu strigătele de luptă ale oștenilor din Calormen. Dar Shasta îl recunoscuse imediat. Era același răget prelung pe care-l auziseră în noaptea aceea cu lună, când se întâlniseră cu Aravis și Hwin. Bree recunoscuse și el răgetul. Ochii i se înroșiră și urechile i se culcară pe spate. Și atunci descoperi că nu galopase deloc repede – în orice caz, nu atât de repede pe cât putea. Shasta simți imediat schimbarea. Acum

Bree chiar că dădea tot ce putea. În câteva clipe o depășiră pe Hwin.

– Nu e drept, își zise Shasta. Am crezut că măcar aici vom scăpa de lei!

Își întoarse capul și privi peste umăr. Totul era cât se poate de limpede. Pe urmele lor venea un animal uriaș, roșcat, cu corpul lăsat la pământ, ca o pisică ce se târăște pe burtă atunci când simte un câine străin prin preajmă. Animalul se apropia de ei cu fiecare secundă.

Privi din nou în față și zări ceva ce nu-i spuse nimic pe moment și la care nici nu se gândi. Drumul le era barat de un zid neted de aproape zece picioare înălțime. În mijlocul aceluia zid era tăiată o poartă. Iar în mijlocul porții deschise, stătea un bărbat înalt, cu picioarele goale, sprijinit într-un toiag drept. Purta o

cămașă lungă pînă-n pămînt, de culorile toamnei. Barba-i ajungea pînă la genunchi. Shasta văzu toate astea într-o clipă, după care se răsuci și privi din nou în urmă. Hwin era aproape încolțită. Leul încerca s-o prindă de picioarele din spate. Pe chipul ei albit de spumă și cu ochii măriți nu se mai citea decît o cumplită disperare.

– Oprește! zbieră Shasta în urechea lui Bree. Trebuie să ne întoarcem. Trebuie s-o ajutăm!

Mai tîrziu, Bree avea să susțină că el n-a auzit cuvintele lui Shasta ori că n-a înțeles ce voiau să spună; și cum era, în general, un cal foarte cinstit, trebuie să-l credem pe cuvînt.

Shasta își scoase atunci picioarele din scări, le trecu pe flancul stîng al calului, ezită o oribilă fracțiune de secundă și sări. Impactul a fost atît de dureros încît mai că-l lăsă lat; dar, pînă să realizeze cît de tare se lovise, Shasta se ridică de jos și porni, împleticindu-se, să-i vină în ajutor lui Aravis. În viața lui nu făcuse așa ceva și nici acum nu știa de ce-o face.

Unul din cele mai sfîșietoare sunete din lume, tipătul unui cal, scăpă de pe buzele lui Hwin. Aravis stătea aplecată în față, peste grumazul iepei, și părea că încearcă să-și tragă spada. Toți trei – Aravis, Hwin și leul – erau acum foarte aproape de Shasta.

Dar înainte să ajungă lângă el, leul se ridică pe picioarele din spate – mai mare decât ai fi crezut că poate fi un leu – și o izbi pe Aravis cu laba dreaptă. Shasta îi văzu ghearele imense. Aravis țipă și se clătină în șa. Leul îi sfîșiase umerii. Shasta, pe jumătate înnebunit de groază, se năpusti înspre fiară. Nu avea nici o armă, nici măcar un băț sau o piatră. Începu să strige proteste, așa cum strigi la un câine. „Du-te de-aici! Du-te de-aici!“ O fracțiune de secundă, se pomeni privind drept în gura larg deschisă a animalului. Apoi, spre uluirea băiatului, leul, încă ridicat pe labele din spate, căzu brusc în față, se dădu o dată peste cap, se ridică de jos și o rupse la goană.

Shasta nu crezu nici un moment că plecase de tot. De aceea se întoarse și începu să fugă înspre poarta din zidul cel verde pe care abia acum își aminti că-l văzuse. Hwin, pe jumătate leșinată, tocmai intra împleticindu-se pe poartă. Aravis era încă în șa, dar spatele îi șiroia de sînge.

– Intră, copila mea, intră, spunea bătrînul cu barbă și cămașă lungă. Apoi, către Shasta, care sosi alergînd și gîfîind: Intră și tu, fiule.

Shasta auzi poarta închizîndu-se în urma lui. Străinul cu barbă o ajuta pe Aravis să descalece.

Se aflau într-o împrejmuire largă și perfect rotundă, înconjurată de un zid înalt, îmbrăcat în mușchi verde. Imediat în față, Shasta văzu un bazin săpat în pământ, plin ochi cu apă. Suprafața apei era nemișcată ca o oglindă. La un capăt al bazinului, umbrindu-l complet cu ramurile lui, era cel mai falnic și mai măreț copac pe care-l văzuse vreodată Shasta. Dincolo de bazin, mai departe, era o colibă scundă, din piatră, și acoperită cu paie, după moda veche. De undeva se auzi un behăit și, privind într-acolo, băiatul zări câteva capre în capătul celălalt al curții. Pământul neted era complet acoperit cu iarbă mărunță.

—Sînt-sînt-sînteți Regele Lune al Ținutului Archen? gîfii Shasta.

Bătrînul clătină din cap.

—Nu, răspuse el cu glas liniștit, eu sînt Pustnicul de la Hotarul de Sud. Și acum, fiul meu, nu mai pierde vremea cu întrebări de prisos, ci ascultă ce-ți spun. Această domniță este rănită. Caii sînt vlăguiți. În chiar clipa asta, Rabadash caută un vad pe malul râului Săgeata Cotită. Dacă pleci chiar acum, mai ai timp să-l înștiințezi pe Regele Lune.

Shasta numai că nu leșină la auzul acestor cuvinte, căci nu se simțea în stare de-a mai face un pas.

Și ceva în interiorul lui se răzvrătea împotriva unei cerințe atât de crude și de nedrepte cum i se păreau a fi vorbele Pustnicului. Băiatul încă nu învățase că cine face o faptă bună primește drept răsplată o altă însărcinare, de două ori mai grea și mai anevoie de înfăptuit. Dar tot ce spuse fu:

– Unde îl găesc pe Rege?

Pustnicul se întoarse și arătă cu toiagul înspre capătul opus al curții.

– Uite, zise el. Acolo este o altă poartă, față-n față cu cea pe care ai intrat. Ieși pe acolo și ține-o drept înainte; dar numai drept înainte, indiferent că ajungi la pajiște sau stîncă, la pământ moale sau aspru, la teren ud sau uscat. Știința mea îmi spune că așa îl vei găsi pe Regele Lune – mergînd tot înainte. Dar trebuie să fugi; nu trebuie să te oprești din fugă.

Shasta încuviință, alergă la poarta dinspre nord și dispăru în spatele ei. Pustnicul se întoarse apoi către Aravis, pe care în tot acest timp o sprijinise cu brațul stîng, și, ducînd-o cînd pe picioarele ei, cînd în brațe, dispăru cu ea în interiorul colibeii. Trecu mult timp pînă ieși din nou afară.

– Și acum, verii mei, le spuse el cailor, este rîndul vostru.

Și fără a mai aștepta răspuns – pe care oricum nu l-ar fi primit, căci caii erau mult prea frînți ca să vorbească – le scoase căpăstrul și șeile. Apoi îi țesălă mai bine decît orice rîndaș din grajdurile Regelui.

– Gata sînteți, verii mei, zise el. Acum uitați totul și încercați să vă liniștiți. Aveți aici apă și iarbă din belșug. O să primiți și terci cald după ce mulg caprele, care-mi sînt tot veri, la fel ca voi.

– Domnule, începu Hwin, care-și regăsise glasul, va trăi Tarkheena? A ucis-o leul?

– Eu, care prin știința mea cunosc prezentul, răspunse Pustnicul zîmbind, știu însă prea puțin din ce ascunde viitorul. De aceea, nu pot spune despre nimeni – bărbat, femeie ori animal din lumea asta – de va mai fi în viață la apusul soarelui. Dar să nu ne pierdem nădejdea. Se prea poate ca domnița să trăiască atît cît îi e dat să trăiască cuiva de vîrsta ei.

Cînd Aravis își reveni din leșin, se trezi lungită pe burtă, pe un pat scund și nemaipomenit de moale, într-o încăpere răcoroasă și aproape goală, cu pereții din piatră netencuită. Nu putea înțelege de ce stătea pe burtă; dar cînd încercă să se răsucească, își simți rănile usturătoare și fierbinți, își aminti ce se întîmplase și înțelese și de ce era în poziția aceea. Se întrebă din ce era făcut acel pat atît de moale și de elastic.

N-avea de unde ști că era făcut din iarbă-neagră (din care se fac cele mai grozave saltele), pentru că nici nu văzuse și nici nu auzise vreodată de planta asta.

Ușa se deschise și intră Pustnicul, aducînd un vas mare de lemn. Îl așeză cu grijă jos și se apropie de pat.

– Cum te simți, copila mea? întrebă el.

– Mă arde foarte tare spatele, părinte, îi răspunse Aravis. Dar altfel nu am nimic.

Pustnicul se lăsă în genunchi lângă ea, îi puse o palmă pe frunte și apoi îi luă pulsul.

– Nu ai febră, spuse el. O să te faci bine. Cred că o să te poți ridica chiar mâine din pat. Dar acum, bea asta.

Aduse vasul de lemn și i-l duse la buze. Aravis nu se putu abține să nu se strîmbe cînd gustă, căci laptele de capră are un gust izbitor pentru cine nu e obișnuit cu el. Dar lui Aravis îi era sete și reuși să-l bea pînă la fund. Se simți imediat mult mai bine.

– Acum, copila mea, poți să dormi liniștită, zise Pustnicul. Rănile îți sînt spălate și bandajate. Sînt răni adînci, deși nu mai adînci decît niște mușcături de bici. Tare ciudat acest leu care v-a atacat, căci, în loc să te prindă, să te tragă din șa și să-și bage colții în tine, s-a mulțumit să te zgîrie doar pe spate. Ai zece zgîrieturi deschise, dar nici una prea adîncă ori primejdioasă.

– Așa! exclamă Aravis. Semn că am fost *foarte* norocoasă.

– Fiica mea, spuse Pustnicul, trăiesc în această lume de o sută nouă ierni și încă nu am aflat ce este acela Noroc. Există un tîlc în povestea ta care-mi este încă ascuns: dar, dacă ne este dat să-l cunoaștem, fii sigură că ni se va descoperi.

– Și cum rămîne cu Rabadash și cu cei două sute de oșteni ai lui? întrebă Aravis.

– Mă îndoiesc că vor trece pe-aici, răspunse Pustnicul. Cu siguranță au găsit un vad mai la est de noi. De acolo vor încerca să meargă drept spre Anvard.

– Sărmanul Shasta! spuse Aravis. Are mult de mers? Oare ajunge la timp?

– Are toate șansele, zise bătrînul.

Aravis se lungi la loc pe pat (de data asta într-o parte) și zise:

– Am dormit mult? Mi se pare că se lasă seara.

Pustnicul privi prin singurul ochi de geam al colibeii, care dădea spre nord.

– Acesta nu e întunericul nopții, zise el după o clipă de tăcere. Coboară nori de la Piscul Furtunii. De acolo ne vine vremea rea. La noapte o să fie o ceață deasă.

A doua zi, cu excepția spatelui care încă o mai dureau, Aravis se simți atât de bine, încât, după micul dejun (terci de ovăz cu lapte gras), Pustnicul îi îngădui să se ridice din pat. Aravis ieși imediat afară și se duse să vadă caii. Vremea se schimbase și întreaga împrejurime era plină de soare, ca o imensă cupă verde. Locul era liniștit, tăcut și plin de pace.

Hwin îi ieși în întâmpinare și o sărută afectuos.

– Dar Bree unde e? întrebă Aravis după ce vorbiră puțin de sănătate și de cum dormiseră noaptea trecută.

– Acolo, spuse Hwin arătând cu nasul către capătul îndepărtat al împrejuririi. Ar fi bine să vorbești cu el. Nu știu ce are. Nu pot să scot o vorbă de la el.

Se duseră împreună și-l găsiră pe Bree stînd jos cu fața la zid. Deși le auzise venind, nu-și întoarse capul și nu rosti o vorbă.

– Bună dimineața, Bree, începu Aravis. Cum te simți în dimineața asta?

Bree mormăi ceva ce nimeni nu înțelese.

– Pustnicul spune că Shasta a ajuns probabil la timp la Regele Lune, continuă Aravis. Se pare că am reușit în misiunea noastră. Încă puțin și sîntem în Narnia, Bree!

– N-am să văd Narnia niciodată, zise Bree cu glas scăzut.

– Nu ți-e bine, dragul meu Bree? întrebă Aravis.
Calul își întoarse în sfârșit capul înspre ea. Era tras la chip, cum numai un cal poate fi.

– Mă întorc înapoi în Calormen, spuse el.

– Poftim? zise Aravis. Înapoi la scalvie?

– Da, zise Bree. Nu sînt bun decît de sclav. Cum aș putea să-mi arăt fața printre caii liberi din Narnia? Eu, care am părăsit o iapă, o fată și un băiat în ghearele leilor și am fugit ca vîntul ca să-mi salvez propria piele nenorocită!?

– Fiecare dintre noi a fugit cît a putut de repede, zise Hwin.

– Shasta n-a fugit! fornai Bree. Sau dacă a fugit, a fugit *înapoi*, cum era normal. De asta îmi este cel mai rușine. Eu, care mă consideram un adevărat cal de luptă și mă laudam cu o mie de bătălii, am fost rușinat de un băiețel – de un copil, de un mînz, care nu a atins în viața lui o spadă și care n-a avut parte de educație și de exemple bune.

– Știu, zise Aravis. Și mie îmi este rușine, Bree. Shasta s-a purtat admirabil. Amîndoi am greșit față de el. Eu cel puțin, de cînd ne-am întîlnit, nu l-am privit decît cu dispreț. Și iată că acum el s-a dovedit a fi cel mai bun dintre noi toți. Însă cred că e mai corect să

rămînem și să ne cerem scuze decît să ne întoarcem în Calormen.

– Ție ți-e ușor să vorbești, spuse Bree. Tu nu te-ai făcut de rușine. Dar eu am pierdut totul.

– Bunul meu cal, se auzi atunci glasul Pustnicului, care se apropiase de ei fără zgomot, călcînd peste iarba moale și plină de rouă. Bunul meu cal, nu ai pierdut nimic decît îngîmfarea. Nu, nu, vărul meu, nu-ți da urechile pe spate și nu-ți scutura coama la mine. Dacă te simți cu adevărat atît de rușinat precum ziceai acum cîteva clipe, trebuie să înveți să ascuți de sfat. Întîmplarea asta te-a ajutat să vezi că nu ești atît de nemaipomenit pe cît te obișnuiseși să crezi, trăind printre cai mai simpli decît tine. Nu spun că nu ești mai deștept și mai curajos decît ei. Nici n-ai fi putut să nu fii. Dar asta nu înseamnă că și în Narnia vei fi la fel de grozav. Atîta vreme cît vei recunoaște că nu ești cu nimic mai deosebit decît alții, vei fi un cal foarte bun care va lua lucrurile așa cum sînt. Și acum, dacă vrei să mă urmați, verii mei, să mergem la bucătărie să vedem cum stăm cu jumătatea cealaltă de terci.

11

Nedoritul tovarăș de drum

După ce ieși pe poartă, Shasta începu să urce o pantă cu iarbă și arbuști pitici, care-l scoase la un pîlc de copaci. Minteai era golită de gânduri și de planuri: știa doar că nu trebuie să se oprească din alergat și asta îi era suficient. Picioarele îi tremurau, simțea o durere ascuțită în coaste și de pe frunte-i picurau broboane de sudoare care-l usturau la ochi și-l orbeau. Nu era prea sigur pe picioare și de mai multe ori fu cît pe-aci să-și sucească gleznela călcînd pe pietre.

Copacii se îndesiseră acum, iar luminișurile erau pline de ferigi. Soarele coborîse fără ca aerul să se răcorească. Era una dintre acele zile înăbușitoare, mohorîte, cînd muștele par să fie de două ori mai numeroase decît de obicei. Multe poposeau chiar pe fața lui Shasta, dar băiatul nu încerca să le dea la o parte – avea alte griji mult mai urgente.

Deodată auzi sunetul unui corn – dar nu solemn, cum fusese cel de la Tashbaan, ci un sunet jucăuș: Ti-ri-ti-ti! În clipa următoare, Shasta ieși din desiș și se pomeni în mijlocul unui grup numeros de oameni, pe o poieniță largă, mărginită de pomi.

Numeros părea la prima vedere. În realitate însă grupul era alcătuit din vreo cincisprezece-douăzeci de

nobili, toți în veșminte verzi de vânătoare și toți cu câte un cal. Cîțiva erau călare, alții erau pe jos, și-și țineau caii de dîrlogi. În centrul grupului, cineva ținea scara unui alt bărbat care voia să încalece. Iar cel care voia să încalece era unul dintre cei mai veseli și mai rotofei Regi din cîți pot exista, cu obrajii rumeni și o luminiță jucăușă în priviri.

De cum îl zări pe Shasta, Regele uită de încălecat, fața i se luminează și, întinzîndu-și brațele către băiat, strigă cu glas puternic, ca izbucnit din fundul pieptului:

– Corin! Fiul meu! Pe jos și în zdrențe! Ce...

– Nu, gîfii Shasta, scuturînd din cap. Nu sînt Prințul Corin. Se-se-semănăm, știu... văzut pe Alteța Sa la Tashbaan... trimite salutări.

Regele îl privi cu nedumerire.

– S-sînteți R-Regele Lune? întrebă Shasta, încă gîfîind. Și apoi, fără să mai aștepte răspuns, continuă: Nobile Rege – ca vîntul – Anvard – închideți porțile – sosesc dușmanii – Rabadash și două sute de călăreți.

– Ești sigur de asta, băiete? întrebă unul dintre ceilalți cavaleri.

– Cu ochii mei, răspuse Shasta. I-am văzut. Am venit într-o fugă de la Tashbaan.

– Pe jos? întrebă cavalerul, ridicînd puțin dintr-o sprînceană.

– Caii – la Pustnic, zise Shasta.

– Nu-l mai iscodi, Darrin, spuse regele. Văd pe chipul lui că grăiește adevărul. Trebuie să ne grăbim, domnilor. Poftim un cal, băiete. Știi să călărești repede, prietene?

Drept răspuns, Shasta puse un picior în scara calului și în clipa următoare era în șa. În ultimele săptămâni făcuse asta de o mie de ori cu Bree, și modul în care încăleca acum se deosebea mult de cum încălecuse în acea primă noapte când Bree îi spusese că se suie în șa de parcă s-ar cățara pe o căpiță.

Inima i se umplu de mândrie să-l audă pe lordul Darrin spunându-i Regelui:

– Băiatul ăsta are stofă de cavaler, Sire. Pun chezaș că-i curge sînge nobil în vene.

– Da, dar al cui sînge îi curge prin vene, asta-i întrebarea, zise Regele. Și se uită din nou la Shasta, lung, foarte lung, și în ochi i se citea o expresie ciudată, fixă, aproape flămîndă.

Grupul de cavaleri se pusese în mișcare cu pas iute. Shasta stătea bine în șa, dar era cam nedumerit în ceea ce privea frîiele. Nu știa ce să facă cu ele, căci nu le folosise niciodată cîtă vreme călărise pe Bree. Așa că se uită pe furiș la ceilalți (așa cum facem și noi la petreceri simandicoase, cînd nu știm ce cuțit sau ce furculiță să folosim) și încercă să facă întocmai. Dar de îndrăznit, nu îndrăzni să strunească calul. Spera ca acesta să meargă după ceilalți. Animalul era însă un cal obișnuit, nu un Cal Cuvîntător, și-și dădu repede seama că băiatul pe care-l ducea-n spate nu avea nici biciușcă și nici pinteni și nu era de fapt prea stăpîn pe situație. De aceea, nu trecu mult și Shasta se trezi în coada grupului.

Mergea totuși destul de repede. Scăpase de muște și aerul care-i mîngîia acum fața era minunat. Își recăpătase în sfîrșit suflul. Și izbutise să-și ducă misiunea la bun sfîrșit. Acum, pentru prima oară de cînd

ajunsesse la Tashbaan (cît de demult i se părea asta!), Shasta începu să se simtă bine.

Privi în sus să vadă cît de aproape se afla de munți. Dar spre dezamăgirea lui, nu-i văzu deloc. Văzu doar o involburare cenușie care se rostogolea înspre ei. Shasta nu mai fusese niciodată într-un ținut muntos și priveliștea-l surprinse. „E un nor, își spuse el, un nor care coboară. Înțeleg. Aici la deal, omul se simte cu adevărat în cer. O să pot să văd cum e un nor pe dinăuntru. Ce grozav! De multe ori m-am întrebat.“

Departe spre stînga și puțin în spatele lui, soarele se pregătea să apună.

Călăreau acum, cu mare viteză, pe un drum de pămînt. Calul lui Shasta era însă tot în coada grupului. De cîteva ori, la cotituri, Shasta îi pierdu din ochi pe ceilalți, căci drumul era acum mărginit de pădure pe ambele părți.

Apoi fu ca și cum ar fi intrat pieptiș în ceață sau ceața îi înghiți cu totul. Lumea deveni brusc cenușie. Shasta nu-și închipuise niciodată cît poate fi de rece și de umed în interiorul unui nor; și nici cît de întuneric. Căci, aproape imediat, cenușiul se transformă în negru.

Din fruntea coloanei, cineva sufla din cînd în cînd în corn și de fiecare dată sunetul se auzea tot mai

îndepărtat. Shasta rămăsese cu mult în urma grupului, dar se liniști cu gândul că-l va zări la următoarea cotitură. Dar cotitura veni și nu văzu pe nimeni. De fapt, de văzut nu se mai vedea nimic. Calul mergea acum la pas. „Haide, calule, hai“, îl îndemnă Shasta. Apoi, de undeva, de foarte departe, se auzi sunetul cornului. Bree îi spusese întotdeauna să-și țină călcâiele departe de corpul lui, și în mintea lui Shasta se formase ideea că, dacă își înfige călcâiele în coastele unui cal, se întâmplă o grozăvie. Acum i se păru o ocazie bună să încerce și să vadă.

– Uite ce e, calule, spuse el, știi ce-am să fac, dacă n-o iei din loc? Am să-mi înfig călcâiele în coastele tale, asta am să fac.

Calul însă nu dădu nici un semn de neliniște. Așa că Shasta se așeză bine în șa, strînse din genunchi, strînse din dinți și lovi calul în coaste cît putu de tare.

Singurul rezultat fu că animalul o porni într-un fel de trap ușor, preț de câțiva pași, după care iar încetini. Se lăsase întunericul și cornul amuțise. Tot ce se-auzea erau stropii de apă care picurau neîncetat de pe ramurile copacilor.

„Undeva tot ajungem noi, bănuiesc, chiar și așa la pas, își zise Shasta. Sper numai să nu dau de Rabadash și de ai lui.“

Și merse tot așa, încetișor-încetișor, o vreme care i se păru tare îndelungată. Începuse să urască acel cal și i se făcuse foarte foame.

La un moment dat, ajunse la o răscruce. Tocmai se întreba care din cele două drumuri mergea la Anvard, când tresări speriat. De undeva din urmă se auzi ropot de copite. „Rabadash!“ își zise Shasta. N-avea cum să știe pe ce drum o va apuca oastea Prințului. „Dar dacă eu o iau pe unul, *poate* am norocul ca el să o ia pe celălalt, își zise Shasta. În orice caz, la răscruce nu pot să rămân, c-o să mă prindă cu siguranță.“ Descălcă și, apucînd calul de dîrlogi, o luă repede pe drumul din dreapta.

Ropotul de copite se apropia cu repeziciune. Nu trecu mult și Shasta realizează că oastea se apropia de răscruce. Așteptă cu sufletul la gură să vadă pe ce drum o s-o ia.

Dintr-odată se auzi o comandă:

– Pe loc, stai! urmată de un vălmășag de zgomote diverse – nări răsufliînd adînc, copite bătînd pămîntul, zăbale mușcate, grumazuri bătute ușor cu palma. Apoi se auzi un glas: Atenție la mine! Ne aflăm în apropiere de Anvard. Nu uitați porunca primită. Mîine în zori, cînd intrăm în Narnia, nu care cumva să ucideți mai mult decît este nevoie. De data

asta, o picătură de sînge narnian cîntărește mai mult decît un litru de sînge calormen. Dar, adevărat vă spun, *numai* de data asta. Zeii ne vor trimite și un ceas mai fericit cînd veți primi poruncă să nu mai rămîna nimic în viață în întregul ținut dintre Cair Paravel și Pustiul de Vest. Dar Narnia nu e încă a noastră. Aici, în Archen, lucrurile stau altfel. Ca să cucerim cetatea Regelui Lune, n-avem trebuință decît de iuțeală. Și aici să vă văd de ce sînteți în stare. Cetatea trebuie să fie a mea în mai puțin de un ceas. Și, de va fi, a voastră va fi. Totul va fi al vostru; eu, pentru mine, nu vreau nimic. Omorîți-mi toți bărbații barbari dintre zidurile ei pînă la pruncul născut ieri, și restul vă rămîne vouă să-l împărțiți cum vă e voia – femeile, aurul, bijuteriile, armele și vinul. Cel pe care îl voi vedea ezitînd la porțile cetății va fi ars de viu. Și acum, în numele lui Tash cel atotputernic, cel neîndurător – înainte!

Cu un ropot asurzitor, oastea se puse în mișcare și Shasta respiră ușurat. O luaseră pe drumul celălalt.

Shasta se miră cît de mult dură pînă ce trecu întreaga oaste, căci, deși toată ziua vorbise și se gîndise la „două sute de cavaleri“, nu-și dăduse seama cît de mulți înseamnă asta. Treptat însă zgomotul se stinse și Shasta se trezi din nou singur, și în urechi îi

răsuna doar picuratul stropilor care cădeau de pe ramurile copacilor.

Acum știa care era drumul către Anvard, dar nu se mai putea duce într-acolo: ar fi însemnat să cadă drept în mâinile oștenilor lui Rabadash. „Ce să fac?“ se întrebă el. Dar încălecă iar pe cal și o luă în jos pe drumul pe care-l alesese, nădăjduind că va da de un bordei unde să poată cere adăpost și hrană. O clipă îi trecu prin minte să se întoarcă la Aravis și la cei doi cai, dar nu mai știa pe unde să o ia.

„Drumul ăsta trebuie să ducă și el undeva“, își spuse Shasta.

Depinde însă și ce înseamnă acest undeva. Pînă una-alta, drumul nu părea să ducă decît la alți și la alți copaci, din ce în ce mai mulți, mai întunecați și mai uzi, și la aer tot mai rece. Un vînt ciudat și înghețat sufla ceața pe lîngă el, dar n-o risipea. Dacă ar fi fost obișnuit cu ținuturile muntoase, Shasta și-ar fi dat seama că ajunsese foarte sus – poate chiar în vîrfurile trecătorii. Dar Shasta nu știa nimic despre munți.

„Cred că nu a existat vreodată ființă mai lipsită de noroc decît mine, își zise el. La toți le merge bine, numai mie nu. Ia, de pildă, acei domni și doamne din Narnia... ei au scăpat cu bine din Tashbaan, eu am rămas în urmă. Aravis, Bree și Hwin stau frumușel la

căldură în casa bătrînului Pustnic; eu a trebuit să fiu trimis cu treburi. Regele Lune și oamenii lui au ajuns la castel și au ferecat de mult porțile în calea lui Rabadash; eu am rămas iar pe-afară.“

Și fiind foarte obosit și nemîncat, Shasta se simți cuprins de o deznădejde atît de adîncă, încît pe obraji prinseră a i se rostogoli lacrimi grele.

Ce puse capăt amărăciunii sale fu o sperietură de moarte. Dintr-odată Shasta își dădu seama că nu era singur. Altcineva sau altceva mergea alături de el pe același drum. Bezna era atît de deasă că nu se vedea nimic, iar Lucrul (sau Persoana) pășea atît de încet încît abia se auzea. Ce-i atrase însă atenția băiatului fu răsufierea foarte adîncă a nevăzutului său tovarăș de drum. Părea că e răsufierea unei ființe uriașe. Mai mult decît atît, Shasta habar n-avea de cît timp era însoțit, căci nu devenise conștient de răsufierea de lîngă el decît treptat-treptat. Șocul acestei descoperiri fu teribil.

Brusc, băiatul își aminti că auzise cîndva vorbindu-se că în ținuturile din nord locuiesc uriași. De groază, își mușcă buza. Dar acum, cînd avea cu adevărat motiv să plîngă, lacrimile îi secaseră.

Lucrul (sau Persoana) continua să pășească atît de încet alături de el încît în sufletul lui Shasta

încolți speranța că totul nu fusese decît o închipuire a minții. Și era aproape convins de asta, cînd, din mijlocul întunericului, răsună un oftat prelung și adînc. Asta nu mai era închipuire! Pe mîna lui stîngă, cu degetele înghețate, Shasta simțise răsufierea caldă a aceluia oftat.

Dacă ar fi fost ceva de capul calului – sau dacă el ar fi știut să-i dea de cap –, Shasta ar fi riscat totul și ar fi rupt-o la fugă într-un galop nebun. Dar băiatul știa că acel cal e imposibil de urnit din loc. Așa încît continuă să meargă la pas, iar tovarășul său nevăzut continuă să-l însoțească și să respire alături el. Pînă la urmă, Shasta nu mai rezistă.

– Cine ești? întrebă el, aproape în șoaptă.

– Unul care a așteptat mult ca tu să vorbești, răspunse Lucrul. Glasul cu care vorbise nu era puternic, ci foarte adînc și solemn.

– Ești – ești un uriaș? întrebă Shasta

– Poți să-mi spui uriaș, răspunse Vocea Solemnă.

Dar nu sînt ca ființele pe care voi le numiți uriași.

– Nu te văd, zise Shasta, după ce scrută adînc întunericul. Apoi (căci o altă idee și mai îngrozitoare îi încolțise în minte) adăugă aproape într-un țipăt: Doar nu ești – nu ești ceva *mort*, nu? Pleacă de-aici,

te rog – te rog. Ce rău ți-am făcut eu? Ah! Sînt cel mai nefericit om din lume!

Încă o dată simți răsufierea caldă a Lucrului pe mîină și pe față.

– Poftim, zise acesta, asta nu e răsufierea unui strigoi. Spune-mi ce ai pe suflet și te necăjește.

Pe Shasta îl liniști răsufierea aceea caldă: și se porni să povestească despre el cum nu-și cunoscuse niciodată părinții și cum fusese crescut cu asprime de un pescar. Și apoi povesti cum fugise de-acasă și, cum îi fugăriseră leii, și cum trebuiseră să se arunce în apă ca să scape; și despre toate cîte pățise în Tashbaan și despre noaptea petrecută printre morminte, cînd dinspre deșert au urlat la el fiarele sălbatice. Și apoi povesti despre arșița și setea pe care le înduraseră la traversarea pustiului și cum fuseseră atacați de un alt leu, care-o rănise pe Aravis, tocmai cînd erau aproape să ajungă la destinație. Și îi mai spuse cît de mult trecuse de cînd pusese ceva în gură.

– N-aș spune că ai fost urmărit de ghinion, zise Vocea Solemnă.

– Nu crezi că a fost ghinion să dăm peste atît de mulți lei? întrebă Shasta.

– A fost un singur leu, zise Vocea.

– Cum adică unul singur? Nu ți-am spus că au fost cel puțin doi în prima noapte, și...

– A fost unul singur: dar iute de picior.

– De unde știi tu?

– Eu am fost leul. Și Shasta rămase cu gura căscată, nemaiputând scoate nici un cuvânt, în timp ce Vocea continuă: Eu am fost leul care te-a obligat să te întâlnești cu Aravis. Eu am fost pisica ce te-a însoțit printre casele morților. Eu am fost leul care a gonit șacalii de lângă tine în timp ce dormeai. Eu am fost leul care a dat cailor forța fricii ca să ajungeți la timp la Regele Lune. Și tot eu am fost leul de care nu-ți mai amintești, dar care a împins barca în care te aflai tu, un prunc aproape de moarte, spre țărmul unde un om stătea treaz în miez de noapte ca să te găsească.

– Atunci tu ai rănit-o pe Aravis?

– Da, eu.

– Dar de ce?

– Copile, zise Vocea, eu îți spun povestea ta, nu pe a ei. Nimănui nu-i spun altă poveste decât pe a lui.

– *Cine ești?* întrebă Shasta.

– Eu însumi, răspunse Vocea, foarte jos și foarte grav, și pământul se cutremură sub picioarele lor; și din nou „Eu însumi“, cu glas tare, limpede și vesel; și

o a treia oară „Eu însumi“, într-o șoaptă abia șoptită, care venea parcă de pretutindeni, ca un foșnet de frunze.

Acum Shasta știa că Vocea nu era a unei ființe care-l va mânca și nici a unui strigoi. Se simți cuprins de un fel de tremur, cu totul diferit decît pînă atunci. Și, cu toate acestea, își simțea inima bucuroasă.

Ceața se făcea, din neagră, cenușie și, din cenușie, albă. Fenomenul începuse probabil mai de mult, dar cît timp vorbise cu Lucrul, Shasta nu mai observase nimic în jur. Acum, albul-lăptos deveni un alb-strălucitor; Shasta începu să clipească. Undeva în față putea auzi ciripit de păsări. Își dădu seama că noaptea era pe sfîrșite. Deslușea acum coama, urechile și botul calului. Din stînga îi învăluia o lumină aurie. Shasta crezu că e soarele.

Întoarse capul și atunci văzu pășind alături de el, mai înalt decît calul, un imens Leu. Calul nu părea deloc înspăimîntat sau poate că nu-l vedea. Lumina cea aurie radia dinspre Leu. Imaginea era de o frumusețe și de o măreție cum nu s-au mai văzut.

Din fericire, Shasta trăise pînă atunci în sudul ținutului Calormen și nu auzise ce se șoptea la Tash-baan despre înfricoșătorul demon din Narnia care lua înfățișarea unui leu. Și, desigur, nu știa nici poveștile

adevărate despre Aslan, marele Leu, fiul Împăratului-de-pestemări, Regele peste toți Marii Regi din Narnia. Dar îi fu destul să privească o dată la chipul Leului, că se lăsă să alunece din șa și se prăvăli la picioarele acestuia. De vorbit nu putea vorbi, dar nici nu simțea nevoia, și apoi știa că orice cuvinte sînt de prisos.

Marele Rege peste toți regii își lăsă capul în jos, spre el. Coama sa împrăștia o mireasmă ciudată și pătrunzătoare, care-l învălui cu totul. Leul îl atinse cu limba pe frunte. Shasta își ridică ochii și, pentru o clipă, privirile lor se întîlniră. Apoi imediat, strălucirea palidă a ceții și strălucirea aprinsă a Leului se contopiră într-un vârtej de măreție, care se înălță iute și dispăru. Shasta se trezi singur, cu calul, pe un deal înverzit sub un cer albastru. Aerul răsuna de ciripitul păsărilor.

12

Shasta în Narnia

Oare am visat?“ se întrebă Shasta. Dar nu, era imposibil să fi visat, căci iată, în iarbă, lângă el, Shasta văzu urma, mare și adâncă, lăsată de laba dreaptă, din față a Leului. Era impresionant să te gîndești la cît de mare trebuie să fi fost ființa care putuse lăsa o astfel de urmă. Dar nu numai mărimea urmei era neobișnuită. Căci, iată, chiar sub ochii lui, Shasta văzu cum pe fundul acesteia începe să se strîngă apă. Foarte repede, urma se umplu, apa dădu pe-afară și curînd prin iarbă șerpuia un mic izvoraș, care prinse a curge în vale, pe lângă Shasta.

Băiatul se aplecă și bău – cu nesaț –, după care se stropi pe față și își scufundă capul în apă. Izvorul era rece ca gheața și limpede asemenea cristalului și Shasta se simți răcorit. Se ridică în picioare, își scutură apa din urechi și își dădu părul ud peste cap. Apoi privi în jur.

După cîte se părea, era încă dimineața devreme. Soarele abia răsărise din spatele pădurii din vale, departe spre dreapta. Ținutul care se întindea în jurul lui era absolut nou pentru el. Se afla într-o vale înverzită, presărată cu copaci, printre trunchiurile cărora zări sclipirea unui rîu care curgea cumva spre nord-vest. În depărtare se zăreau dealuri abrupte, ba chiar stîncose, deși mult mai mărunte decît munții pe care-i văzuse ieri. Apoi începu să-și dea seama unde se află. Se întoarse și privi în spate și înțelese că povînișul pe care stătea era parte a unui lanț de munți mult mai semeți.

„A! Acum înțeleg, își zise Shasta. Aceștia trebuie să fie munții înalți care despart Narnia de Ținutul Archen. Ieri eram de partea cealaltă. Probabil că astă-noapte am străbătut trecătoarea. Ce noroc că am nimerit-o! – de fapt n-a fost noroc, a fost *El*. Iar acum sînt în Narnia.“

Se răsuci din nou pe călcîie și scoase șaua și căpăstrul calului.

– Deși să știi că ești un cal *absolut* îngrozitor, zise el.

Calul începu să pască, nepăsător la cuvintele băiatului. Era limpede că animalul acesta avea o părere foarte proastă despre Shasta.

„Ce bine ar fi dac-aș putea mânca și eu iarbă! se gândi Shasta. N-are nici un rost să mă întorc la Anvard. Castelul e sub asediu. Mai bine cobor în vale și poate găsesc ceva de mâncare.“

Așa că o luă la vale (călciind cu tălpile goale prin roua aproape dureros de înghețată) și merse pînă ce ajunse la o pădure. Printre copaci șerpuia un fel de potecă și abia ce o apucă pe acolo, cînd auzi o voce plină și puțin răgușită, zicîndu-i:

– Bună dimineța, vecine.

Shasta întoarse capul să vadă cine îi vorbise și zări o ființă mică, plină de țepi și cu o față neagră, care tocmai ieșise dintre copaci. Era mică pentru o persoană, dar foarte mare pentru un arici, ceea ce și era de fapt.

– Bună dimineța, răspunse Shasta. Dar eu nu sînt un vecin. De fapt, sînt străin de aceste locuri.

– A! exclamă Ariciul întrebător.

– Am sosit de dincolo de munți – din Archen, cred că știi.

– A! Ținutul Archen, spuse Ariciul. E grozav de departe. N-am fost niciodată.

– Și cred, spuse Shasta, că ar trebui să știi că cetatea Anvard este chiar acum asediată de o bandă de sălbatici din Calormen.

– Nu mai spune! exclamă Ariciul. Ei, ca să vezi! Și se spune că acest Calormen e incredibil de departe, tocmai la capătul lumii, dincolo de o mare de nisip.

– Nu-i chiar atît de departe pe cît se crede, spuse Shasta. Dar n-ar trebui să facem ceva? N-ar trebui să-i spunem Regelui vostru?

– Da, desigur, desigur, trebuie neapărat să facem ceva, zise Ariciul. Dar vezi tu, eu tocmai mă duceam acasă la culcare. A, iată, un vecin!

Ultimele cuvinte fuseseră adresate unui imens iepure de culoarea biscuitelui, care răsărise undeva lângă potecă. Ariciul îi spuse imediat ce aflase de la Shasta și iepurele fu întru totul de acord. Vestea era cu adevărat extraordinară și desigur, desigur, cineva trebuia neapărat să-i spună altcuiva în scopul de a se lua oarece măsuri în acest sens.

Și o ținură tot așa. La fiecare câteva minute, li se alăturau alte și alte vietăți, unele sosind dintre ramurile de deasupra, altele ieșind de sub picioarele lor, din căsuțe subterane. În cele din urmă, grupul număra cinci iepuri, o veveriță, două coțofene, un faun cu picioare de țap și un șoarece, care vorbeau toți în același timp și erau toți de aceeași părere cu Ariciul. Adevărul e că în epoca de aur care urmase după moartea Vrăjitoarei și sfârșitul iernii, când la Cair Paravel domnea Marele Rege Peter, micul popor din pădurile Narniei ducea un trai atît de fericit și atît de lipsit de primejdii, încît devenise cam rupt de realitate.

În cele din urmă însă, sosiră și două ființe cu simț practic. Una era un Pitic Roșu, care răspundea la numele de Duffle. A doua era un cerb de o desăvîrșită frumusețe și noblețe, o creatură cu ochii mari și umezi, corpul pătat și picioare atît de zvelte și de grațioase încît ai fi zis că le poți frînge cu două degete.

– În numele Leului! urlă Piticul de îndată ce auzi vestea. Și dacă e așa, pentru ce stăm aici și sporovăim degeaba? Dușmani la Anvard! Trebuie dat de veste la Cair Paravel. Trebuie strînsă oastea. Narnia trebuie să sară în ajutor Regelui Lune.

– A! zise Ariciul. Dar, vezi tu, n-o să-l găsiți pe Marele Rege la Cair. Este plecat în nord; se luptă cu uriașii. Și, dacă tot veni vorba despre uriași, dragi vecini, asta mi-aduce aminte de...

– Cine duce vestea? îl întrerupse Piticul. E cineva aici mai iute picior decît mine?

– Eu sînt iute, spuse Cerbul. Care e mesajul? Cîți calormeni?

– Două sute. Sub comanda Prințului Rabadash. Și...

Dar Cerbul plecase – sărind cu toate patru picioarele în aer – și într-o clipită îi văzură codița albă dispărînd printre copacii din depărtare.

– Mă întreb unde s-o fi ducînd el, zise un Iepure. Să știți că Marele Rege nu e la Cair Paravel.

– Dar este Regina Lucy, zise Duffle. Și apoi... Dar ce-i asta? Ce se întîmplă cu Omul? Pare cam verde la față. Vai de mine, e gata să leșine. Poate că-i mort de foame. Cînd ai mîncat ultima oară, băiete?

– Ieri-dimineață, spuse Shasta cu glas slab.

– Vai de mine! Să mergem, să mergem, zise atunci Piticul, aruncându-și imediat brațele vînjoase în jurul mijlocului lui Shasta ca să-l sprijine. Vecinilor! Ar trebui să ne fie rușine! Băiete, tu vii cu mine. Un mic dejun e mai sănătos decît o mie de vorbe!

Și cu nemaipomenită zarvă, bombănindu-se singur pentru neglijența lui, Piticul o luă din loc cu mare viteză, pe jumătate conducîndu-l și pe jumătate sprijinindu-l pe Shasta, să nu cadă. Merseră mai adînc în pădure și puțin la vale. Era un drum mai lung decît avea nevoie Shasta în acel moment și picioarele începură să-i tremure. Dar nu după mult, ieșiră din desișul pădurii pe coasta înverzită a unui deal. Acolo era o căsuță mărunțică, cu ușa de la intrare deschisă și cu coșul fumegînd. Și cînd ajunseră în dreptul intrării, Duffle strigă:

– Fraților! Avem un musafir la micul dejun!

Și imediat, amestecat cu sunetul unui sfîrîit, nările lui Shasta adulmecară un miros pur și simplu delicios. Un miros pe care nu-l mai simțise niciodată pînă atunci, dar pe care sper că voi îl cunoașteți: mirosul de ouă cu costiță și ciuperci puse la prăjit într-o tigaie.

– Ai grijă la prag, băiete, îi spuse Duffle o secundă prea tîrziu, căci Shasta se și izbise cu fruntea de pragul de sus al ușii, care era mult prea scund pentru

el. Acum, stai jos aici, continuă Piticul. Masa e cam scundă pentru tine, dar și scaunul e mic. Așa. Uite aici terci de fulgi de ovăz și lapte gros și dulce și uite și o lingură.

Pînă termină Shasta terciul de ovăz, cei doi frați ai Piticului (pe care-i chema Rogin și Bricklethumb) îi puseră în față o farfurie cu ouă, costiță și ciuperci, apoi o cană de cafea, lapte cald și pîine prăjită.

Totul era nou și necunoscut pentru Shasta, căci mîncarea din Calormen era mult diferită. Nici nu știa ce sînt feliile acelea maronii, pentru că nu mai văzuse pîine prăjită, niciodată. Și nici ce este chestia aceea galbenă și moale care se întinde pe pîinea prăjită, pentru că în Calormen se mîncea mai mult ulei decît unt. Și casa era mult diferită. Nu semăna nici cu coliba pescarului Arsheesh, întunecoasă, îmbîcsită și mirosind a pește, dar nici cu saloanele cu coloane și covoare ale palatelor din Tashbaan. Tavanul era scund și în jur totul era din lemn și mai era un ceas cu cuc și o față de masă cu pătrățele alb cu roșu, și un vas cu flori de cîmp, și perdele la ferestrele mici, cu geam gros. Nu era ușor să folosești căni, și farfurii, și tacîmuri făcute pentru pitici. Asta însemna că porțiile erau foarte mici, dar erau foarte numeroase, în așa fel încît farfuria și cana lui Shasta erau pline în

permanență și în fiecare moment. Piticii ziceau: „Dă-mi și mie untul“ sau: „O altă cană de cafea“, sau: „Aș mai vrea niște ciuperci“, sau: „Ce-ar fi să mai prăjim niște ouă?“ Și când în sfârșit mîncară pe săturate, cei trei Pitici traseră la sorți cine să spele vasele. Ghinionul fu al lui Rogin. Și atunci, Duffle și Bricklethumb îl duseră pe Shasta afară și se așezară cu toții pe o băncuță lipită de peretele căsuței, își întinseră picioarele, răsufară ușurați și cei doi Pitici își aprinseră pipele. Roua dimineții se risipise și vremea era însorită și caldă; dacă n-ar fi bătut ușor vîntul, ar fi fost chiar o zi prea fierbinte.

– Și acum, Străine, îi zise Duffle, să-ți arăt țara. De aici se poate vedea aproape tot sudul Narniei. Noi sîntem tare mîndri de această priveliște. Uite acolo, departe în stînga, în spatele acelor dealuri, se văd Munții de Apus. Și dealul acela rotund din dreapta ta se numește Dealul Mesei de Piatră. Și imediat în spatele...

Dar în momentul acela fu întrerupt de zgomotul unui sforăit. Shasta adormise, vlăguit de călătoria din timpul nopții, urmată de acel excelent mic dejun. Și, văzînd că Shasta adormise, cei doi Pitici, grijulii, începură să-și facă tot felul de semne unul altuia cum că să-l lase să doarmă. Și atîta își sușotiră și dădură

din cap, și se ridicară de pe băncuță, și se îndepărtară mergînd pe vîrfuri, că l-ar fi trezit cu siguranță, dacă băiatul n-ar fi fost atît de ostenit.

Dormi bine cam toată ziua și se sculă la țanc pentru masa de seară. Paturile din casă erau mult prea mici pentru el, dar piticii îi încropiră pe podea o saltea din iarbă. În noaptea aceea, Shasta dormi buștean și fără vise. A doua zi dimineață, tocmai își terminaseră micul dejun, cînd de afară răsună un sunet ascuțit și furtunos.

– Trompete! strigară Piticii în cor și împreună cu Shasta năvăliră afară să vadă ce se întîmplă.

Trompetele răsunară din nou – un sunet nou pentru Shasta. Nu era un sunet puternic și solemn, asemenea cornurilor de la Tashbaan, și nici vesel ori jucăuș cum fusese cornul de vînătoare al Regelui Lune, ci era un sunet limpede, ascuțit și grandios. Sunetul venea dinspre pădurile din est și, nu după mult, i se alătură un tropot de copite. Cîteva clipe mai tîrziu, apăru fruntea coloanei.

Mai întîi apăru Lordul Peridan, călărind un cal murg și purtînd marele stindard al Narniei – un leu roșu pe cîmp verde. Shasta îl recunoscu imediat. Apoi sosiră trei cavaleri, călărind umăr lîngă umăr, doi pe cai de luptă și unul pe un ponei. Pe caii de luptă erau

Regele Edmund și o doamnă cu părul blond și trăsături luminoase, care purta coif și cămașă de zale. Peste piept avea trecut un arc, iar într-o parte îi atârna o tolbă plină cu săgeți. („Regina Lucy“, îi șopti Duffle.) Dar cel de pe ponei era Corin. În urma lor apăru grosul oastei: cavaleri pe cai obișnuiți, cavaleri pe Cai Cuvîntători (care acceptau să fie călăriți la ocazii speciale – ca în cazul unui război), urmați de centauri, de urși aspri și morocânoși, de Cîini Cuvîntători din cei foarte mari. În coada coloanei veneau șase uriași. Pentru că în Narnia trăiesc și uriași buni. Dar, deși știa că sînt de partea cui trebuie, lui Shasta îi veni greu să se uite la ei de la început; există lucruri cu care trebuie să te obișnuiești mai întîi.

Cînd fruntea coloanei ajunse în dreptul căsuței, iar Piticii începură să facă plecăciuni adînci, Regele Edmund strigă:

– Și acum, prieteni, e vremea pentru un popas și o gustare!

Și dintr-odată aerul se umplu de larmă – cavalerii descălecară, traistele cu merinde se deschiseră și peste toate se ridică zgomot de voci. Și în mijlocul acestei fierberi, Shasta se pomeni cu Corin, care sosi alergînd și, apucîndu-l de mîini, strigă:

– *Tu aici!* Deci ai reușit să scapi pînă la urmă! Dacă ai ști *cît* mă bucur. Ce-o să ne mai distrăm! Și zău c-am fost norocoși. Abia ce am intrat ieri-dimineață în port la Cair Paravel, că în întîmpinare ne-a ieșit Chervy, Cerbul, care ne-a spus că Anvardul este atacat. Nu crezi...

– Cu cine stă de vorbă Alteța Voastră? îl întrerupse Regele Edmund, care tocmai descălecuse.

– Nu-l recunoașteți, Sire? zise Corin. E dublul meu: băiatul pe care l-ați confundat cu mine la Tashbaan.

– Dublul tău, într-adevăr! exclamă Regina Lucy. Semănați ca doi gemeni. Asta e minunat.

– Vă implor, Maiestatea Voastră, începui Shasta către Regele Edmund, vă implor să mă credeți că nu v-am trădat. Pe cuvînt că nu. A fost o încurcătură că am ajuns să vă ascult planurile. Dar nici o clipă nu m-am gîndit să le dezvălui dușmanilor voștri.

– Știu că nu ne-ai trădat, băiete, îi zise Regele Edmund, punîndu-și mîna pe capul lui Shasta. Dar, dacă nu vrei să te creadă lumea un trădător, altă dată încearcă să nu mai ascuți lucruri care nu te privesc. Dar acum totul a trecut cu bine.

După asta, locul se umplu de atîta zarvă, voci și agitație încît Shasta îi pierdu din ochi pe Corin, pe Edmund și pe Lucy. Dar Corin nu era băiatul care să stea multă vreme nevăzut și neauzit și nu după mult timp Shasta îl auzi pe Regele Edmund exclamînd:

– Pe Coama Leului, Alteță, asta e prea de tot! N-o să vă potoliți niciodată? Sînteți mai mare pacoste decît o oaste întregă pusă laolaltă! Mai repede m-aș înțelege cu un regiment de bărzăuni decît cu Alteța Voastră!

Shasta își croi drum prin adunare pînă unde îl zări pe Edmund, care arăta foarte furios, și pe Corin, care arăta puțin rușinat, și pe un Pitic ciudat, care era așezat pe jos și făcea fețe-fețe. Doi fauni tocmai îi scosese armura.

– Dacă aș fi avut sticluta cu licoarea tămăduitoare la mine, spunea Regina Lucy, n-ar fi fost nici o problemă. Dar Marele Rege mi-a interzis s-o iau cu mine la

război. Mi-a spus s-o păstrez numai pentru cazuri de mare primejdie!

Ce se întâmplase de fapt? De îndată ce Corin vorbise cu Shasta, el fusese tras de cot de un oștean din armată, de un Pitic pe nume Thornbut.

– Ce e, Thornbut? întrebuse Corin.

– Alteța Voastră, răspunse Thornbut, trăgându-l într-o parte, drumul nostru de astăzi ne va duce prin trecătoare drept la castelul tatălui vostru. S-ar putea să fim pe câmpul de luptă chiar în noaptea asta.

– Știu, spuse Corin. Nu-i grozav?

– Grozav sau nu, zise Thornbut, eu am poruncă de la Regele Edmund să nu care cumva să o las pe Alteța Voastră să intre în luptă. O să puteți să priviți, și asta e de-ajuns pentru ochii încă tineri ai Alteței Voastre.

– Ce prostie! izbucni Corin. Bineînțeles că am să lupt. Uite, și Regina Lucy o să lupte în regimentul arcașilor.

– Maiestatea Sa va face precum îi e voia, zise Thornbut. Dar Alteța Voastră este în grija mea. Fie îmi dați cuvîntul dumneavoastră solemn, de prinț, că veți sta cu poneiul lîngă mine – nici măcar cu un pas mai în față – pînă cînd vă voi da voie să plecați – așa cum mi-a poruncit Maiestatea Sa –, fie va trebui să stăm cu mîinile legate, ca doi prizonieri.

– Îți dau una de te trimit la pămînt dacă încerci să mă legi, zise Corin.

– Aș vrea s-o văd pe Alteța Voastră încercînd, zise Piticul.

Asta fu îndeajuns pentru un băiat cu firea lui Corin și, în clipa următoare, el și cu Piticul se năpustiră unul asupra celuilalt. Ar fi fost o luptă egală, căci, deși Corin avea brațele mai lungi și era mai înalt, Piticul era mai mare în vîrstă și mai vînjos. Dar nu apucară bine să se ia la trîntă (ăsta-i dezavantajul cînd te bați cu cineva pe un teren în pantă), cînd Thronbut avu nenorocul să calce pe o piatră, piatra se rostogoli și Piticul căzu în nas. Și, cînd încercă să se ridice de jos, descopri că își sucise glezna atît de tare încît cel puțin două săptămîni de acum înainte nu va mai putea nici să meargă și nici să călărească.

– Uite ce a făcut Alteța Voastră, zise Regele Edmund. Ne-a lăsat fără un ostaș valoros în pragul unei bătălii.

– Îi iau eu locul, Sire, spuse Corin.

– Pfiu! exclamă Edmund. Nimeni nu se îndoiește de curajul Alteței Voastre. Dar un băiat pe câmpul de luptă nu este un pericol decît pentru ai lui.

În momentul acela Regele fu chemat în altă parte, și Corin, după ce se scuză adînc în fața Piticului, alergă la Shasta și îi șopti repede:

– Uite aici un ponei și armura Piticului. Îmbrac-o pînă nu bagă cineva de seamă.

– De ce? întrebă Shasta.

– Cum, de ce? Ca să lupți în bătălie, bineînțeles! Nu vrei?

– O – a, ba da, cum să nu, se bîlbîi Shasta.

Dar nici o clipă nu-i trecuse prin cap să facă așa ceva, și începu să simtă fiori pe șira spinării.

– Așa, spuse Corin. Trage-o peste cap. Acum pune-ți spada. Va trebui să rămînem însă mai în urma oastei și să facem cît mai puțin zgomot. După ce începe bătălia, o să fie toți mult prea ocupați ca să ne mai ia în seamă.

13

Bătălia de la Anvard

Pe la ora unsprezece, armata era în picioare și gata de marș. Înaintau spre vest, avînd munții în stînga. Corin și Shasta mergeau în urma coloanei, imediat în spatele uriașilor. Lucy, Edmund și Peridan discutau acum planul de luptă și, deși Lucy întrebă la un moment dat: „Pe unde o fi aiuritul acela de Prinț?“, Edmund se mulțumi să-i răspundă:

– Aici în prima linie nu e, și asta e bine. N-avem timp de el acum.

Shasta îi povesti lui Corin toate peripețiile prin care trecuse și îi spuse cum un cal îl învățase să călărească și de aceea nu prea știa ce să facă cu friele. Corin îi spuse atunci la ce folosesc acestea și îi mai istorisi cum scăpaseră din Tashbaan pe mare.

– Și unde e Regina Susan?

– La Cair Paravel, spuse Corin. Ea nu e ca Lucy, care e tot atît de vitează ca un bărbat sau în orice caz ca un băiat. Regina Susan e mai degrabă o doamnă. Nu-i place să meargă la război, deși trage foarte bine cu arcul.

Poteca pe care urcau se îngustă tot mai mult și în dreapta lor se deschise o rîpă care devenea din ce în ce mai abruptă. În cele din urmă, au fost nevoiți să meargă în șir, unul în spatele celuilalt, pe lîngă buza unei prăpăstii. Shasta se cutremură la gîndul că el străbătuse același drum fără să știe, cu o noapte înainte. „Dar, bineînțeles, își spuse el, nu era nici un pericol pentru mine. De aceea a stat Leul tot timpul în stînga mea. Stătea de fapt între mine și marginea prăpastiei.“

Apoi poteca o luă la stînga și spre sud, îndepăr-tîndu-se de marginea rîpei și înaintînd printre copaci. Armata începu să urce pieptiș prin trecătoare. Prive-liștea ar fi fost cu siguranță minunată dacă terenul ar

fi fost deschis; dar pădurea de pe marginile drumului era deasă și nu se vedea nimic, în afară, poate, de câte un pinten uriaș de stîncă ce țîșnea ici și colo pe deasupra copacilor și de cîțiva vulturi rotindu-se pe cerul albastru de deasupra.

– Le miroase a bătălie, spuse Corin, arătînd înspre păsări. Știu că le pregătim un festin.

Lui Shasta însă asemenea vorbe nu-i miroseau deloc a bine.

După ce trecură de culmea trecătoarei și începură să coboare, ajunseră la teren mai deschis. De aici Shasta putea să vadă întregul Ținut Archen, albăstrui și cețos, care se întindea la picioarele lui, ba i se păru chiar că zărește puțin din pustiul de nisip de mai departe. Dar soarele, care mai avea probabil vreo două ore pînă să apună, îi bătea în ochi și Shasta nu vedea prea bine.

Aici armata se opri și se desfășură într-o singură linie. Trecură cîteva minute bune pînă cînd își ocupară toți locurile. Un întreg detașament de Animale Cuvîntătoare periculoase, pe care Shasta nu le observase pînă atunci și care erau mai ales din familia felinei (leoparzi, pantere și altele asemenea) se îndreptară pășind încet și mîrîind gros spre flancul stîng. Uriașii fură trimiși în dreapta. Dar, înainte de

a-și ocupa pozițiile, uriașii puseră jos ceva ce duseseră pînă atunci pe umeri și se așezară o clipă. Și atunci Shasta văzu acel ceva pe care îl duseseră în spate și pe care îl puneau acum erau cîte o pereche de cizme: urîte, grele, acoperite cu ținte și care le urcau pînă la genunchi. După ce se încălțară, uriașii își aruncară pe umeri bîtele enorme și își ocupară locurile care le fuseseră date. Arcașii, în frunte cu Regina Lucy, formau ariergarda și îi puteai vedea îndoindu-și arcurile și zbîrnîindu-le corzile ca să verifice cît sînt de întinse. Și oriunde te întorceai vedeai oameni strîngînd chingile, punîndu-și coifurile, scoțîndu-și spadele și aruncîndu-și mantiile pe pămînt. Nimeni nu mai scotea o vorbă. Era un moment grav și încărcat. „Am încurcat-o – de data asta chiar că am încurcat-o“, își zise Shasta. Apoi de departe se auziră altfel de zgomote: larmă, strigăte și un bufnit constant.

– E berbecele, îi șopti Corin. Rabadash încearcă să dărîme poarta.

Chiar și Corin arăta serios acum.

– De ce nu dă odată semnalul Regele Edmund? zise acesta. Nu mai am răbdare. Și apoi mi-e frig.

Shasta dădu din cap, sperînd că nu arăta atît de înspăimîntat pe cît se simțea.

Și în sfârșit se auzi goarna! Armata se puse în mișcare – la trap – cu stindardul fluturînd în vînt. Trecură de o culme scundă și acum, la picioarele lor se deschise întreaga priveliște a cîmpului de luptă. Un castel mic, cu multe turnulețe și cu porțile în direcția lor. Din păcate nu era împrejmuit cu un șanț cu apă, dar porțile erau ferecate, iar grilajul cu țepi era coborît. Sus pe ziduri se puteau vedea niște puncte albe, care erau chipurile apărătorilor. Jos, la poalele castelului, vreo cincizeci de calormeni loveau porțile ritmic cu trunchiul unui copac. Dar dintr-odată scena se schimbă. Grosul oastei lui Rabadash aștepta să ia cu asalt porțile. Dar Prințul văzu armata narniană coborînd dealul. Călăreții lui erau cu siguranță foarte bine instruiți, căci lui Shasta i se păru că, în cîteva clipe doar, la poalele dealului îi aștepta un șir întreg de oșteni călare, gata să-i înfrunte.

Și dintr-odată armata Narniei porni în galop. Distanța dintre cele două armate se micșora cu fiecare secundă. Coborau repede, tot mai repede. Cu spadele trase, cu scuturile ridicate pînă la nas, cu toate rugăciunile spuse și cu toți dinții încleștați. Shasta era cumplit de înspăimîntat. Dar deodată în minte îi răsări un gînd: „Dacă dai înapoi acum, vei da înapoi tot restul vieții tale. Acum ori niciodată“.

Și cînd cele două armate se ciocniră, totul se petrecu cu atîta repeziciune, încît Shasta nu înțelese mai nimic din ce se întîmpla în jurul lui. Totul nu era decît o învîlmășeală amețitoare și un vacarm asurzitor. Spada îi zbură foarte repede din mîină. Și, nu știu cum, dar reuși să-și înnoade frîiele. Și apoi simți că alunecă din șa. Apoi văzu o sulită zburînd către el. Se lăsă brusc în jos să se ferească și căzu de pe cal. Își zdreli pumnul stîng de armura altcuiva, și apoi...

Dar nu are nici un rost să vă descriu lupta prin ochii lui Shasta; băiatul nu înțelese mai nimic din ce se întîmpla și cu atît mai puțin propriul rol. Ca să vă pot povesti cum s-a desfășurat bătălia, ar fi bine să ne întoarcem înapoi, la mai multe mile depărtare de locul faptelor, în schitul unde Pustnicul de la Hotarul de Sud ședea și privea în adîncul bazinului cu apă limpede, de sub pomul cel falnic, avîndu-i lîngă el pe Bree, pe Hwin și pe Aravis.

Căci în acest bazin privea Pustnicul, atunci când voia să știe ce se petrece în lumea de dincolo de zidurile verzi ale schitului lui. Acolo, ca într-o oglindă, vedea uneori ce se petrece pe străzile orașelor aflate cu mult mai la sud de Tashbaan sau ce vapoare trag la Redhaven în îndepărtatele Șapte Insule, sau ce tâlhari ori animale sălbatice mișună prin întinsele păduri dinspre Apus, între Pajiștea Felinarului și Telmar. Și toată ziua, astăzi, Pustnicul nu părăsise marginea bazinului, nici măcar ca să mănince ori să bea, căci știa că în Archen se petrec lucruri de mare însemnătate. Aravis și Caii priveau și ei în adâncul bazinului. Nici vorbă că bazinul era vrăjit: căci, în loc să reflecte imaginea copacului și a cerului de deasupra lui, în străfundurile lui se mișcau încontinuu umbre nedeslușite și colorate. Dar ei nu înțelegeau ceea ce vedeau. Numai Pustnicul înțelegea, și din când în când le spunea ce se întâmplă. Cu puțin înainte ca Shasta să intre în prima lui bătălie, Pustnicul prinse a vorbi astfel:

– Văd unu-doi-trei vulturi care se rotesc pe cerul de lângă Piscul Furtunii. Unul e cel mai bătrîn dintre toți vulturii. Nu ar fi ieșit dacă nu simțea că se pregătește o bătălie. Îl văd rotindu-se iar și iar, privind în jos, când spre Anvard, când spre est, dincolo de

Piscul Furtunii. A! Acum văd cu ce s-au îndeletnicit toată ziua Rabadash și oamenii lui. Au tăiat și au curățat de ramuri un copac falnic și iată-i că ies cu el din pădure, ducându-l ca pe un berbece. Ceva tot au învățat din nereușita asediului de aseară. Ar fi fost mai înțelept ca Rabadash să le dea poruncă să cio-plească scări. Dar asta ar lua prea mult timp și Prințul e nerăbdător. Nebun ce este! Ar fi trebuit să se întoarcă înapoi la Tashbaan imediat după atacul nereușit de aseară. Reușita planului lui se baza doar pe iuțeală și surpriză. Acum oamenii lui fixează berbecele în poziție. Oștenii Regelui Lune trag cu arcul din spatele zidurilor. Cinci oșteni calormeni sînt la pămînt: dar nu vor cădea mulți. Și-au ridicat scuturile deasupra capetelor. Rabadash le poruncește ceva. Împreună cu el stau cei mai de încredere nobili din Calormen, toți Tarkaani feroce din provinciile de est. Pot să le văd chipurile. Iată-l pe Corradin de la Castelul Tormunt, pe Azrooth și pe Chlamash, și pe Ilgamuth cel cu buza despîcată, și mai văd un Tarkaan înalt cu barba roșie...

– Pe Coama Leului, fostul meu stăpîn, Anradin!
exclamă Bree.

– Ș-ș-șt, zise Aravis.

– Acum a început berbecele. Ce zgomot asurzitor ar fi dacă s-ar auzi! Plouă cu lovituri: nici o poartă nu poate rezista la nesfârșit. Dar stați! Ceva a speriat păsările de lângă Piscul Furtunii. Iată, a apărut o mulțime. Stați... încă nu văd... a! acum văd. Coama dealului din est este înnegrită de călăreți. Dacă vîntul ar desfășura stindardul acela, aș ști cine sînt. Dar, oricine ar fi, a trecut coama dealului și a început să coboare. Aha! Am văzut stindardul. Narnia! Narnia! E leul cel roșu. Coboară acum în galop năvalnic. Pot să-l văd pe Regele Edmund. Împreună cu arcașii e o femeie. O!

– Ce e? întrebă Hwin cu respirația tăiată.

– Pisicile au țîșnit din flancul stîng.

– Pisici? întrebă Aravis.

– Pisici mari. Feline. Leopardzi și altele asemenea, spuse Pustnicul nerăbdător. Văd. Văd. Pisicile strîng cercul și vor să atace caii oștenilor care nu sînt călare. Bună mișcare. Caii sînt îngroziți. Pisicile au năvălit printre ei. Dar Rabadash și-a strîns rîndurile și are vreo sută de călăreți care ies în întîmpinarea armatei din Narnia. Nu-i mai despart decît o sută de iarzi. Cincizeci. Îl văd pe Regele Edmund, pe nobilul Peridan. Mai văd încă doi care nu sînt decît copii. Ce-o fi fost în mintea Regelui să-i lase să intre în luptă? Zece

iarzi – armatele s-au ciocnit. Uriașii narnieni fac minuni... a! dar unul a căzut... săgetat în ochi, presupun. În mijloc e o învâlmășeală fără seamăn. Pot să văd mai multe în flancul stîng. Uite-i din nou pe cei doi băieți. Pe coama Leului! Unul e Prințul Corin. Celălalt seamănă cu el ca două picături de apă. E Shasta! E Shasta al vostru! Corin se luptă ca un bărbat. A ucis un dușman. Acum se vede mai bine în mijloc. Rabadash a fost cît pe-aci să-l întîlnească pe Edmund, dar i-a despărțit din nou vâlmășagul de oșteni...

– Ce face Shasta? întrebă Aravis.

– O, prostuțul! mormăi Pustnicul. Prostuț curajos ce este! Habar n-are ce să facă. Nu se folosește deloc de scut. E complet expus. Habar n-are ce să facă cu spada. O, acum și-a amintit. O rotește sălbatic în aer... mai-mai să-i reteze capul poneiului. Ba chiar o să i-l taie dacă nu e atent. Nu mai are spadă. I-au zburat-o din mîna. E o crimă să trimiți un copil în bătălie; nu ține piept nici cinci minute. Lasă-te-n jos, prostuțele – vai! a căzut.

– E mort? întrebă toți trei într-un suflet.

– N-am de unde să știu, spuse Pustnicul. Pisicile și-au făcut treaba. Toți caii fără călăreți au fost uciși sau au scăpat: dușmanii nu mai au cum să bată în retragere.

Pisicile se îndreaptă acum către mijlocul încleștării. S-au năpustit asupra celor care mînuiesc berbecele. Au oprit berbecele. Bine! bine! Porțile se deschid dinăuntru: o să aibă loc o ieșire. Au ieșit primii trei. E Regele Lune, între frații Dar și Darrin. În spate îi văd pe Tran și Shar, și pe Cole cu fratele lui Colin. Au ieșit zece-douăzeci – aproape treizeci de oșteni. I-au încolțit pe calormeni din spate. Regele Edmund mînuiește grozav spada. Tocmai i-a retezat capul lui Corradin. Mulți calormeni și-au aruncat armele la pămînt și fug înspre pădure. Cei care au rămas sînt impresurați. Uriașii strîng rîndurile din dreapta – Pisicile vin din stînga –, Regele Lune e în spate. Au mai rămas doar cîțiva calormeni care se luptă spate în spate. Tarkaanul tău a căzut, Bree. Lune se luptă cu Azrooth; Regele pare să cîștige – Regele rezistă – Regele a cîștigat. Azrooth e la pămînt. Regele Edmund e la pămînt – nu, e în picioare. Se luptă acum cu Rabadash. Se luptă chiar la poarta castelului. Mai mulți calormeni s-au predat. Darrin l-a ucis pe Ilgamuth. Nu văd ce s-a întîmplat cu Rabadash. Cred că e mort, sprijinit în picioare de zidurile castelului, dar nu sînt sigur. Singurii care se mai luptă sînt Chlamash cu Regele Edmund. Restul au pus armele jos. Chlamash s-a predat. Bătălia

s-a sfîrșit. Oastea lui Rabadash a fost cu desăvîrșire înfrîntă.

Cînd Shasta a căzut de pe cal, a crezut că i-a sosit sfîrșitul. Dar caii, chiar și în mijlocul unei bătălii, calcă mult mai puțin pe oameni decît s-ar crede. După vreo zece minute absolut înspăimîntătoare, Shasta și-a dat seama că în jurul lui nu mai era nici un cal bătînd pămîntul cu copitele și că larma (căci era încă multă larmă) nu mai era cea a unei bătălii. Se ridică în capul oaselor și privi în jur. Chiar și el, care știa atît de puțin despre bătălii, înțelese că victoria aparținea în mod limpede oștilor din Archen și Narnia. Singurii calormeni care mai erau în viață erau prizonieri, porțile castelului erau larg deschise, iar Regele Lune și Regele Edmund își dădeau mîna

pe deasupra berbecelui. Nobilii și oștenii din jurul lor vorbeau aprins, gîfîit, dar în mod evident fericiți. Și apoi, deodată, vocile toate se uniră într-una singură și aerul se cutremură de un imens hohot de rîs.

Shasta se ridică de la pămînt, simțindu-se neobișnuit de înțepenit, și alergă în direcția castelului să vadă de ce se rîdea cu atîta poftă. Și atunci ochilor lui i se dezvălui o priveliște cu adevărat caraghioasă. Nefericitul de Rabadash părea agățat pe peretele castelului. Nu atingea pămîntul și dădea sălbatic din picioare. Cămașa lui de zale se ridicase și stătea acum strînsă sub brațe, acoperindu-i fața pe jumătate. De fapt arăta ca un om surprins în timp ce-ncearcă să-și tragă peste cap o cămașă țeapănă, puțin cam strîmtă. Din cîte s-au povestit după aceea (și fiți siguri că s-a vorbit mult de întîmplarea asta), iată ce se petrecuse. La începutul luptei, unul dintre uriași încercase, fără succes, să-l zdrobească pe Rabadash cu cizma sa cu ținte. Încercarea dăduse greș, căci uriașul nu reușise să-l strivească pe Rabadash așa cum voise. Îl agățase totuși cu una din țintele cizmei și îi rupsese zalele așa cum ai spinteca o cămașă. Astfel că, atunci cînd Rabadash se întîlnise cu Regele Edmund la porțile cetății, tunica lui de zale era ruptă la spate. Și cînd Edmund îl împinse tot mai aproape și mai aproape de

zid, Rabadash sărise sus pe o piatră de temelie și de acolo, de la înălțime, îl potopise cu lovituri pe Edmund. Dar apoi, găsim că această poziție pe deasupra mulțimii îl făcea o țintă tocmai bună pentru săgețile arcașilor narnieni, se hotărîse să sară din nou jos. Dar, făcînd aceasta, voise să arate – și fără îndoială că o clipă a arătat – măreț și înfricoșător, așa cum se pregătea să sară, urlînd: „Trăsnetul lui Tash se prăvale asupra voastră“. Din nefericire însă, în față, la picioarele lui era o mulțime de oșteni și nu era loc. Așa că fu nevoit să sară cumva în lături. Și atunci, în cel mai frumos mod pe care vi l-ați putea imagina, spintecătura din tunica de zale se agăță într-un cîrlig prins în zid. (Acum mulți ani, prin acest cîrlig era trecut un inel de care se priponeau caii). Și astfel Rabadash s-a trezit agățat de perete, ca o cîrpă atîrnată la uscat, și cu toată lumea prăpădindu-se de rîs la vederea lui.

– Dă-mă jos, Edmund, urlă Rabadash. Dă-mă jos și luptă-te cu mine ca un rege și un bărbat; sau dacă ești prea laș să faci asta, atunci omoară-mă pe loc.

– Cu plăcere, zise Regele Edmund, dar Regele Lune îl opri.

– Cu voia Maiestății Voastre, îi zise Regele Lune lui Edmund, nu faceți asta. Apoi, întorcîndu-se spre Rabadash, zise:

– Alteță, dacă mi-ați fi trimis provocare acum o săptămînă, sînt sigur că n-ar fi existat supus al Regelui Edmund, de la Marele Rege pînă la cel mai mărunt Șoarece Cuvîntător, care să nu o accepte. Dar prin faptul că ați atacat cetatea la vreme de pace, fără provocare, ați arătat că nu sînteți cavaler, ci un trădător, unul care merită mai degrabă să fie biciuit de călău decît să-și încrucișeze spada cu o persoană de onoare. Dați-l jos, legați-l și duceți-l înăuntru pînă ne vom face cunoscută voia.

Mîini puternice îi smulseră spada lui Rabadash și acesta fu luat și dus pe sus în castel, țipînd și amenințînd, blestemînd și chiar plîngînd. Căci, deși nu se temea de cazne, nu suporta să fie umilit. În Tashbaan, toată lumea îl luase întotdeauna foarte în serios.

În acel moment, Corin alergă înspre Shasta, îl prinse de mîină și începu să-l tîrască înspre Regele Lune.

– Uite-l, Tată, uite-l, strigă el.

– Da, uită-te în sfîrșit și pe *tine*, zise Regele cu glas aspru. Ai intrat în bătălie, împotriva cuvîntului dat. Cine a mai văzut un băiat care să-i frîngă astfel inima părintelui său? La vîrsta ta, s-ar potrivi mai bine o nuielușă pe spinare decît o spadă în mîină! Dar toată lumea, inclusiv Corin, putea vedea că Regele era foarte mîndru de el.

– Cu îngăduință vă cer, nu-l mai sfădiți, Sire, zise atunci nobilul Darrin. Prințul Corin nu ar fi fiul Maiestății Voastre dacă nu v-ar semăna întru totul. Mai tare v-ar fi supărat dacă ar fi fost să-l certați pentru vina de a nu fi curajos.

– Bine, bine, mormăi Regele. O să trecem cu vederea de data asta. Și acum...

Ceea ce se întâmplă apoi îl surprinse pe Shasta mai mult decît orice i se întâmplase pînă atunci. Se pomeni deodată cuprins într-o îmbrățișare de urs de către Regele Lune și sărutat pe ambii obraji. Apoi Regele îl puse din nou jos și zise:

– Stați aici, băieți, unul lîngă altul, și lăsați-i pe curteni să vă privească. Ridicați capul. Acum, domnii mei, priviți bine la amîndoi. Mai are cineva vreo îndoială?

Dar Shasta tot nu înțeluse de ce lumea privea lung la el și la Corin și nici pentru ce ovaționau.

14

Cum a devenit Bree un cal mai înțelept

Acum trebuie să ne întoarcem la Aravis și la cei doi Cai. Privind în adâncul bazinului, Pustnicul putu să le spună că Shasta nu fusese nici ucis și nici rănit grav, căci îl văzu cum se ridică de jos și ce primire călduroasă îi făcuse Regele Lune. Dar cum putea doar să vadă, fără să audă, nu știa ce se vorbea. Odată ce bătălia luă sfârșit și începuseră discuțiile, nu mai avea nici un rost să mai privească în adâncul bazinului.

A doua zi de dimineață, în timp ce Pustnicul era în casă, cei trei discutară ce aveau de făcut.

– M-am săturat să stau aici, zise Hwin. Pustnicul a fost foarte bun cu noi și îi sînt adînc recunoscătoare. Dar am început să mă îngraș ca un cal răsfațat; manînc toată ziua și nu fac nici un pic de mișcare. Haideți să plecăm mai departe, spre Narnia.

– O, nu astăzi, Doamnă, zise Bree. Eu nu m-aș grăbi. N-ar fi mai bine s-o lăsăm pentru altă zi?

– Trebuie să-l vedem mai întîi pe Shasta, să ne luăm rămas-bun – și să ne cerem iertare, spuse Aravis.

– Exact! zise Bree cu mare entuziasm. Exact ce voiam să spun și eu.

– Bineînțeles, spuse Hwin. Bănuiesc că Shasta e la Anvard. Normal că o să trecem pe-acolo să-i spunem la revedere. Dar Anvard e în drumul nostru. De ce să nu pornim imediat? Pînă una-alta, în Narnia voiam să ajungem, nu?

– Bănuiesc că ai dreptate, zise Aravis gînditoare. Începuse să se întrebe ce va face ea în Narnia după ce ajunge acolo și se simțea puțin singură.

– Desigur, desigur, zise Bree cu grabă. Dar nu e nevoie să ne grăbim, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

– Nu, nu înțeleg ce vrei să spui, insistă Hwin. De ce nu vrei să plecăm?

– M-m-m, bruu-huu, mormăi Bree. Cum nu înțelegeți, Doamnă – e un eveniment important – să revii în țara ta – să intri în societate – în societatea cea mai înaltă – e atît de important să facem impresie bună – n-aș zice că arătăm chiar cum ar trebui să arătăm, nu sînteți de aceeași părere?

Hwin izbucni într-un rîs zgomotos.

– E vorba de coadă, Bree! Acum înțeleg. Vrei să aștepți pînă-ți crește coada la loc! Dar noi nici nu știm dacă în Narnia se poartă cozile lungi. Zău, Bree, ești la fel de vanitos ca Tarkheena aceea din Tashbaan!

– Chiar că *ești* caraghios, Bree! adăugă Aravis.

– În numele Leului, Tarkheena, nu sînt deloc caraghios, spuse Bree indignat. Îmi place să mă respect și să-i respect pe cei ca mine, asta e tot.

– Bree, spuse Aravis, pe care nu o prea interesa lungimea cozii lui, mai de mult am vrut să te întreb ceva. De ce juri mereu *În numele Leului și Pe Coama Leului*? Am crezut că nu-ți plac leii.

– Nu-mi plac, răspuse Bree. Dar, cînd vorbesc de *Leu*, de acel Leu, mă refer bineînțeles la Aslan, la marele eliberator al Narniei, cel care a gonit Vrăjitoarea și Iarna. Toți narnienii jură pe *el*.

– Dar e un leu adevărat?

– Nu, cum să fie! exclamă Bree cu voce puțin șocată.

– În Tashbaan se spune că este, răspunse Aravis. Și dacă nu este un leu, atunci de ce-i spui leu?

– Ești prea tânără ca să poți înțelege, zise Bree. Iar eu nu eram decît un mînz cînd am plecat din Narnia, așa că nici eu nu știu prea bine de ce.

(Bree stătea cu spatele la peretele verde în timp ce vorbea, și Aravis și Hwin stăteau cu fața la el. Vorbea pe un ton puțin superior și cu ochii pe jumătate închiși; de aceea nu observă expresia schimbată care apărui pe fețele lui Hwin și Aravis. Și aveau și de ce să rămîna cu gurile căscate și cu ochii măriți, pentru că, în timp ce Bree vorbea, văzură un leu imens sărind pe zid din partea cealaltă; era aidoma unui leu obișnuit, numai că avea o culoare mai aprinsă și era mai mare, mai frumos și mai înfricoșător decît orice alt leu pe care-l văzuseră vreodată. Și, aproape imediat, leul sări jos pe pămînt și se apropie de Bree pe la spate. Pășea fără zgomot. Hwin și Aravis n-au fost în stare să scoată nici un sunet și au rămas încrămenite pe loc.)

– Fără îndoială, continuă Bree, cînd se vorbește despre el ca fiind un Leu, oamenii vor să spună doar că e puternic ca un leu și (împotriva dușmanilor

noștri, desigur) la fel de fioros ca un leu. Sau ceva de genul acesta. Chiar și o fetiță ca tine, Aravis, poate înțelege că ar fi destul de absurd să presupui că Aslan este un leu *adevărat*. Ar fi chiar o lipsă de respect. Dacă ar fi un leu, ar trebui atunci să fie un Animal ca noi toți ceilalți. Păi, nu? (Și aici Bree începu să rîdă.) „Dacă ar fi un leu, ar trebui să aibă patru picioare, o coadă și *Mustăți!*... Ai, oooh, huu-huu! Ajutor!

Pentru că, de cum rosti cuvîntul *Mustăți*, una din mustățile lui Aslan îl gîdilase în ureche. Bree țîșni drept în capătul celălalt al curții și acolo se întoarse și privi în urmă; zidul era prea înalt ca să-l sară și nu mai avea unde fugi. Aravis și Hwin tresăriră și făcură un pas înapoi. Urmă o clipă de adîncă, de foarte adîncă tăcere.

Apoi Hwin, deși tremura toată, scoase un nechezat scurt, ciudat și se apropie de Leu.

– Vă rog, spuse ea, sînteți atît de frumos. Puteți să mă mîncăți dacă vreți. Prefer să fiu mîncată de dumneavoastră decît hrănită de oricine altcineva.

– Scumpa mea fiică, zise atunci Aslan, sărutînd-o regește pe nasul ei catifelat și neliniștit. Știam că nu vei întîrzia să vii la mine. Fericită vei fi. Apoi își înălță capul și vorbi cu glas pătrunzător. Și acum, Bree, zise el, apropie-te, cal amărît, mîndru și

speriat ce ești. Mai aproape, fiule. Nu îndrăzni să nu îndrăznești. Atinge-mă! Miroase-mă! Uite labelle mele, uite coada, uite mustățile. Sînt un Animal.

– Aslan, spuse Bree cu glas tremurat, mă simt ca un prost.

– Fericit este calul care știe că nu știe cîtă vreme este încă tînăr. La fel și Omul. Apropie-te, Aravis, fiica mea. Uite! Labelle mele sînt moi. De data asta n-am să te rănesc.

– De data asta, domnule? întrebă Aravis.

– Eu am fost cel ce te-a rănit, zise Aslan. Eu sînt singurul leu cu care v-ați întîlnit în timpul călătoriei voastre. Știi de ce te-am zgîriat?

– Nu, domnule.

– Zgîrieturile de pe spatele tău, fiecare dintre ele, durere pentru durere, sînge pentru sînge, sînt aidoma mușcăturilor de bici pe care le-a primit sclava mamei tale vitrege, din pricina prafurilor pe care i le-ai dat tu ca să adoarmă. Trebuia să simți durerea pe care a simțit-o și ea.

– Înțeleg, domnule. Mă întreb...

– Întreabă-mă, draga mea, spuse Aslan.

– Va mai suferi și alt rău din pricina mea?

– Copilă, spuse Leul, eu îți spun povestea ta, nu pe a ei. Nimănui nu-i spun altă poveste decît pe a lui.

Apoi scutură din cap și vorbi cu o voce mai blîndă. Bucurați-vă, micuților, spuse el. Ne vom reîntîlni în curînd. Dar înainte de asta veți primi un alt oaspete. Și zicînd acestea, leul sări din nou pe zid și dispăru de partea cealaltă.

Ciudat, dar nici unul dintre cei trei nu simți dorința de a vorbi unul cu celălalt după plecarea Leului. Fiecare se îndreptă într-o altă parte a curții înverzite și se plimbă, fiecare cu gîndurile lui.

O jumătate de ceas mai tîrziu, cei doi Cai fură chemați în spatele casei să mănînce ceva bun, pregătit de Pustnic, iar Aravis, care încă se mai plimba și mai cugeta, tresări surprinsă cînd de dincolo de poartă se auzi sunetul strident al unei trîmbițe.

– Cine-i acolo? întrebă ea.

– Alteța sa Regală Prințul Cor al Ținutului Archen, se auzi o voce de partea cealaltă.

Aravis trase zăvorul și deschise poarta, trăgînd-o încet în lături să le facă loc străinilor să intre.

Primii care intrară fură doi oșteni cu halebarde, care își ocupară pozițiile de o parte și de alta a intrării. Apoi intră un crainic însoțit de purtătorul trîmbiței.

– Alteța Sa prințul Cor al Ținutului Archen do-rește o audiență la Doamna Aravis, zise Crainicul.

Apoi împreună cu trîmbițașul se traseră în lături și făcură o plecăciune, oștenii salutară și în poartă apăru prințul în persoană. Însoțitorii lui se retraseră, închizînd poarta după ei.

Prințul făcu o plecăciune, o plecăciune tare stîngace pentru un Prinț. Aravis făcu și ea o plecăciune în stilul obișnuit în Calormen (care nu este deloc asemănător cu al nostru) și o făcu foarte bine, căci, desigur, fusese bine instruită. Apoi ridică capul și privi la Prințul din fața ei.

Și văzu că acesta nu era decît un băiat. Avea capul gol și pe frunte părul lui blond era prins într-un cerc foarte, foarte subțire de aur. Tunica de deasupra era din batist alb și fin, care lăsa să se vadă tunica de un roșu-aprins pe care o purta pe dedesubt. Mîna stîngă care se odihnea pe teaca smălțuită a spadei era înfășurată într-un bandaj.

Aravis privi de două ori la chipul Prințului și exclamă uimită:

– Shasta!

Băiatul roși imediat pînă în vîrfurile urechilor și începu să vorbească foarte repede.

– Uite ce e, Aravis, sper că n-ai să crezi că m-am deghizat așa (și am venit cu trîmbițaș și cu toți ceilalți) ca să te impresionez sau ca să-ți arăt că sînt

altul sau altceva de felul ăsta. Pentru că eu aş fi vrut să vin în hainele mele cele vechi, dar mi-au fost arse, şi tatăl meu a spus...

– Tatăl tău? întrebă Aravis.

– Se pare că Regele Lune este tatăl meu, zise Shasta. Nu era prea greu de ghicit, după cât de bine semăn cu Corin. Sîntem gemeni, înţelegi? A, şi numele meu nu este Shasta, ci Cor.

– Cor este un nume mai frumos decît Shasta, spuse Aravis.

– Aşa e obiceiul în Archen, ca fraţii să aibă nume asemănătoare, zise Shasta (sau Prinţul Cor, cum ar trebui să-i spunem de acum înainte). Dar şi Darrin, Cole şi Colin şi așa mai departe.

– Shasta – vreau să spun Cor, începu Aravis. Nu! Lasă-mă să vorbesc. Trebuie neapărat să-ţi spun ceva. Îmi cer scuze că m-am purtat atît de urît cu

tine. Dar să știi că mi-am schimbat părerea despre tine înainte de a afla că ești Prinț, pe cuvînt că da: mi-am schimbat-o atunci cînd te-ai întors din drum și ai înfruntat Leul.

– Să știi că Leul acela nu voia deloc să te omoare, spuse Cor.

– Știu, zise Aravis dînd din cap.

Rămaseră nemișcați o clipă cînd înțeleseră că amîndoi știau despre Aslan.

Deodată Aravis își aminti de mîna bandajată a lui Cor.

– Dar uite! exclamă ea. Am uitat! Ai fost în bătălie. Ești rănit?

– O simplă zgîrietură, spuse Cor, și pentru prima oară vorbi puțin superior. Dar imediat izbucni în rîs și zise: Dacă chiar vrei să știi, nici măcar nu e o rană adevărată. Mi-am zdrelit pielea așa cum se poate zdreli orice prost care nu s-a apropiat în viața lui de un cîmp de luptă.

– Dar ai fost totuși acolo, insistă Aravis. Trebuie să fi fost grozav.

– N-a fost deloc cum îmi închipuiam eu, spuse Cor.

– Dar Sha – Cor, adică – încă nu mi-ai spus nimic despre Regele Lune și despre cum ai aflat cine ești.

– Haide să ne așezăm, zise Cor. Pentru că e o poveste destul de lungă. Și, apropo, Tata e grozav. Aș fi tot atât de fericit – sau aproape – să știu că e tatăl meu, chiar dacă nu ar fi rege. Și chiar dacă urmează să mi se întâmple tot felul de lucruri îngrozitoare, printre care și ceva ce se numește Educație. Dar tu vrei să auzi povestea. Ei bine, Corin și cu mine sîntem gemeni. Și la o săptămînă după ce ne-am născut, am fost duși, se pare, la un centaur bătrîn și înțelept din Narnia, ca să fim binecuvîntați sau ceva de felul ăsta. Iar centaurul acesta era un profet, așa cum sînt cei mai mulți dintre centauri. Ai văzut vreodată vreun Centaur? Erau cîțiva în lupta de ieri. Sînt niște ființe deosebite, dar nu pot să spun că mă simt încă în largul meu printre ei. Îți mărturisesc, Aravis, sînt o grămadă de lucruri ciudate cu care va trebui să te obișnuiești în aceste ținuturi din nord.

– Da, te cred, spuse Aravis. Dar continuă cu povestea.

– Ei bine, de îndată ce ne-a văzut, se pare că

Centaurul s-a uitat la mine și a spus: „Va sosi o zi cînd acest băiat va salva Ținutul Archen din cea mai

mare primejdie care-l va amenința vreodată“. Tatăl și Mama mea erau bineînțelese foarte fericiți. Dar mai era cineva acolo care nu era la fel de fericit. Acesta era un nobil, pe nume Bar, care fusese cândva Cancelarul Tatălui meu. Dar se pare că greșise cu ceva – făcuse o *lapidare* de bani sau ceva de genul ăsta – partea asta n-am prea înțeles-o –, și Tata a trebuit să-i ia funcția. Dar nu pățise nimic altceva și primise îngăduința de a trăi mai departe în Archen. Dar trebuie să fi avut un suflet foarte hain, acest Bar, căci mai târziu s-a aflat că fusese un spion în solda Tisrocului și că trimisese o mulțime de informații secrete la Tashbaan. Așa că, de îndată ce-a auzit că eu am să salvez Archenul dintr-un mare pericol, s-a hotărît să scape de mine. A reușit să mă răpească (nu știu exact cum) și a mers de-a lungul râului Săgeata Cotită pînă la țarmul mării. Pregătise totul dinainte, și acolo îl aștepta o corabie pe care erau oamenii lui. Așa că au ridicat ancora și au ieșit în larg de îndată ce acesta s-a suit cu mine la bord. Dar Tata a aflat de faptă, deși nu chiar la timp, și a pornit în urmărirea lui cît a putut de repede. Corabia era deja în larg cînd Tata a ajuns pe coastă, și a văzut-o depărțindu-se. Tata s-a îmbarcat atunci pe unul dintre vasele lui de război în mai puțin de douăzeci de minute.

Trebuie să fi fost o cursă pe cinste. Șase zile au urmărit corabia lui Bar și în a șaptea zi au atacat-o. Și s-a încins o adevărată bătălie pe mare (ieri-seară mi s-a povestit mult despre ea) de la zece dimineța pînă la apusul soarelui. Bar a căzut răpus. Dar unul dintre oamenii lui a povestit că în dimineța aceea, știind că va fi învins, Bar mă dăduse în grija unuia dintre cavalerii lui care plecase cu mine într-o barcă. Barca a dispărut însă fără urmă. Dar a fost aceeași barcă pe care Aslan (care se pare că e în spatele a tot ce se întîmplă) a împins-o la mal, la locul potrivit, ca să mă găsească Arsheesh. Mi-aș dori să știu numele cavalerului, pentru că s-a lăsat să moară de foame ca să mă țină pe mine în viață.

– Bănuiesc că Aslan ar spune că asta e povestea altcuiva, spuse Aravis.

– Da, uitasem, zise Cor.

– Mă întreb cum se va realiza profetia, spuse Aravis, care va fi pericolul cel mare de la care vei salva Archenul.

– Păi, spuse Cor puțin stînjedit, toți par să creadă că profetia s-a și împlinit.

Aravis bătu din palme.

– Păi, sigur! exclamă ea. Ce prostuță sînt. Și ce grozav! Nu cred să fi existat primejdie mai mare

pentru Archen decît atunci cînd Rabadash a trecut rîul Săgeata Cotită împreună cu cei două sute de oșteni ai lui, iar tu nu ajunseseși încă la timp cu vestea. Nu te simți mîndru?

– Mai degrabă puțin speriat, spuse Cor.

– Și acum ai să trăiești la Anvard, observă Aravis puțin cu jînd.

– O! spuse Cor, aproape că am uitat să-ți spun de ce am venit. Tata vrea să vii să locuiești cu noi. A spus că la curte (ei îi spun curte, dar nu știu de ce) nu a mai existat nici o doamnă de cînd a murit Mama. Te rog să vii, Aravis. O să-ți placă de Tata – și de Corin. Ei nu sînt ca mine; ei au fost bine-crescuți. Nu trebuie să-ți fie teamă că...

– O, mai taci din gură sau chiar că ne certăm, zise Aravis. Bineînțeleș că am să vin.

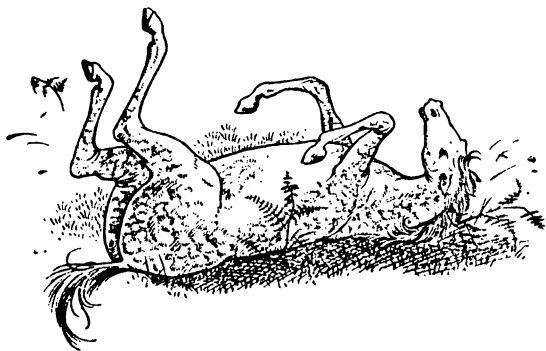
– Și acum, hai să vedem Caii, propuse Cor.

Întîlnirea dintre Bree și Cor a fost plină de bucurie, și Bree, care era încă sub impresia emoțiilor trăite mai devreme, fu de acord să plece cu toții imediat spre Anvard; a doua zi, el și Hwin vor putea pleca mai departe spre Narnia. Toți patru își luară un foarte călduros rămas-bun de la Pustnic și îi promisera că-l vor vizita în curînd. Pe la amiază erau gata de plecare. Caii se așteptaseră ca Aravis și Cor să se suie în șa,

dar Cor le spuse că, în afară de cazurile de război, cînd toți trebuia să facă ce știau mai bine, în Narnia sau Archen nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să călărească un Cal Cuvîntător.

Asta îi aminti bietului Bree cît de puține știa despre obiceiurile din Narnia și ce gafe putea face. Așa că, în timp ce Hwin mergea alături de el visătoare și fericită, Bree devenea, cu fiecare pas, tot mai neliniștit și mai temător.

– Haide, Bree, îl îmbărbătă Cor. E mult mai rău pentru mine decît pentru tine. Eu am să primesc *educație*. O să trebuiască să învăț să citesc și să scriu și să mai învăț apoi heraldica, dansul, istoria și muzica, în timp ce tu vei galopa și te vei tăvăli prin iarba de pe dealurile Narniei cît e ziua de lungă.

– Tocmai asta e, mormăi Bree. *Oare* Cailor Cuvîntători se tăvălesc prin iarba? Și dacă descopăr că nu

se tăvălesc prin iarbă? E un obicei la care eu nu pot să renunț. Tu ce crezi, Hwin?

– Eu am să mă tăvălesc oricum ar fi, răspuse Hwin. Și nu cred că-i va păsa cuiva de te tăvălești sau nu.

– Mai e mult pînă la castel? îl întrebă Bree pe Cor.

– După următoarea cotitură ajungem, răspuse prințul.

– Bine, spuse Bree, atunci am să mă duc să mă tăvălesc chiar acum: s-ar putea să fie ultima ocazie. Așteptați-mă un minut.

Trecură mai bine de cinci minute pînă cînd Bree se ridică de jos, răsufînd greu și avînd bucăți de ferigă pe spinare.

– Acum sînt gata, spuse el cu o voce imens de tristă. Condu-ne, Prinț Cor, spre nord, spre Narnia!

Dar arăta mai degrabă ca un cal care merge la înmormîntare decît ca unul ce se întoarce în sfîrșit acasă, în libertate, după mulți ani de robie.

15

Rabadash cel caraghios

Următoarea cotitură a drumului îi scoase dintre copaci și acolo, pe o pajiște întinsă și verde, cuibărit la poalele unei culmi împădurite care-l adăpostea de vântul din nord, se înălța castelul Anvard. Era o cetate foarte veche, clădită din piatră caldă, de culoare maroniu-roșiatică.

Pînă să ajungă în dreptul porților, în întâmpinare le ieși Regele Lune, care nu arăta nici pe departe așa cum își închipuise Aravis că trebuie să arate un rege. Purta veșminte vechi și roase, deoarece pînă atunci hrănise cîinii, împreună cu responsabilul pentru

vînătoare, și se oprise un moment doar să se spele pe mâini. Dar plecăciunea cu care o întîmpină pe Aravis, în timp ce o luă de mîna, era demnă de un împărat.

– Micuța mea doamnă, zise el, îți dorim un foarte călduros bun-venit. Dacă scumpa mea soție ar fi fost în viață, te-am fi putut întîmpina poate cu mai mare ceremonie, dar cu aceeași bunăvoință. Mi-a părut rău să aud de necazurile care te-au gonit din casa tatălui tău și care nu-ți pot aduce decît amărăciune în suflet. Fiul meu Cor mi-a povestit peripețiile prin care ați trecut împreună și despre bravura de care ai dat dovadă.

– El a fost cel brav, Domnule, spuse Aravis. S-a năpustit asupra unui leu ca să mă apere.

– Cum așa? întrebă Regele Lune, și chipul i se luminează. Povestea asta n-am auzit-o.

Și atunci Aravis îi istorisi totul. Iar Cor, care voia foarte mult ca povestea să fie cunoscută, deși simțea că nu se cădea s-o istorisească chiar el, nu se putu bucura de ea atît de mult cît ar fi vrut, ba chiar se simți stînjenit. Dar pe Rege povestea îl încîntă nespuse de mult și în următoarele săptămîni o povesti la atît de multă lume, încît Cor își dori ca întîmplarea să nu fi avut niciodată loc.

Apoi Regele se întoarce către Hwin și Bree și se purtă cu ei la fel de politicoasă ca și cu Aravis. Le puse o mulțime de întrebări despre familiile lor și despre unde locuiseră în Narnia înainte de a fi furați. Căii

erau cam muți, căci nu erau obișnuiți ca Oamenii – Oamenii mari, adică – să le vorbească de la egal la egal. Cu Aravis și cu Cor fusese altceva.

În curînd de la castel sosi și Regina Lucy. Regele Lune se întoarse către Aravis și îi zise:

– Draga mea, aici este o scumpă prietenă a casei noastre, care s-a îngrijit ca apartamentele tale să fie gata de oaspeți mai bine decît aș fi putut-o face eu.

– V-ar plăcea să le vedeți? întrebă Lucy sărutînd-o pe Aravis. Se plăcură imediat una pe alta și în curînd plecară împreună vorbind despre dormitorul lui Aravis, și despre budoarul lui Aravis, și despre ce haine îi plac, și despre tot felul de lucruri despre care vorbesc de obicei fetele în astfel de ocazii.

După prînz, pe care-l luară afară pe o terasă (și la care serviră carne rece de pasăre, plăcintă cu carne de vînat, vin, pîine și brînză), Regele Lune încruntă din sprîncene, oftă prelung și zise:

– Hei, prieteni! Mai avem încă de văzut ce facem cu amărîtul acela de Rabadash.

Lucy stătea la dreapta Regelui și Aravis la stînga lui. Regele Edmund stătea la un capăt al mesei și nobilul Darrin la capătul celălalt. Peridan, Cor și Corin erau de aceeași parte a mesei ca și Regele.

– Maiestatea Voastră ar fi perfect îndreptățită să-i taie capul, zise Peridan. Un asemenea atac mișelesc îl pune în rînd cu ucigașii.

– Ai perfectă dreptate, spuse Edmund. Dar chiar și un trădător se poate îndrepta. Eu cunosc unul care a făcut-o.

Și căzu adânc pe gânduri.

– Dacă-l omorîm pe Rabadash, va fi greu să evităm un război cu Tisrocul, zise Darrin.

– Nu-mi pasă de Tisroc, spuse Regle Lune. Puterea lui stă într-o oaste numeroasă și n-o să poată traversa pustiul cu atîția oșteni. Ce mă tulbură este că eu nu am inima să ucid cu sînge rece (fie chiar și trădători). Dacă-i tăiam gîtul în timpul luptei, mai era cum era – dar acum e altceva.

– După părerea mea, spuse Lucy, Maiestatea Voastră ar trebui să-i mai dea o șansă. Lăsați-l să plece dacă făgăduiește că de acum încolo va fi cinstit. Poate că se va ține de cuvînt.

– Așa cum și maimuțele vor deveni cinstite, surioară, spuse Edmund. Dar, în numele Leului, dacă își mai calcă o dată făgăduința, mă rog să fie la un astfel de ceas și într-un astfel de loc încît oricare dintre noi să-i poată lua capul în dreaptă bătălie.

– Încercăm, zise atunci Regele. Și apoi către unul din servitori: Trimite după prizonier, prietene.

Rabadash fu adus în fața lor în lanțuri. Dacă te uitai la el, ai fi zis că și-a petrecut noaptea într-o temniță înfiorătoare, fără apă și pîine; în realitate însă fusese ținut într-o încăpere destul de confortabilă și i

se dăduse o cină bogată. Dar pentru că era negru de supărare și mult prea furios ca să se atingă de mîncare și pentru că-și petrecuse noaptea bătînd încăperea în lung și-n lat, urlînd și blestemînd, nu era de mirare că nu arăta prea bine.

– Alteța Voastră știe fără să i se mai spună, încep Regele Lune, că după legea pămîntului și după legile prudenței am fi mai mult decît îndreptățiți să vă luăm capul. Cu toate acestea, ținînd seama de tinerețea voastră și de urîta creștere, lipsită de duioșie și de curtenie, pe care ați primit-o în țara robilor și a tiranilor, sîntem dispuși să vă dăm drumul nevătămat cu cîteva condiții: mai întîi, să...

– Blestemat să fii, cîine barbar! izbucni Rabadash. Crezi că voi sta aici să-ți ascult condițiile? Nici prin cap să nu-ți treacă! Vorbești de bună-creștere și de mai știu eu ce. E ușor, nu, să vorbești așa unui om legat în lanțuri?! Desfă-mi aceste legături înjositoare, dă-mi o spadă și să vedem atunci care dintre voi mai îndrăznește să stea la discuții cu mine.

Aproape toți nobilii săriră în picioare, și Corin strigă:

– Tată! Lasă-mă să-i dau *un pumn*, te rog!

– Liniște! Maiestățile Voastre! Domnii mei, strigă Regele Lune. Oare sîntem atît de puțin înțelepți încît să ne lăsăm jigniți de cuvintele unui fanfaron? Corin, stai jos sau părăsești această masă. O rog pe Alteța Voastră să ne asculte din nou condițiile.

– Nu accept condiții de la barbari și vrăjitori, zise Rabadash. Unul să nu îndrăznească să se atingă de mine. Fiecare insultă pe care mi-ați adus-o va fi scump plătită cu șuvoaie de sînge ce vor înroși Narnia și Archenul împreună. Cumplită va fi răzbunarea Tisrocului: chiar și așa. Dar ucideți-mă, și pîrjolul și caznele la care vor fi supuse aceste provincii vor intra în legende ce vor îngrozi lumea pentru o mie de ani de acum înainte. Luați aminte! Luați aminte! Luați aminte! Trăsnetul lui Tash se prăvale din cer!

– Și rămîne vreodată agățat într-un cui înainte de-a ajunge pe pămînt? întrebă Corin.

– Rușine să-ți fie, Corin. Niciodată să nu batjocorești un om care e mai slab decît tine. Fie atunci precum dorești, Alteță.

– Of, Rabadash, amărîtule! oftă Lucy.

În momentul următor, Cor se întrebă de ce toată asistența se ridică în picioare și rămîne nemișcată. Și el făcu la fel, bineînțeles, și atunci văzu de ce. Aslan era printre ei, deși nimeni nu-l văzuse venind. Rabadash tresări speriat în timp ce corpul imens al Leului se așeză între el și acuzatorii lui.

– Rabadash, spuse Aslan. Bagă de seamă. Sfirșitul îți este foarte aproape, dar încă poți să-l eviți. Lasă deoparte mîndria (ai de ce să fii mîndru?) și mînia (cine a greșit primul?) și acceptă mila acestor buni regi.

Atunci, Rabadash își dădu ochii peste cap, își deschise gura într-un rînjit de rechin, lung, schimonosit și lipsit de veselie, și își mișcă urechile în sus și-n jos (oricine poate învăța să facă asta dacă exersează). Găsise metoda asta foarte eficientă în Calormen. Cînd se schimonosise astfel, cei mai curajoși tremuraseră, oamenii obișnuiți se aruncaseră cu fața la podea, iar cei sensibili leșinaseră. Dar ceea ce nu realiză Rabadash este că nu e greu să-i înspăimînti pe cei pe care știi că-i poți fierbe de vii în clipa în care dai poruncă. În Archen însă aceste strîmbături nu păreau deloc amenințătoare; dimpotrivă, Lucy crezu că lui Rabadash i se făcuse rău.

– Demon! Demon! Demon! țipă Prințul. Te cunosc. Ești demonul cel rău al Narniei. Ești dușmanul zeilor. Afla cine sînt *eu*, oribilă fantasmă. Eu sînt coborîtor din Tash cel atotputernic, cel neîndurător. Blestemul lui Tash să cadă asupra ta. Străfulgerat vei fi de o ploaie de scorpioni. Munții Narniei vor fi prefăcuți în pulbere...

– Ai grijă, Rabadash, spuse Aslan liniștit. Sfirșitul ți s-a apropiat: este chiar aici la ușă; a ridicat zăvorul.

– Să se prăbușească cerul, zbieră Rabadash. Să se deschidă pămîntul! Focul și sîngele să înece lumea! Dar n-am să dau înapoi pînă ce n-o voi fi tîrît de pâr în palatul meu pe regina barbară, pe fiica de cătea...

– Ceasul a sosit, zise Aslan.

Și Rabadash văzu, spre groaza lui, că toată lumea începe să rîdă.

Nu se puteau abține. În tot acest timp, Rabadash nu încetase să dea din urechi și, de îndată ce Aslan spuse: „Ceasul a sosit!“, urechile lui începură să se preschimbe. Se lungiră, se ascuțiră și se acoperiră cu o blană cenușie. Și, în timp ce toată lumea se întreba unde mai văzuseră astfel de urechi, chipul lui Rabadash începu de asemenea să se preschimbe. Se lungi, se îngroșă în vîrf, ochii i se măriră, nasul îi intră în față (sau poate că fața îi crescă și se preschimbă în bot) și se acoperi tot de blană cenușie. Iar brațele i se lungiră și îi ajunseră pînă la podea: numai că nu mai erau mîini, erau acum copite. Și astfel se trezi Rabadash că stă pe patru picioare, hainele-i dispărură și toată lumea rîdea din ce în ce mai tare (pentru că nu se mai puteau abține). Ceea ce fusese cîndva Prințul Rabadash se preschimbă, fără greș, într-un măgar. Nenorocirea fu că vorba nu-i dispăru tot atît de repede pe cît i se schimbă înfățișarea, așa încît, atunci cînd își dădu seama ce i se întîmplă, Rabadash prinse a țipa:

– O! Nu în măgar! Ai milă! Măcar fă-mă un cal – un c-cahal-ahal, și vorbele i se preschimbară într-un zbieret de măgar.

– Acum ascultă-mă, Rabadash, zise Aslan. Judecata va fi îndulcită cu milă. Nu o să fii tot timpul un Măgar.

La auzul acestor cuvinte, măgarul își îndreptă urechile în față – și totul era atît de caraghios încît lumea rîse încă și mai tare. Încercau să se abțină, dar încercau degeaba.

– Pentru că l-ai invocat pe Tash, zise Aslan, în templul lui Tash te vei vindeca. La marea Sărbătoare de Toamnă din acest an trebuie să stai în fața altarului lui Tash din Tashbaan, și acolo, sub privirile oamenilor, îți vei pierde forma de măgar și toți te vor recunoaște ca Prințul Rabadash. Dar de acum înainte, cît trăiești, dacă te îndepărtezi mai mult de zece mile de marele templu din Tashbaan, te vei transforma la loc în măgar. Și pentru a doua schimbare nu mai există leac.

Urmă o scurtă tăcere și asistența începu să se miște și se uitară unul la celălalt ca sculați din somn. Aslan dispăruse. Dar aerul și iarba păreau că strălucesc și inimile lor erau pline de bucurie, ceea ce însemna că nu visaseră. Și oricum în fața lor stătea măgarul.

Regele Lune era un suflet din cale-afară de milos și, la vederea dușmanului său în această stare nefericită, își uită de supărare.

– Alteța Voastră, zise el. Îmi pare nespus de rău că lucrurile au ajuns atât de departe. Alteța Voastră știe că nu noi am dorit asta. Desigur, vom avea grijă să ajungeți cu bine la Tashbaan pentru – ăăă – leacul prescris de Aslan. Veți primi cele mai bune îngrijiri ca pentru cineva de rangul vostru – veți călători cu cea mai bună corabie de animale și vi se vor da morcovi și fin din cel mai proaspăt...

Dar un răget asurzitor și o lovitură bine țintită către una din străji îi dădu clar de înțeles Regelui că toate aceste oferte politicoase erau foarte prost primite.

Și astfel, ca să scăpăm de el, ar fi mai bine să termin povestea lui Rabadash. A fost imbarcat imediat spre Tashbaan și dus în Templu cu ocazia Festivalului de Toamnă, unde s-a transformat din nou în om. Bineînțeles însă martori au fost patru sau cinci mii de oameni și povestea n-a putut fi tănuită. Și după moartea tatălui său, Rabadash a devenit la rîndul lui Tisroc, ba încă unul dintre cei mai puțin războinici pe

care i-a cunoscut vreodată Ținutul Calormen. Și asta pentru că, neîndrăznind să se îndepărteze mai mult de zece mile de Tashbaan, el n-a putut să meargă în fruntea oștii și nici nu voia ca Tarkaaniii lui să câștige faimă în război pe cheltuiala lui, căci așa ajung Tisrocii să fie răsturnați din tron. Dar, deși motivele lui erau egoiste, cumițenia lui Rabadash făcu viața micilor ținuturi din jurul Calormenului mult mai ușoară. Însă supușii lui nu au uitat niciodată că Rabadash a fost cîndva un măgar. În timpul domniei lui și în prezența lui era numit Rabadash cel Aducător de Pace, dar, după ce muri și în spatele lui, i se spunea Rabadash cel Caraghios. Dacă vă uitați într-o istorie bună a Ținutului Calormen (poate găsiți una la biblioteca locală), acesta e numele sub care-l veți găsi. Și pînă astăzi, în școlile din Calormen, dacă cineva face ceva din cale-afară de prostesc, i se spune „Rabadash al doilea“.

Dar să ne întoarcem la Anvard, unde toată lumea s-a simțit ușurată că a scăpat de Rabadash și că astfel puteau începe a sărbători cu adevărat. În noaptea aceea se organiză un imens ospăț, pe pajiștea din fața castelului, la lumina torțelor și a lunii. Și vinul a curs suvoi, și s-au spus povești, și s-au făcut glume. Și la un moment dat s-a lăsat tăcerea, și în mijlocul grupului de mese au ieșit muzicanții regelui împreună cu Poetul Regelui. Aravis și Cor se așteptau să se

plictisească, deoarece singura poezie pe care o cunoșteau era cea obișnuită în Calormen, și voi știți acum cum era aceasta. Dar la primul acord al viorilor, amîndoi simțiră că sar de pe scaune. Poetul cîntă vechea legendă a Frumosului Olvin care s-a luptat cu Uriașul Pire pe care l-a transformat în stîncă (de unde originea Muntelui Pire – cel cu piscul dublu – căci fusese un Uriaș cu două capete) și astfel a cîștigat mîna Domniței Liln. Și Poetul abia ce termină, că cei doi și-ar fi dorit să înceapă din nou. Și, deși nu putea cînta, Bree povesti însă lupta de la Zalindreh. Și Lucy istorisi (deși toți cunoșteau povestea, în afară de Cor și de Aravis, dar voiau să o audă din nou) povestea Șifonierului și cum sosiseră pentru prima oară în Narnia Regele Edmund, ea, Regina Susan și Marele Rege Peter.

Și nu după mult, era și de așteptat, Regele Lune zise că era timpul ca tinerii să meargă la culcare.

– Și mîine, Cor, adăugă el, vei veni cu mine să cercetăm castelul și zidurile de apărare ca să înveți unde-i este tăria și care-i sînt slăbiciunile: căci tu îl vei avea în pază cînd eu nu voi mai fi.

– Dar Corin va fi Rege, Tată, nu eu, zise Cor.

– Nu, fiule, zise Regele, tu ești urmașul meu. Coroana este a ta.

– Dar eu nu o vreau, zise Cor, mai degrabă aș vrea să...

– Nu e nici după voia ta și nici după a mea, Cor, zise Regele. Este legea pământului.

– Dar dacă sîntem gemeni, sîntem amîndoi de aceeași vîrstă.

– Nu, spuse Regele, unul dintre voi s-a născut primul. Tu ești mai mare decît Corin cu douăzeci de minute. Și trag nădejde că vei fi mai de încredere decît el, deși asta nu e anevoie de făcut.

Și se uită la Corin cu o sclipire jucăușă în priviri.

– Dar, tată, nu poți să alegi tu pe cel care să-ți fie urmaș la tron?

– Nu, Regele trebuie să asculte de lege, căci legea îl face pe Rege. Nu ai mai multă putere să scapi de coroană decît are o strajă să fugă din postul său.

– Of, dar eu nu vreau deloc coroana, zise Cor. Corin – îmi pare tare rău. Nu mi-aș fi închipuit că venirea mea are să te îndepărteze de tron.

– Ura! Ura! exclamă Corin. Nu mai trebuie să fiu Rege. O să rămîn prinț. Numai prinții se distrează.

– Și mare adevăr grăiește fratele tău, Cor, mai mare decît își poate închipui, zise Regele Lune. Căci iată, să fii rege înseamnă să fii primul la atac și ultimul la retragere, și cînd foametea bîntuie țara (așa cum se întîmplă în anii răi), să porți veșminte subțiri și să rîzi cel mai tare pe deasupra celei mai sărăcicioase mese din întregul regat.

Și, în timp ce mergeau sus la culcare, Cor îl întrebă din nou pe Corin dacă nu puteau face totuși ceva ca să schimbe această situație. Dar Corin zise:

– Dacă mai scoți o vorbă despre asta, îți dau un pumn de te trimit la podea.

Ar fi frumos să încheiem povestea spunând că cei doi frați nu s-au mai certat niciodată după aceea, dar mă tem că nu ar fi adevărat. În realitate, s-au certat și s-au bătut la fel de des cât e de așteptat să se bată și să se certe doi băieți de vârsta lor. Și toate bătăile lor fie s-au încheiat, fie au început cu Cor, care era trimis la podea. Căci, deși, după ce au crescut și au devenit dibaci în mînuirea spadei, Cor s-a dovedit a fi cel mai primejdios dintre ei doi pe un câmp de luptă, nimeni însă, nici din Narnia și nici din Archen, nu-l putea întrece pe Corin la lupta cu pumnul. De aceea și primi porecla de Corin Pumn de Fier. Și toată lumea cunoștea fapta lui de curaj, împotriva Ursului cel Decăzut de pe Piscul Furtunii, care era de fapt un Urs Cuvîntător care revenise la obiceiurile urșilor obișnuiți. Într-o zi de iarnă, cînd zăpada acoperea încă dealurile, Corin se cățără pînă în birlogul lui, pe versantul dinspre Narnia a Piscului, și îl ținu în pumni timp de treizeci și trei de runde, fără arbitru. După asta, ursul, care nu mai putea vedea cu nici un ochi, își revizui comportamentul.

Și Aravis continuă să se certe (ba chiar să se și păruiască din cînd în cînd) cu Cor, dar, după fiecare ceartă, se împăcau repede. Așa încît, atunci cînd s-au făcut mari, erau atît de obișnuiți să se certe și să se împăce, încît s-au căsătorit, ca să poată continua să se certe și să se împăce într-un cadru mult mai potrivit. Și după moartea Regelui Lune, au devenit Rege și Regină peste Ținutul Archen, iar Ram cel Mare, cel mai renumit dintre regii Archenului, a fost fiul lor. Bree și Hwin au trăit și ei fericiți, pînă la adînci bătrîneți, în Narnia, și amîndoi s-au căsătorit, dar nu unul cu altul. Și nu trecea o lună fără ca unul sau amîndoi să nu traverseze trecătoarea și să nu vină în vizită la prietenii lor de la Anvard.

NARNIA®

GOANA SĂLBATICĂ SPRE LIBERTATE

Narnia... ținutul Cailor Cuvîntători... unde trădarea e în floare... și unde aventurierii își împlinesc destinul.

Mare a fost surpriza lui Shasta să descopere că nu este fiul pescarului Arsheesh. Dar cînd Bree, un Cal Cuvîntător, fuge cu el din crudul Calormen înspre tărîmul liniștit și fericit al Narniei, unde domnește Marele Rege Peter, Shasta se trezește cufundat în plin mister și aventură, cum nici în vis nu îndrăznise să viseze.

rao
international
publishing
company

ISBN 973-576-874-7

9 789735 768744

www.rao.ro

www.raobooks.com